

Nota voor : vergadering algemeen bestuur
Datum : 10 december 2020
Onderwerp : Regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan
Agendapunt : 9
Kenmerk : AB/2028

Portefeuillehouder: A.H. Bronsvoot

Bijlage: 1. Overzicht reacties en antwoorden
2. Overzicht aanpassingen van concept naar definitief
3. Definitief regionaal risicoprofiel (incl. bijlagenboek)
4. Definitief regionaal beleidsplan (incl. dekkingsplan)
5. Concept aanbiedingsbrief

Inleiding

In het AB van 25 juni jl. is ingestemd met de concepttekst van het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan. Daarbij is ook afgesproken de concepttekst voor een reactie aan te bieden aan de gemeenteraden, omliggende regio's en Duitsland en de crisispartners van de Veiligheidsregio.

De VNOG is in de afgelopen periode op verzoek bij de meeste gemeenten aanwezig geweest om een toelichting te geven op het regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan. Tijdens deze bijeenkomsten is antwoord gegeven op de eerste vragen en reacties.

De formele reacties die binnengekomen zijn kunt u teruglezen in bijlage 1. Hierbij is ook het antwoord van de VNOG weergegeven. Naar aanleiding van de reacties wordt een aantal wijzigingen voorgesteld (beslispunt 2).

Advies-besluit

1. Kennis te nemen van de reacties op de concepttekst van het regionaal risicoprofiel en beleidsplan en deze te betrekken in de besluitvorming.
2. Naar aanleiding van de reacties de volgende aanpassingen in de concepttekst door te voeren:
 - A. Een aantal tekstuele aanscherpingen door te voeren (zie bijlage 2);
 - B. Het scenario uitbraak onbekend virus toe te voegen aan de uit te werken incidenttypen in 2021-2024;
 - C. Het incidenttype treinongeval met brandbare en giftige stoffen van 'waarschijnlijkheid' te verplaatsen naar 'Onwaarschijnlijk'.
3. De definitieve tekst van het regionaal risicoprofiel vast te stellen.
4. De definitieve tekst van het regionaal beleidsplan incl. de bijlage dekkingsplan vast te stellen.
5. De vastgestelde documenten ter kennisname via de colleges aan te bieden aan de gemeenteraden middels de bijgevoegde brief. Tevens de individuele gemeenten per brief te informeren over het vastgestelde antwoord van het AB VNOG op de door hun ingebrachte reactie.

Beoogd effect

Een vanuit de risico's onderbouwde multidisciplinaire koers voor de VNOG. Vertaald in regionale ambities en strategische beleidskeuzes voor de veiligheidsregio.

Argumenten

1.1. De VNOG hecht veel waarde aan de betrokkenheid van de gemeenteraden en haar crisispartners

De VNOG ondersteunt de wettelijk verankerde betrokkenheid van gemeenteraden en de partners. Zij worden daardoor beter geïnformeerd en ook in positie gebracht om daadwerkelijk mede sturing te geven aan de doelstellingen en prestaties van de Veiligheidsregio. In het jaar 2019 zijn de gemeenten dan ook uitgebreid geïnformeerd en betrokken bij het herstel van de VNOG en de daarmee gepaard gaande herijkte toekomstvisie (vastgesteld op 15 januari 2020). De toekomstvisie vormt de basis voor dit regionaal beleidsplan.

1.2. De reactieronde maakt onderdeel uit van de wettelijk vastgestelde procedure

Voorafgaand aan de vaststelling van het beleidsplan overlegt de burgemeester van een gemeente in het gebied van de veiligheidsregio met de gemeenteraad over het ontwerpbeleidsplan (artikel 14.2a Wvr).

Het risicoprofiel kan pas nadat gemeenteraden de mogelijkheid hebben gehad reactie te geven worden vastgesteld, waarbij het bestuur van de veiligheidsregio de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid (artikel 15.3 Wvr).

De Wvr bepaalt daarnaast dat het bestuur het beleidsplan afstemt met de aangrenzende veiligheidsregio's, betrokken waterschappen en de politie (artikel 14.3 Wvr). Voor het risicoprofiel nodigt het bestuur in de politie, het Openbaar Ministerie en de betrokken waterschappen uit een zienswijze kenbaar te maken (artikel 15.4).

Binnen de VNOG is ervoor gekozen deze groep uit te breiden met alle betrokken partners in het multidisciplinair afstemmingsoverleg in de veiligheidsregio's en in het kader van de internationale samenwerking de beide aangrenzende Kreisen.

2.1. A. Vanuit de gemeenten zijn reacties binnen gekomen die aanleiding geven tot een tekstuele aanscherping.

Specifiek is een nadere toelichting opgenomen over de voertuigtypen en de afspraken met Gelderland-Midden ten aanzien van de post Bergh en een aanvulling op de samenvoeging van de oppervlaktereddingsteam waarbij nadrukkelijk benoemd is dat hier in onderling overleg uitvoeringsafspraken over worden gemaakt.

2.1. B. Het scenario uitbraak onbekend virus is toegevoegd aan de uit te werken scenario's in de beleidsperiode 2021-2024

Tijdens het AB van 25 juni jl. is afgesproken om het incidenttype 'uitbraak onbekend virus' toe te voegen aan de uit te werken scenario's in de beleidsperiode 2021-2024. Deze afspraak is verwerkt in de definitieve tekst. Bij de uitwerking van dit incidenttype zullen de leermomenten van COVID-19 betrokken worden.

2.1 C. Nieuwe inzichten leiden tot de verschuiving van dit incidenttype

Nieuwe inzichten zijn beschikbaar gekomen op basis van een geactualiseerde "Rekenmethode risico's doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor". Dit rapport komt van het RIVM en is op 8 april 2020 gepubliceerd. Op basis van de incidenten op het spoor in Europa komt de waarschijnlijkheid uit op onwaarschijnlijk. Zowel de tekst als het diagram zijn hierop aangepast.

3.1. Het risicoprofiel vormt de basis voor het regionaal beleidsplan

De risico-inventarisatie omvat een overzicht van de aanwezige risicovolle situaties en de soorten incidenten die zich daardoor kunnen voordoen. De risico's zijn beoordeeld op waarschijnlijkheid en impact. Vanuit het regionaal risicoprofiel zijn geprioriteerde risico's benoemd waarvoor de komende jaren nadrukkelijk aandacht is. Dit betekent niet dat de andere risico's worden vergeten, ook op deze risico's is en blijft de regio, zo veel als mogelijk, geprepareerd.

4.1. Het regionaal beleidsplan legt de multidisciplinaire koers voor de komende beleidsperiode (2021-2024) vast

In het regionaal beleidsplan zijn de ambities en de strategische beleidskeuzes voor de veiligheidsregio voor de komende periode vastgelegd. Het plan geeft richting aan de doelstellingen en activiteiten die in gezamenlijkheid met en tussen de veiligheidsregio, gemeenten en multidisciplinaire partners worden ontplooid. Dit is vertaald in een aantal concrete thema's: zelfredzaam & risicobewust, vakbekwaam & deskundig en sterke informatiepositie. Het dekkingsplan is een verplichte bijlage bij het beleidsplan en vloeit voort uit het materieelspreidingsplan, dat op 15 januari jl. als onderdeel van de toekomstvisie is vastgesteld.

5.1. Hiermee worden de gemeenteraden op de hoogte gesteld van de definitieve inhoud van de documenten en de wijze waarop de reacties zijn verwerkt.

Kanttekeningen

2.1. Door enkele gemeenten is een opmerking gemaakt die betrekking heeft op de toekomstvisie

Bij de beantwoording van deze reacties is een verwijzing opgenomen naar de reeds vastgestelde toekomstvisie dan wel het daarbij behorende materieelspreidingsplan. Het aanpassen van het regionaal risicoprofiel, beleidsplan en/of dekkingsplan op deze aspecten zou een herziening vragen van de besluiten van 15 januari 2020 over de bouwstenen van de VNOG en de bijbehorende financiering.

Rapportage/ evaluatie

Rapportage over de voortgang van het regionaal beleidsplan vindt plaats via de reguliere planning- en controlcyclus. De programmabegroting vormt het 'spoorboekje' voor de uitvoering van de ambities, gekoppeld aan de middelen die hiervoor beschikbaar zijn. Hierover wordt gerapporteerd door middel van financiële verkenningen en de jaarrekening.

Personele en financiële consequenties

Het risicoprofiel is een feitelijke weergave. Het profiel op zichzelf staand heeft geen personele- en/of financiële consequenties.

Om de ambities in het beleidsplan te kunnen realiseren, is capaciteit en financiering nodig. Omdat het beleidsplan mede gebaseerd is op de Toekomstvisie waar het bestuur de financiële middelen voor beschikbaar heeft gesteld, kan het beleidsplan binnen de vastgestelde begroting van de VNOG gerealiseerd worden.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 19 november 2020;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 10 december 2020;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de reacties op de concepttekst van het regionaal risicoprofiel en beleidsplan en deze te betrekken in de besluitvorming.
2. Naar aanleiding van de reacties de volgende aanpassingen in de concepttekst door te voeren:
 - A. Een aantal tekstuele aanscherpingen door te voeren (zie bijlage 2);
 - B. Het scenario uitbraak onbekend virus toe te voegen aan de uit te werken incidenttypen in 2021-2024;
 - C. Het incidenttype treinongeval met brandbare en giftige stoffen van 'waarschijnlijkheid' te verplaatsen naar 'Onwaarschijnlijk'.
3. De definitieve tekst van het regionaal risicoprofiel vast te stellen.
4. De definitieve tekst van het regionaal beleidsplan incl. de bijlage dekkingsplan vast te stellen.
5. De vastgestelde documenten ter kennisname via de colleges aan te bieden aan de gemeenteraden middels de bijgevoegde brief.

De secretaris

De voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Apeldoorn, 10 december 2020

Samengevatte reacties - concept regionaal risicoprofiel en beleidsplan (incl. dekkingsplan) 2021-2024

Gemeenten

Gemeente	Datum	Reactie gemeente	Reactie VNOG
Aalten	raadsvergadering van 27 oktober 2020	<p><i>Risicoprofiel</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bij de maatschappelijke ontwikkelingen staat dat bevolkingskrimp al vanaf 2020 op nationale schaal denkbaar is. Dit is tegenstelling tot de scenario's die door het CBS onlangs zijn berekend. Bij ongewijzigd beleid is zelfs een forse toename te verwachten. 2. In de beleidsprioriteiten wordt terecht aandacht gegeven aan extreme weersomstandigheden. Daarbij wijst u vooral op de gevolgen voor de samenleving. Naar onze mening zou u daarbij veel concreter moeten aangeven wat de gevolgen voor de eigen VNOG-organisatie en operationele inzet zijn. 3. In de beschreven incidenttypen wordt weinig tot geen aandacht gegeven aan de grensoverschrijdende aspecten. <p><i>Beleidsplan</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. De gemeenteraad betreurt het dat de VNOG artikel 3a van de Wet op de veiligheidsregio's niet heeft toegepast. De strekking van dat artikel is dat de gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld om vooraf doelen vast te stellen die later ingepast worden in beleidsstukken. De gemeenteraad en het college blijven immers verantwoordelijk. Waarom heeft het AB niet aan deze verplichting om de stukken van onderop op te stellen voldaan? Om dat goed te kunnen doen, dienen de raden bovendien te kunnen beschikken over een gemeentelijke risicoanalyse. De gemeenteraad van Aalten zou daarom de duidelijke toezegging willen krijgen dat de VNOG bij de volgende beleidsronde ruim van te voren de gemeenteraden voorziet van een meer lokale risico inventarisatie en -analyse zodat de raad daarna doelen kan mee geven die de VNOG kan verwerken in haar planvorming. De gemeente Aalten is bereid om daartoe op kortere termijn als pilot project mee te werken hieraan. 5. We missen de aandacht voor de vrijwilliger. Die vormen namelijk de basis van de VNOG. Wat is de inzet in deze beleidsperiode ten aanzien van vrijwilligers? 6. Bij de lessen van de coronacrisis missen wij de grensoverschrijdende aspecten. Het kostte behoorlijk wat tijd om de samenwerking met de Duitse partners op niveau te krijgen. Ook bij het hoofdstuk GHOR ontbreekt deze toevoeging. 7. Voor een goede samenwerking met de nooddiensten van Duitsland is het essentieel dat de communicatie soepel verloopt. Wij maken ons zorgen over de nieuwe meldkamerorganisatie die in voorbereiding is. Is volgens het AB voldoende verzekerd dat het personeel is toegerust om ook met de Duitse collega's te kunnen communiceren? En zo niet, wat gaat u daaraan doen? 8. Aangegeven wordt, onder het hoofdstuk incidentbestrijding, dat niet overal in het verzorgingsgebied aan de wettelijke normen kan worden voldaan. Maar dat de VNOG extra zal investeren in risicobeheersingsmaatregelen en preventie. Dit in lijn met de toezeggingen die de directeur en de voorzitter hebben gedaan bij de toekomstvisie. Wij zouden hier graag een concreetisering van zien. Wanneer kunnen we de voorstellen hiertoe verwachten? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij de maatschappelijke ontwikkelingen zijn de trends beschreven op basis van de destijds beschikbare informatie (2019). Het doel van deze paragraaf is een globaal beeld te geven over de regio en wat hier speelt. Als bron is een rapport van het Planbureau voor de Leef-omgeving gebruik (Demografische Ontwikkelingen 2010 – 2040 / Ruimtelijke effecten en regionale diversiteit. Link: https://www.pbl.nl/publicaties/demografische-ontwikkelingen-2010-2040-ruimtelijke-effecten-en-regionale-diversiteit). Een zinsnede zal toegevoegd worden dat het uiteraard verwachte trends betreft waarop nieuwe inzichten beschikbaar kunnen komen. 2. Dank voor uw opmerking. Aan de betreffende paragraaf wordt hierover een zinsnede toegevoegd. De concrete gevolgen zelf maken onderdeel uit van de uitwerking van de beleidsprioriteiten in de komende jaren. 3. Grensoverschrijdende samenwerking is een belangrijk aspect en onderdeel van de taken van de VNOG, zowel operationeel als ten aanzien van crisisbeheersing zoals nu bij corona. Tijdens de risico-inventarisatie is ook gekeken naar regiogrens overschrijdende risicotypen. Bijvoorbeeld de effecten van een incident met de kerncentrale in Lingon of de dijkdoorbraak in Bisslich met overstroming van dijk-ring 48. De samenwerking met Duitsland is goed. De komende jaren willen we de samenwerking nog verder intensiveren. Hiervoor was op 5 november 2020 een conferentie gepland met alle bestuurders van de gemeenten aan beide zijde van de grens. Deze is i.v.m. de aangescherpte corona maatregelen verplaatst naar het voorjaar van 2021. Tijdens deze conferentie komen alle aspecten van de samenwerking aan de orde: de operationele samenwerking, de internationale kazerne Dinxperlo – Suderwick en de samenwerking t.a.v. crisisbeheersing met als actueel onderwerp corona. Onderwerp op deze conferentie is ook het instellen van een bestuurlijk platform t.a.v. de grensoverschrijdende samenwerking. In het beleidsplan is hier een specifiek kader aan gewijd. Dit breiden we nog wat uit met bovenstaande tekst. 4. Deze reactieronde is een consultatie voorafgaand aan de vaststelling. Dit is voor u de gelegenheid om zaken in te brengen. Het document bevindt zich nog in de conceptfase. Pas na weging van alle opmerkingen en inbreng vanuit de gemeenteraden komt er een definitief plan. De stukken zijn opgesteld van onderaf met inbreng van een multidisciplinaire werkgroep met betrokkenheid van ambtenaren uit diverse gemeenten. Het dekkingsplan is in meerdere sessies besproken met de postcommandanten. Met deze gesprekken is reeds in 2019 gestart met een uitgebreid proces.

	<p><i>Dekkingsplan</i></p> <p>9. Aangegeven wordt, onder het hoofdstuk incidentbestrijding, dat sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid van VNOG en gemeenten. De verplichting om te voldoen aan de wettelijke normen ligt bij de VNOG en dan dus ook de verplichting om als zij daar niet aan kan voldoen, zelf voor de compenserende maatregelen te zorgen, zeker financieel. Het past niet om die verantwoordelijkheid bij anderen neer te leggen. Deze beperking van de verantwoordelijkheid is ook niet aangegeven door de voorzitter en de directeur in de discussie in januari 2020. Wat natuurlijk onverlet laat dat de gemeente wil ondersteunen richting haar bewoners en bedrijven.</p> <p><i>Dekkingsplan</i></p> <p>10. Over RemBrand wordt aangegeven dat de Minister alleen akkoord gaat met gebiedsgerichte opkomsttijden als voldaan wordt aan een aantal randvoorwaarden zoals communicatie hierover. Op dit moment wordt daar maar beperkt of zelfs niet aan voldaan zoals de jaarlijkse rapportage over de brandweezorg aan de gemeenteraden of het actief informeren van burgers en bedrijven. Wanneer gaat de VNOG hierin voorzien?</p> <p>11. In het plan (paragraaf 4.1) wordt aangegeven dat de wettelijke normen maar ook de door de VNOG zelf aangegeven normen niet overal realiseerbaar zijn. De gemeente Aalten zou graag zien dat de ook al in het beleidsplan genoemde toezegging om ter compensatie extra te investeren in risicobeheersing en preventie hier vermeld wordt.</p> <p>12. Bij de uitgangspunten VNOG wordt bij de tankautospuut een drietal niveaus gebruikt. Wat die drie niveaus inhouden wordt niet omschreven en ze corresponderen ook niet helemaal met de vier niveaus die in 4.1 bij het wettelijk kader vermeld worden. Graag een nadere verheldering in de tekst aanbrengen.</p> <p>13. Vragen aandacht voor woongebouwen voor verminderd zelfredzamen. Er geldt een strenge wettelijke norm. Volgens onze berekeningen kan een eerste TAS niet binnen de uiterlijke bandbreedte van tien minuten aanwezig zijn bij de woonzorgvoorziening Het Ambtshuis in het oude centrum van Bredevoort. Welke bijvoorbeeld risicobeheersingsmaatregelen zouden hiervoor getroffen kunnen worden?</p> <p>14. In de beschouwing dekking brandweezorg wordt aangegeven voor de gemeente Aalten dat bij opschaling naar een tweede TAS de dekking niet voldoet aan de streefwaarden voor de opkomsttijd. In de tekst wordt over de zuidkant van het buitengebied Aalten gesproken maar niet duidelijk is of daarbij ook Dinxperlo is bedoeld. Wordt in de tekst de kern Aalten of de gemeente Aalten bedoeld?</p> <p>15. Ten aanzien van redvoertuigen komt naar voren dat in de kernen van de gemeente Aalten De Heurne en Dinxperlo een redvoertuig niet binnen de streefwaarde van 18 minuten komt. Zijn er afspraken te maken met de brandweer van de gemeente Bocholt zodat allerlei specialismen, niet alleen redvoertuigen, wel binnen redelijke tijd aanwezig kan zijn?</p>	<p>Het doel van het risicoprofiel is een regionaal beeld, een geen lokaal beeld. Echter herkennen wij wel uw behoefte aan een meer lokaal profiel. Inmiddels is een brandrisico-pilot gestart om het risicobeeld op lokaal niveau om te zetten naar risicobeheersingsmaatregelen op gebied van brandveiligheid. De pilot loopt in de gemeenten Harderwijk. Deze werkwijze zal verder uitgerold gaan worden naar de andere gemeenten, zoals Aalten en Winterswijk.</p> <p>5. In het beleidsplan gaan we in op de belangrijkste thema's, vrijwilligheid staat daarbij specifiek benoemd. Daarnaast speelt ook bij de uitvoering op de thema's de vrijwillige brandweer een belangrijke rol. Dat staat ook in het beleidsplan vermeld.</p> <p>6. De lessen zijn in de tekst breed bedoeld. Het internationale aspect zal nog specifiek worden toegevoegd aan de tekst.</p> <p>7. Drie van de vier meldkamers die samengevoegd worden bevinden zich nu ook aan de landsgrens. De huidige grensoverschrijdende samenwerking wordt voortgezet.</p> <p>8. De afwijking van vigerende wet- en regelgeving qua opkomsttijden is al sinds jaar en dag een feit en niet alleen binnen de gemeente Aalten of de VNOG, maar ook landelijk vooral in regio's met grote buitengebieden en relatief weinig grotere kernen. Op landelijk niveau is ook op deze problematiek ingespeeld door de ontwikkelingen in het project RemBrand, met o.a. de gebiedsgerichte opkomsttijden. De brandweer hanteert een risicogerichte aanpak om de brandveiligheid in de regio te optimaliseren. Dit houdt in dat een combinatie van maatregelen op het gebied van risicobeheersing en (de voorbereiding op) incidentbestrijding wordt getroffen om de brandrisico's zo optimaal mogelijk te beheersen. Het streven daarbij is verbetering van de brandveiligheid in de gehele regio. De brandweer blijft zich overigens altijd maximaal inspannen om zo snel mogelijk ter plaatse te zijn.</p> <p>De opkomsttijd is één van de maatregelen die brandweer kan treffen om te zorgen voor een brandveilige leefomgeving. De focus op enkel de opkomsttijden is te eenzijdig bij het beschouwen van de integrale brandveiligheid. De meeste slachtoffers vallen in de beginfase van brand, op het moment dat de brandweer überhaupt nog niet ter plaatse kan zijn. Risicobeheersingsmaatregelen met effect op deze fase hebben daarmee de meeste veiligheidswinst. Met maatregelen 'voor de vlam' wordt een scenario gerealiseerd dat beheersbaar is voor de brandweer. Ook wanneer deze iets later aanwezig is dan de genoemde opkomst- en streeftijden. De activiteiten op het gebied van risicobeheersing worden jaarlijks nader geconcretiseerd opgenomen in de (opgavegerichte) programmabegroting.</p> <p>9. Zie hiervoor ook het antwoord op punt 8. Het gaat niet over het neerleggen van de volledige verantwoordelijkheid bij anderen. Het gaat hierbij om het gezamenlijk nemen van verantwoordelijkheid binnen het thema integrale (brand)veiligheid. De zorg voor brandveiligheid is een gezamenlijke inspanning van burgers, partners en brandweer. De VNOG maakt geen ruimtelijke plannen, bouwt geen gebouwen en organiseert de bedrijfshulpverlening niet. Wél advi-</p>
--	--	--

			<p>seert de VNOG anderen op basis van de risico's in het gebied, is voorbereid op branden, rampen en crisis en streeft er altijd naar om zo snel mogelijk ter plaatse te zijn.</p> <p>10. Rapportage over het beleidsplan en daarmee ook de brandweezorg vindt plaats via de reguliere planning & control cyclus. De programmabegroting wordt daarbij steeds meer opgavegericht. Dit maakt dat concreter gerapporteerd kan worden over de voortgang van de brandweezorg. Ook informeert de VNOG het bestuur over haar prestaties in de zogeheten 'prestatiekaart'. Deze wordt ook op de VNOG website geplaatst zodat deze geraadpleegd kan worden door burgers en bedrijven.</p> <p>11. Hier zal een zinsnede aan toegevoegd worden. Later in het document wordt dit uitgebreider toegelicht.</p> <p>12. Op pagina 26 staat een tabel over wat de waarden betekenen. Hier had een betere verwijzing opgenomen kunnen worden en dat is in de definitieve tekst hersteld.</p> <p>13. Vanuit de VNOG is er aandacht voor de woonzorgcentra in onze regio. We investeren in een goede communicatie met de woonzorgcentra en we adviseren over brandpreventieve voorzieningen. Bovendien oefenen we vaker bij deze centra dan bij andere objecten.</p> <p>14. In de tekst wordt zowel de gemeente als de kern Aalten bedoeld. Het gaat dan met name om een deel van de kern Aalten en de zuidkant van de buitengebied van Aalten wat tot het verzorgingsgebied van de post Aalten hoort. Het betreft dus niet de kern Dinxperlo.</p> <p>15. Een goede samenwerking met onze Duitse collega's vinden wij heel belangrijk. Er is al geruime tijd sprake van een nauwe wederzijdse samenwerking en er zijn goede operationele afspraken tussen de grensgemeenten en met gemeenten van aangrenzende veiligheidsregio's. Ook de komende tijd is er veel aandacht voor grensoverschrijdende samenwerking. Zie ook de toelichting bij punt 3.</p>
Apeldoorn	Raadsbrief van 28 oktober 2020	<p>1. In algemene zin willen wij meegeven dat wij vertrouwen hebben in de toekomst, maar blijf alert en scherp op evt. keuzes en/of tegenslagen. Waardering voor alle medewerkers bij de VNOG die zich hebben ingezet voor de Corona-crisis. Door de essentiële rol van de veiligheidsregio's in de aanpak van deze crisis is er wat betreft prioritering van het werk geschoven. Apeldoorn vraagt hen op tijd te informeren over de evt. vertraging in te bereiken doelen en de effecten hiervan.</p> <p>2. Spreekt tevredenheid uit voor de gemeente(n) betrokken is/zijn bij de ontwikkeling van de voorgelegde documenten.</p> <p>3. In het regionale risicoprofiel wordt niet ingegaan op de lokale risico's. Wij betreuren dit en verzoeken dit alsnog te doen. Er zijn risico's die in het regionale beeld in het gemiddelde wegzakken, terwijl ze lokaal als een stevig risico bekend staan. Het politiebeleid is een mooi voorbeeld hiervan.</p> <p>4. Het risico 'incident treinverkeer' is als 'onwaarschijnlijk' getaxeerd. Er is nog steeds sprake van een overschrijding van het aantal toegestane transporten gevaarlijke stoffen over het spoor. Wij ontvangen graag een nadere uitleg waarom dit hogere aantal vervoersbewegingen niet leidt tot een aanpassing van het risicoprofiel en de externe veiligheidsmaatregelen.</p> <p>5. Gelet op de ontwikkelingen rondom Corona, stellen we met tevredenheid</p>	<p>1. Dank voor de waardering. De oproep om alert te blijven ondersteunen wij en is verankerd in de beleidsprioriteit een solide financiële basis. Het plan treedt in werking per 2021, mocht er vanaf dan vertraging ontstaan dan zal dit op tijd gemeld worden via de reguliere planning en control cyclus.</p> <p>2. Dank voor de waardering.</p> <p>3. Het plan betreft het wettelijk verplichte regionaal risicoprofiel. Waarbij het gaat om een regionaal beeld. In de doorontwikkeling van de risicoprofiel wordt gewerkt aan een meer lokaal profiel, hiervoor is reeds een pilot t.a.v. brandrisico's gestart in Harderwijk en Winterswijk. Dit komt tegemoet aan uw wens.</p> <p>4. Deze risicobeoordeling is gebaseerd op de "Handreiking Regionaal Risicoprofiel", namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarschijnlijkheid → Op basis van Europese ongevals cijfers komt deze uit op "Onwaarschijnlijk", subklasse B LAAG • Impact → Op basis van het beschreven treinongeval met brandbare en giftige stoffen in een stedelijk gebied komen we uit op "Ernstig gevolg" <p>Er is geen causaal verband bekend tussen de toename van het aan-</p>

		<p>vast dat het risico 'uitbraak van een onbekend virus' reeds aan de beleidsprioriteiten is toegevoegd.</p> <p>6. Verstoring telecom/ ICT: Het is overduidelijk dat dit een belangrijk thema is. We zouden graag zien dat dit aspect meer prioriteit vereist, prominenter wordt belicht en dat de borging van de landelijke plannen in de regionale beleidsplannen meer aandacht vereist.</p> <p>7. Wij verzoeken u om over twee jaar het regionale risicoprofiel te beoordelen op de actuele stand van zaken. Wij worden hierover in de vorm van een korte tussentijdse rapportage graag geïnformeerd.</p> <p>8. Bij de behandeling van uw toekomstvisie hebben we de noodzaak van een innovatieve houding benadrukt. Wij zijn blij dat innovatie een belangrijke rol krijgt in de plannen.</p> <p>9. De gemeenteraad vraagt een open proces om de één post gedachte voor het stedelijke gebied van Apeldoorn te onderzoeken. Mede in verband met inpassing in het samenhangend planologisch beleid. Begonnen moet worden met een startnotitie met onderzoeksvragen en bestuurlijke randvoorwaarden. Alle kosten en baten van alle partijen dienen in beeld te worden gebracht.</p> <p>10. In het beleidsplan staan doelstellingen opgenomen. Aan die doelen zijn nog geen KPI's gekoppeld. Wij gaan ervan uit dat door het Algemeen bestuur KPI's worden benoemd waarover regelmatig wordt gerapporteerd.</p> <p>11. De taak van Risicobeheersing gaat veranderen door de Omgevingswet. Daarom is het goed dat de ingezette transitie van regelgericht naar risicogericht wordt voortgezet. De afstemming van vraag en aanbod zal in goed overleg tussen VNOG en gemeenten moeten plaatsvinden. Het kan niet zo zijn dat door het schuiven in taken kosten worden afgewenteld van de gemeenten naar de VNOG, maar ook zeker niet omgekeerd van de VNOG naar gemeenten.</p>	<p>tal vervoersbewegingen en toename van het aantal incidenten op het spoor. De risicobeoordeling ruimtelijke ontwikkeling rondom het basisnet ligt bij de omgevingsdienst. Dit is een andere beoordelings-systematiek rondom externe veiligheid, plaatsgebonden risico en het groepsrisico.</p> <p>5. Dank voor de waardering.</p> <p>6. Dit onderwerp maakt onderdeel uit van de vijf beleidsprioriteiten. In de uitvoeringsplannen hierover zal aandacht besteed worden aan de borging van de landelijke plannen in regionaal te ontwikkelen beleid/planvorming.</p> <p>7. Het risicoprofiel wordt eens in de 4 jaar vastgesteld (conform de Wet Veiligheidsregio's). Desgewenst kan de directeur VNOG tussentijds, na 2 jaar, langskomen om een update te geven t.a.v. het risicoprofiel.</p> <p>8. Dank voor de waardering.</p> <p>9. De VNOG kan toezeggen om dit in een open proces, en in nauw gesprek en overleg met de gemeente Apeldoorn, op te pakken. Apeldoorn heeft in dit dossier de leidende rol, de VNOG is daarin volgend.</p> <p>10. Afgesproken is dat rapportage over deze plannen plaatsvindt via de reguliere planning en control cyclus. Daarbij is de afspraak dat de begroting steeds meer opgavegericht wordt. De hoofdpogaven uit de Toekomstvisie van de VNOG, die in het Beleidsplan nader zijn uitgewerkt, vormen ook de rode draad van de programmabegroting 2021. De programma's zijn gerelateerd aan de opgaven en per programma zijn nu indicatoren in de begroting opgenomen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan uw wens.</p> <p>11. Momenteel wordt een inventarisatie uitgevoerd over de visie van de tweeëntwintig gemeenten op de (nieuwe) samenwerking met de VNOG na invoering van de Omgevingswet. Daarin komen de door u genoemde aspecten naar voren.</p>
Berkelland	Raadsvergadering 14 oktober	<p><i>Risicoprofiel</i> De gemeenteraad neemt het risicoprofiel ter kennisgeving aan en dient de volgende zienswijze in:</p> <p>1. Verzoek om voor het verkrijgen van consensus bij de prioritering van de weging van de risico's en beïnvloedingsmogelijkheden, de gemeenteraad en lokale deskundigen, zoals de postcommandanten, beter te betrekken bij de totstandkoming en hierover procesafspraken te maken cf. de landelijke handreiking.</p> <p><i>Beleidsplan</i> De gemeenteraad neemt het beleidsplan (incl. dekkingsplan) ter kennisgeving aan en dient de volgende zienswijze in:</p> <p>2. Verzoek om voor het verkrijgen van consensus de gemeenteraad en lokale deskundigen, zoals de postcommandanten, beter te betrekken bij de totstandkoming en hierover procesafspraken te maken.</p> <p>3. Stel voor Berkelland in het bijzonder – in samenspraak met de postcommandant – uitgangspunten op ten aanzien van restdekking, aflossing en gelijktijdigheid. Er dient een surplus aan capaciteit beschikbaar te blijven t.b.v. verantwoord restdekking.</p>	<p>1. Het risicoprofiel is tot stand gekomen met betrokkenheid van een multidisciplinaire werkgroep met o.a. adviseurs bevolkingszorg uit een aantal gemeenten ten behoeve van de lokale inbreng en deskundigheid.</p> <p>2a. Het beleidsplan is gebaseerd op de toekomstvisie VNOG (februari 2020). De toekomstvisie is door middel van een uitgebreid proces, met betrokkenheid van het bestuur en diverse raadsbijeenkomsten, tot stand gekomen. Dit proces vond met name in 2019 plaats.</p> <p>2b. De postcommandanten zijn uitgebreid betrokken en geconsulteerd bij het dekkingsplan en daarvoor als onderdeel van de toekomstvisie de totstandkoming van het materieelspreidingsplan. Meerdere gesprekken hebben plaatsgevonden zowel met de postcommandanten als geheel als in kleine of individuele groepen.</p> <p>3. Het bestuur heeft met de toekomstvisie VNOG nadrukkelijk gekozen voor een sobere en doelmatige organisatie van incidentbestrijding. Daarbij is de keuze gemaakt om niet te organiseren op de aspecten zoals door de raad van Berkelland benoemd. M.b.t. cumulatieve risico's is het uitgangspunt dat we één groot incident tegelij-</p>

		<p>4. Maak in samenspraak met de postcommandanten van Eibergen en Groenlo duidelijke afspraken over een gezamenlijk oppervlaktereddingsteam en neem deze op in het dekkingsplan.</p> <p>5. Leg zowel de bestuurlijke als (regio)grensoverschrijdende samenwerking (met zowel Veiligheidsregio Twente als Duitsland) schriftelijk vast.</p>	<p>kertijd aankunnen. Dat is ook de landelijke lijn die in de veiligheidsregio's wordt gevolgd.</p> <p>4. Het dekkingsplan laat de locaties zien waar het brandweer materiaal/materieel zich bevindt en welke dekking dit oplevert. Vanuit de afdeling incidentbestrijding wordt het initiatief genomen om met beide postcommandanten in gesprek te gaan om tot een set van goede uitvoeringsafspraken te komen. Het gesprek hierover is reeds gestart. De uitvoeringsafspraken zelf maken geen deel uit van het document dekkingsplan. Het maken van afspraken in samenspraak met de postcommandanten is toegevoegd aan de tekst van het definitieve dekkingsplan.</p> <p>5. Met Duitsland zijn convenanten afgesloten waarin de afspraken zijn vastgelegd. Deze zullen we nogmaals tegen het licht gaan houden in het kader van intensivering van deze samenwerking. Met de Twentse gemeente verlenen we onderling regionale bijstand conform landelijke afspraken.</p> <p>Grensoverschrijdende samenwerking is een belangrijk aspect en onderdeel van de taken van de VNOG, zowel operationeel als ten aanzien van crisisbeheersing zoals nu bij corona. De samenwerking met Duitsland is goed. De komende jaren gaan we de samenwerking nog verder intensiveren. Hiervoor was op 5 november 2020 een conferentie gepland met alle bestuurders van de gemeenten aan beide zijde van de grens. Deze is i.v.m. de aangescherpte corona maatregelen verplaatst naar het voorjaar van 2021. Tijdens deze conferentie komen alle aspecten van de samenwerking aan de orde: de operationele samenwerking, de internationale kazerne Dinxperlo /Suderwick en de samenwerking t.a.v. crisisbeheersing met als actueel onderwerp corona. Onderwerp op deze conferentie is ook het instellen van een bestuurlijk platform t.a.v. de grensoverschrijdende samenwerking.</p> <p>In het beleidsplan is hier een specifiek kader aan gewijd. Dit breiden we nog wat uit met bovenstaande tekst.</p>
Bronckhorst	Raadsvergadering 29 oktober	<p>De raad heeft besloten:</p> <p>1. In te stemmen met het concept risicoprofiel en het concept beleidsplan van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland 2021-2014.</p>	1. Dank voor het in kennis stellen van uw besluit.
Brummen	Raadsvergadering 3 september	<p>De raad heeft besloten:</p> <p>1. Kennis te nemen van het concept regionaal risicoprofiel en in te stemmen met de opgenomen prioritering.</p> <p>2. Kennis te nemen van het concept regionaal beleidsplan, daarmee in te stemmen en dus geen andere wensen ten aanzien van het beleidsplan in te brengen.</p>	1 en 2. Dank voor het in kennis stellen van uw besluit.
Doetinchem	Raadsvergadering 29 oktober	<p>De raad heeft besloten:</p> <p>1. In te stemmen met zowel het voorlopig risicoprofiel als het concept beleidsplan.</p> <p>2. Voor wat betreft het risicoprofiel vraagt de raad om hen jaarlijks te informeren over de stand van zaken rond de voorbereiding op risico's volgens het vastgestelde profiel.</p>	<p>1. Dank voor het in kennis stellen van uw besluit.</p> <p>2. Het risicoprofiel wordt eens in de 4 jaar vastgesteld (conform de Wet Veiligheidsregio's). Desgewenst kan de directeur VNOG tussentijds langskomen om een update te geven t.a.v. het risicoprofiel.</p>
Elburg	Raadsbrief van	1. Duidelijk en helder gepresenteerde koers in alle documenten.	1. Dank voor de complimenten.

	30 september	<p>2. Dient een zienswijze in op specialisme natuurbrandbestrijding. In de plannen is opgenomen dat een visie op natuurbrandbestrijding nog wordt uitgewerkt. De gemeente merkt op dat het opmerkelijk is dat daarop vooruitlopend in het dekkingsplan al wel gerekend wordt met een opkomsttijd van 30 minuten voor het 1^e peloton. Op basis van deze streeftijd worden nu al terreinvaardige blusvoertuigen afgestoten. De gemeente roept het AB op om de visie natuurbrandbestrijding af te wachten alvorens verregaande maatregelen worden getroffen. NB: de uitgebreide brief van de gemeente Elburg is opvraagbaar via: bestuursondersteuning@vnog.nl</p>	<p>2. Het besluit over het materieelspreidingsplan, en daarmee het aankopen dan wel afstoten van materieel, is genomen in de vergadering van het AB van 15 januari 2020. Het dekkingsplan legt deze besluiten vast en laat in geografische afbeeldingen zien welke dekking dit oplevert in het verzorgingsgebied. Het vaststellen van het dekkingsplan heeft geen consequenties voor het eerder vastgestelde materieelspreidingsplan.</p> <p>De visie op natuurbrandbestrijding is op verzoek van het bestuur reeds toegevoegd aan de toekomstvisie om tot een gedragen beeld te komen over de nog aan te schaffen specialistische voertuigen en de wijze waarop deze het beste ingezet kunnen worden. Daarbij is nadrukkelijk vastgelegd dat dit moet passen binnen het vastgestelde financiële kader van het materieelspreidingsplan.</p>
Epe	Raadsvergadering 15 oktober	1. In de gemeenteraad is unaniem besloten om geen zienswijze in te dienen.	1. Dank voor het in kennis stellen van uw besluit.
Ermelo	Raadsvergadering 23 september	Besloten geen reactie in te dienen.	
Harderwijk	Raadsvergadering 29 oktober	Het college op te dragen om bij de VNOG kenbaar te maken dat in het beleidsplan maatregelen moeten worden getroffen, in overleg met de gemeente Harderwijk, die leiden tot het binnen de norm brengen van de opkomsttijden in de gehele gemeente Harderwijk.	<p>De VNOG is op de hoogte van de situatie t.a.v. de opkomsttijden in de wijken Drielanden en Wittenhagen. Deze situatie is historisch zo gegroeid en was reeds zo voor het opstellen van het materieelspreidingsplan en het dekkingsplan. De ligging van de kazerne en de infrastructurele situatie ten opzichte van de wijken (spoorovergang) zijn debet aan het niet overal halen van de opkomsttijden in deze wijken. Voor de wijk Wittenhagen geldt het niet halen van de opkomsttijden alleen voor dat deel van de wijk waar de hoogbouw staat. Dit gedeelte valt in een hogere categorie met een kortere opkomsttijd, die daar niet overal behaald kan worden.</p> <p>We doen er alles aan om de rijtijden zo kort mogelijk te houden en blijven ons hier ook voor inspannen. De winst die hier te behalen valt is echter miniem, zeker gezien de kosten die daar aan verbonden zijn (bouwen kazerne, tunnel onder spoor zijn kostbare investeringen). Daarom zetten we nu ook in op preventie en risico beheersing. Daarnaast is de bebouwing in de wijk Drielanden is overwegend modern en voldoet daarmee aan moderne wet- en regelgeving waardoor het risico op brand kleiner en het brandverloop trager is (ook een vorm van risico beheersing).</p> <p>De overschrijding van de opkomsttijden is dermate gering dat wij deze situatie aanvaardbaar achten, zeker in combinatie met de inspanningen op preventie en risicobeheersing.</p>
Hattem	Raadsvergadering 26 oktober	<p>1. De raad vraagt meer aandacht voor preventie. Dit door middel van het uitbreiden van de risicoanalyse met preventiemaatregelen. Terecht stelt de VNOG dat veiligheid geen exclusieve taak is van de VNOG en dit samen opgepakt dient te worden. Gevraagd wordt om adviezen een meer prestatieafpraak gericht karakter te geven. Daarbij zou aan de gemeenteraden uit de VNOG om inbreng en reactie gevraagd kunnen worden.</p> <p>2. De gemeenteraad is zeer geïnteresseerd in de pilot dashboard risicobeheersing. Graag zien zij de resultaten tegemoet met daarbij een advies voor de meerwaarde voor invoering in de gemeente Hattem.</p>	<p>1. Preventie is een belangrijke pijler in het beleidsplan, onder de noemer zelfredzaam en risicobewust. In de programmabegroting wordt dit verder uitgewerkt d.m.v. van een opgavegerichte begroting, waarmee voldaan wordt aan uw wens voor een meer prestatiegericht karakter. Daarnaast wordt gewerkt aan een risicoprofiel per gemeente, daarbij kan de gemeenteraad zeker een rol krijgen. Op dit onderwerp wordt bij antwoord 2 verder ingegaan.</p> <p>2. Fijn dat u geïnteresseerd bent in de pilots die gaande zijn in Harderwijk en Winterswijk waarbij het risicobeeld op lokaal niveau wordt</p>

		<p>3. De gemeenteraad ontvangt graag informatie over grensoverschrijdende afspraken met aangrenzende veiligheidsregio's. Daarbij ontvangt de raad graag specifiek informatie over hoe kennis uitgewisseld wordt over het 'datagedreven' informatiesysteem over brandrisico's dat ontwikkeld is door IJsselland.</p> <p>4. De raad voelt zorg over de gebiedsgerichte opkomsttijden. Dit speelt met name ten aanzien van natuurbrandbestrijding. Gedurende de looptijd van de plannen moet blijken of deze afdekkend zijn om risico's te bestrijden. Vandaar ook het verzoek om nadruk te leggen op preventie. De raad verzoekt de lessen te betrekken bij de eerstvolgende evaluatie van het risicoprofiel en beleidsplan of uiterlijk begin 2020.</p>	<p>omgezet naar risicobeheersingsmaatregelen. Deze werkwijze en uitkomsten van de pilot worden op termijn verder uitgerold naar de andere gemeenten. Wij zoeken dan ook actief onze contacten binnen de gemeenten op.</p> <p>3. De VNOG heeft regelmatig afstemming met de (omliggende) veiligheidsregio's. Conform landelijke afspraken wordt bij een incident de dichtstbijzijnde post gealarmeerd, ook als dit een post uit de buurgemeente betreft (in dit geval IJsselland). Onze eveneens data-gedreven rekensystematiek is ook besproken met IJsselland. Diverse regio's nemen onze methode over, onder andere Gelderland-Midden.</p> <p>4. Over het risicoprofiel en beleidsplan wordt gerapporteerd middels de reguliere planning en control cyclus. Waar nodig zal deze rapportage leiden tot bijstelling van de plannen.</p>
Heerde	Mailbericht van 29 oktober	1. Wegens personele omstandigheden is het voorstel niet op tijd geagendeerd voor de gemeenteraad. Een reactie vanuit de gemeenteraad van Heerde zal in het AB ter vergadering gegeven worden. De raadscommissie vergadert op 30 november.	1. Dank voor de procesinformatie.
Lochem	Oktober 2020	Besloten geen reactie in te dienen.	
Montferland	Brief gemeenteraad van 22 september	<p>1. De gemeenteraad stemt in met het regionaal risicoprofiel.</p> <p>2. De gemeenteraad stemt in met het regionaal beleidsplan, mits:</p> <p>a. in post Bergh inderdaad een TS 'geschikt voor de binnenstad' komt te staan.</p> <p>b. het afstoten van de 2e TS samenhangt met goede afspraken en samenwerking met VGGM/post Zevenaar.</p>	<p>2a. Dit maakt reeds onderdeel uit van het concept dekkingsplan. Daarnaast zijn we nu met de post in overleg over welk tweede specialistisch voertuig voor natuurbrand er, gelet op de specifieke risico's in het gebied, moet komen. De post wordt nauw betrokken bij de aanschaf van dit voertuig. Dit geldt ook voor de schuimbluseenheden.</p> <p>2b. Over deze samenwerking heb ik u, samen met de heer Slofstra (directeur Brandweer VGGM), door middel van een brief op 23 juni 2020 geïnformeerd. Kern van deze brief is dat de afgelopen tijd is geïnvesteerd in de samenwerking tussen post Didam en post Zevenaar en dat hierover op 22 oktober 2019 nadere afspraken zijn gemaakt.</p> <p>Bovenstaande is ook als zodanig opgenomen in het definitieve Dekkingsplan.</p>
Nunspeet	Oktober 2020	<p>Voor de gemeente Nunspeet is en blijft natuurbrand (natuurbrandbestrijding) een van de grootste risico's. De gevolgen van een onbeheersbare natuurbrand zullen zeer ingrijpend zijn. Vandaar dat wij mede namens de gemeenteraad met deze zienswijze reageren op de plannen en specifiek op het onderdeel natuurbrandbestrijding.</p> <p>In het dekkingsplan is aangegeven dat voor de specialistische taken wordt uitgegaan van streeftijden. Voor de natuurbrandbestrijding is een streeftijd aangegeven van 30 minuten voor 1 peloton (4 voertuigen). In de oude plannen is als uitgangspunt genomen dat bij een natuurbrand het 1e peloton met 20 minuten ingezet dient te zijn. Brandweer Nederland adviseert in de landelijke handreiking Risico Index Natuurbranden (RIN) een opkomsttijd voor het 1e peloton van 20 minuten.</p> <p>Dit omdat bij een natuurbrand een snelle inzet (met voldoende slagkracht) cruciaal is om een onbeheersbare natuurbrand te voorkomen.</p> <p>De kans op een onbeheersbare natuurbrand wordt dan ook groter.</p> <p>De gemeenteraad is van mening dat door toename van het brandbare bio-</p>	<p>De directeur VNOG en het afdelingshoofd Incidentbestrijding zijn uitgenodigd om op 12 november toelichting te komen geven m.b.t. het onderwerp natuurbrand.</p> <p>Antwoord volgt nog, actie Thari (input bij Gerrit vd Heijde, reeds beantwoorde persvragen hierover door Heidi)</p>

		<p>massa (dode hout), de klimaatverandering (meer droge periodes) en het ecologische beheer (minder toegankelijke paden in de bossen) het risico op een onbeheersbare natuurbrand onveranderd groot is en wellicht zelfs toeneemt</p> <p>In de visie van de VNOG zien wij een verschuiving van natuurbrandbestrijding naar preventie. Omvorming van brandgevoelige naaldbossen naar loofhout zal een lange tijd vergen. Preventieve maatregelen zullen zeker op de korte termijn geen effect sorteren als het gaat om natuurbranden.</p> <p>Welke omstandigheden maken het aanvaardbaar om af te wijken van het advies van Brandweer Nederland?</p> <p>In hoeverre zijn preventiemaatregelen uitgetoetst en welk effect hebben deze maatregelen voor de opkomsttijden?</p> <p>Wat zijn nu de concreet in gang gezette maatregelen?</p> <p>De gemeenteraad is de mening toegedaan dat zolang de visie op de natuurbrandbestrijding nog vastgesteld moet worden, het niet verantwoord is dat een streeftijd van 30 minuten voor het 1e peloton wordt gehanteerd.</p> <p>Wij vinden dat u geen onomkeerbare maatregelen kunt treffen voordat de visie op de natuurbrandbestrijding inzichtelijk maakt wat werkelijk nodig is voor een adequate natuurbrandbestrijding.</p>	
Oldebroek	Oktober 2020	Besloten geen reactie in te dienen.	
Oost Gelre	Raadsvergadering 27 oktober	<p>De raad heeft besloten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geen inhoudelijke reactie te geven op het regionaal risicoprofiel; 2. Geen wensen en bedenkingen in te dienen op het regionaal beleidsplan. De gemeenteraad concludeert dat het Regionaal Beleidsplan inhoudelijk in lijn is met de vastgestelde Toekomstvisie en het Regionaal Risicoprofiel. 3. Complimenteren over het feit dat de Coronacrisis aandacht heeft gekregen in de uitwerking van het Regionaal Beleidsplan door het toevoegen van het incidenttype "uitbraak van een onbekend virus". De afgelopen maanden is namelijk gebleken dat de uitbraak van een virus een enorme impact heeft op de samenleving en dat multidisciplinaire voorbereiding en aanpak van het virus noodzakelijk is. 	<p>1 en 2. Dank voor het in kennis stellen van uw besluit.</p> <p>3. Dank voor de complimenten, wij onderschrijven uw onderbouwing van het belang om dit incidenttype uit te werken.</p>
Oude IJsselstreek	Raadsvergadering 29 oktober	<p>De raad heeft besloten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van het concept regionaal risicoprofiel en concept beleidsplan VNOG 2021-2024; 2. Aan de afgevaardigde van het Algemeen Bestuur VNOG mee te geven in te stemmen met het concept regionaal risicoprofiel en concept beleidsplan VNOG 2021-2024; 3. Geen zienswijze in te dienen voor het concept regionaal risicoprofiel en concept beleidsplan VNOG 2021-2024. 	1 en 2. Dank voor het in kennis stellen van uw besluit.
Putten	Raadsbrief van 29 oktober	<p><i>Risicoprofiel</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De lokale risico's zien niet opgenomen en dan ook niet van invloed op het regionaal risicoprofiel en daaruit voortvloeiende slagkracht. Hierdoor is volgens de gemeenteraad onduidelijk wat de functie van het regionaal profiel is als deze belangrijke gegevens niet zijn gebruikt. Verwezen wordt naar andere veiligheidsregio's waarbij een lokale-risico objecten zijn toegevoegd. Het lokaal schaalniveau kan in beeld gebracht worden met gebruik making van lokale risicobronnen en kwetsbaarheden. <p><i>Beleidsplan incl. dekkingsplan</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. De keuze voor het basisscenario van incidentbestrijding is een vergaande 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het regionaal risicoprofiel is opgebouwd van onderaf door middel van lokale gegevens. Daarbij zijn onderliggende cijfers over type bebouwing de basis. Deze belangrijke gegevens zijn dus wel degelijk gebruikt. Momenteel loopt een pilot om een meer lokaal profiel op te leveren. Dit wordt na evaluatie verder uitgerold over de regio. 2. De toekomstvisie van de VNOG is tijdens een uitgebreid proces met betrokkenheid van de gemeenteraden tot stand gekomen. De gemeenteraden zijn meermaals in de gelegenheid geweest een toelichting te krijgen en daarbij vragen en opmerkingen in te brengen. Via de burgemeester kond de inbreng ingebracht worden in het

		<p>keuze die in het beleidsplan aan de orde had moeten komen, maar nu is genomen n.a.v. de bestuurlijke tweedaagse in september 2019, zonder input vanuit de gemeenteraad. Deze keuze voor het basisscenario werkt door in het materieelspreidingsplan en het uiteindelijke dekkingsplan, zonder dat de gemeenteraden hier invloed op kunnen uitoefenen. Doordat de gemeenteraden niet in het voortraject op een dusdanige wijze zijn betrokken (i.c. de keuze voor het basisscenario), hebben zij geen concrete keuzes kunnen aangegeven met betrekking tot het kwaliteitsniveau en de reikwijdte van de brandweezorg. Hetgeen een uitholling van de art. 14 en 15 opgenomen betrokkenheid c.q. invloed van de gemeenteraden betekent. In het eerder vastgesteld plan van aanpak dekkingsplan (AB 14 december 2017) was deze rol van de gemeenteraden nog wel opgenomen. De beschreven stappen zijn niet gevolgd. De gemeenteraad is van mening, dat zij alsnog haar invloed hierop zou moeten kunnen uitoefenen. De gemeenteraad onderschrijft in dit kader de destijds door de postcommandant post Putten doorgegeven bezwaren in het reactieformulier op het materieelspreidingsplan.</p> <p>3. Voor post Putten betekent het basisscenario een forse aderlating. Niet meer zelf verantwoordelijk zijn voor een middelbrandscenario is onbegrijpelijk. Zeker met 3 gezondheidszorggebouwen en 2 BRZO bedrijven in ons verzorgingsgebied. Wanneer bij een automatische brandmelding vanuit een zorggebouw er daadwerkelijk brand is en wordt opgeschaald naar middelalarm kan het zo maar 14 minuten duren voor een 2e TS uit Ermelo ter plaatse is. Er van uitgaan dat de 1e TS nog druk is met ontruiming (nachtelijke uren 1 BHV-er) kunnen we te maken krijgen met behoorlijk ontwikkelde brand, dit is naar ons idee niet acceptabel.</p> <p>4. Het dekkingsplan houdt geen rekening met 'gelijktijdigheid' van incidenten. De vraag is of de slagkracht voldoende is ingeval van het zich voordoen van meerdere incidenten tegelijk of in korte tijd na elkaar. En is dat ook het geval bij een zeer groot incident waarbij In een etmaal tien of meer TAS-'en ingezet worden.</p> <p>5. Het verdwijnen van de 2e tankautospuiter is van (onaanvaardbare) invloed op de slagkracht van de post Putten. Bij besluit van AB d.d. 3 september 2015 heeft de VNOG het document "van risico naar slagkracht"(een model voor risicogerelateerde operationele slagkracht) vastgesteld. Hierin werd de 2e tankautospuiter voor Putten juist noodzakelijk geacht na een uitvoerige risico-inventarisatie op detailniveau.</p> <p>6. Het onderhavige materieelspreidingsplan en dekkingsplan is niet op basis van voornoemde methodiek vastgesteld. En is een onverklaarbare koerswijziging ten opzicht van eerder genomen besluiten, waaronder het besluit AB 3 september 2015 tot vaststelling van het document "van risico naar slagkracht".</p> <p>7. De aangenomen streeftijd van 15 minuten voor de opkomst van 2e tankautospuiter in het dekkingsplan is niet te rijmen tot de lokale situatie met 3 gezondheidszorggebouwen en 2 BRZO bedrijven en met de in de Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg genoemde opkomsttijden voor dergelijke instellingen. Een tweede bemande tankautospuiter is dan ook noodzakelijk voor Putten in dit kader.</p>	<p>algemeen bestuur. Het plan van aanpak is grotendeels gevolgd. Dit heeft echter wel wat vertraging opgelopen. In het plan van aanpak staan nog de GGO's opgenomen, die inmiddels opgeheven zijn. De route is daarbij grotendeels in stand gebleven. De postcommandanten zijn betrokken in een uitgebreid traject met een onafhankelijke externe commissie. Daarnaast zijn zoals eerder gezegd presentaties gehouden, dit werd echter 2019 in plaats van 2018. Het verdere traject is conform planning verlopen.</p> <p>3. In het AB van 15 januari 2020 is de toekomstvisie, incl. het materieelspreidingsplan vastgesteld. Wij begrijpen dat het verdwijnen van de tweede tankautospuiter voor de posten waarbij dit speelt voelt als een forse aderlating. In goed overleg met de betreffende posten is er een plan opgesteld voor de afschaling in de komende jaren. Overigens is de ontruiming van een dergelijke instelling formeel geen taak van de brandweer, maar van de instelling zelf. Uiteraard zullen wij bij een eventueel incident in een dergelijke instelling waar mogelijk hulp bieden, maar dat is niet meegenomen in het Basisscenario (conform de wettelijke taken).</p> <p>4. Met de vaststelling van de toekomstvisie VNOG is gekozen voor een sobere en doelmatige organisatie van de brandweezorg. M.b.t. cumulatieve risico's is het uitgangspunt dat we één groot incident tegelijkertijd aankunnen. Dat is ook de landelijke lijn die in de veiligheidsregio's wordt gevolgd.</p> <p>5. Zie reactie op punt 3 en 4.</p> <p>6. Kennis over materieel en spreiding ontwikkelt zich op basis van ervaring en nieuwe inzichten. Het materieelspreidingsplan is opgesteld op basis van de laatste inzichten. De rapporten van de externe commissie over het materieelspreidingsplan bieden nadere informatie en een perspectief over het risico gerelateerde slagkracht model uit 2015. Deze rapporten zijn reeds aan u ter beschikking gesteld.</p> <p>7. Voor de opkomst van de 2e tankautospuiter zijn geen wettelijke eisen vastgesteld. Om toch inzicht te geven in de slagkracht van de 2e t/m de 4e tankautospuiter zijn zogenaamde streeftijden gehanteerd. Deze streeftijden zijn gebaseerd op de huidige inzichten qua opschaling voor de commandovoering en ervaringen vanuit andere regio's. De externe commissie ondersteunt een stapsgewijze opschaling tot 4 Tankautosputten.</p>
Vorst	Oktober 2020	Besloten geen reactie in te dienen.	
Winterswijk	Mailbericht van	1. Op 5 november ligt het voorstel voor in de raad met het advies van het	1. Dank voor de procesinformatie.

	15 oktober	college om geen zienswijzen in te dienen op de documenten (hamerstuk).	
Zutphen	Raadsvergadering 13 oktober	1. De raad heeft besloten: In te stemmen met het concept beleidsplan VNOG 2021-2024 en het regionaal risicoprofiel 2021-2024 en geen wensen en bedenkingen in te brengen.	1. Dank voor de reactie.

Crisispartners en aangrenzende regio's (incl. Duitsland)

Organisatie	Datum	Reactie crisispartners en aangrenzende regio's (incl. Duitsland)	Reactie VNOG
Waterschap Rijn en IJssel	Mailbericht d.d. 5 oktober	Geen opmerkingen.	1. Dank voor de reactie.
Waterschap Vallei en Veluwe	Mailbericht d.d. 9 oktober	Geen opmerkingen. Het waterschap ziet uit naar een goede samenwerking om de beschreven risico's die ons beiden raken verder uit te werken en te beoefenen	1. Dank voor de reactie.
VR Gelderland-Midden	Brief van 29 september	1. Goed leesbaar en helder document. Integraal en volledig plan met herkenbare thema's. 2. Het risicodiagram is op bepaalde incidenttypen anders ingeschaald dan in Gelderland-Midden dit is te verklaren door het maatgevende scenario. Gelderland-Midden spreekt de wens uit hierover in de toekomst nader af te stemmen. 3. Gelderland-Midden sluit zich aan bij de wens om de komende beleidsperiode nader samen te werken incl. de afstemming met Duitsland.	1. Dank voor de complimenten. 2. De VNOG gaat graag in op de uitnodiging om nader af te stemmen over toekomstige risico- en scenario uitwerking. Hiervoor is inmiddels ook een landelijk netwerk ingesteld waaraan de VNOG deelneemt. 3. De opmerkingen zijn gecheckt en geven op dit moment geen aanleiding tot wijziging in de tekst.
Vr Gelderland-Zuid	Mailbericht d.d. 7 september	1. De beschreven ontwikkelingen, risico's en de strategische pijlers zijn herkenbaar en sluiten aan bij de plannen van Gelderland-Zuid. 2. Bij de uitwerking van de 'hoe en wie'-vraag komt tevens de samenwerking met partners en veiligheidsregio's, zoals de buurregio's, aan de orde. Door elkaar op te blijven zoeken kunnen we kennis uitwisselen en elkaar versterken	1/2. Dank voor de reactie. Goed om te lezen dat de plannen overeenkomen met het beeld van Gelderland-Zuid wat perspectief biedt voor toekomstige samenwerking op deze onderwerpen.
Kreis Borken	Brief van 14 september	1. Op pagina 13 is onder punt "kernincidenten" aangegeven dat de veiligheidsregio zich voorbereidt op een incident bij de kerncentrale Lingen door middel distributie van jodiumtabletten. Will dat zeggen, dat al nu de jodiumtabletten worden uitgedeeld aan de bevolking? of eerst indien een incident is gepasseerd? De Kreis Borken distribueert de tabletten in de gemeenten van Kreis Borken als een Incident is gepasseerd worden de tabletten aan de bevolking uitgegeven. 2. Verder geen opmerkingen en dank voor de informatie.	1. Vanwege de harmonisatie van de maatregel 'jodiumprofylaxe' met België en Duitsland zijn enkele jaren geleden in Nederland de zones rond kernenergiecentrales, waar de maatregel jodiumprofylaxe moet zijn voorbereid, groter geworden. 19 van de 22 VNOG-gemeenten liggen (gedeeltelijk of geheel) binnen de 100 kilometerzone van de kernreactor in Lingen. De maatregel jodiumprofylaxe bestaat uit: a) predistributie van jodiumtabletten, dus voorafgaand aan een incident / preventief. Dit heeft in oktober 2017 in heel Nederland plaatsgevonden, aan de doelgroep personen 0-18 jaar. b) nooddistributie van jodiumtabletten, bij concrete dreiging van een incident. Hiervoor wordt nog een landelijke aanpak opgesteld.
Kreis Kleve	Mail van 29 oktober	1. Geen opmerkingen. Dank voor de toezending en de gelegenheid een reactie te geven.	1. Dank voor de reactie.

NB: de niet vermelde crisispartners en aangrenzende regio's hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een reactie in te dienen.

Dit betreft: Veiligheidsregio Twente, Veiligheidsregio IJsselland, Politiedistrict Noord en Oost Gelderland, GGD Noord en Oost Gelderland, RMC West en het Openbaar Ministerie.

Overzicht van wijzigingen op het concept (25 juni 2020) risicoprofiel, beleidsplan en dekkingsplan naar de definitieve versies

Risicoprofiel

- Pagina 11 (onder demografische ontwikkelingen), na de zin 'bevolkingskrimp is al vanaf 2020 op nationale schaal denkbaar is', de zinssnede toevoegen 'Dit blijft uiteraard een voorspelling, in de looptijd van het plan kunnen nieuwe inzichten beschikbaar komen'.
- Pagina 12, direct onder 3.1. hier staat het woord 'het' dubbel.
- Pagina 19, aan het eind van de alinea over extreme weersomstandigheden de zin toevoegen. 'Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de consequenties van extreem weer voor de crisisorganisatie'.
- Pagina 20, bij beleidsprioriteiten toevoegen 'uitbraak onbekend virus (VNOG-14)' met daaronder de tekst. Voor het incidenttype ziektegolf is het scenario van een milde epidemie dan wel pandemie uitgewerkt. In de komende beleidsperiode wordt ook het scenario uitbraak nieuw type virus uitgewerkt met een ernstige pandemie als gevolg. Daarbij worden de leerervaringen van de COVID-19 uitbraak betrokken. Het uitwerken van een incidenttype vraagt inspanning van diverse kolom- en crisispartners. Dit is mogelijk op het moment dat het aantallen besmettingen beperkt is en de reguliere zorg weer opgestart is.

Bijlagenboek risicoprofiel

- Namen uit de voetnoten van de incidentbeschrijvingen verwijderen i.v.m. de publieke toegankelijkheid van de informatie.

Beleidsplan

- Pagina 13 (onder demografische ontwikkelingen), na de zin 'bevolkingskrimp is al vanaf 2020 op nationale schaal denkbaar is', de zinssnede toevoegen 'Dit blijft uiteraard een voorspelling, in de looptijd van het plan kunnen nieuwe inzichten beschikbaar komen'.
- Pagina 15, aan het eind van de tekst de zinssnede toevoegen. 'Daarbij worden uiteraard ook de ervaringen met de internationale samenwerking betrokken'
- Pagina 16, aan het eind van de alinea over extreme weersomstandigheden de zin toevoegen. 'Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de consequenties van extreem weer voor de crisisorganisatie'.
- Pagina 16, als vijfde beleidsprioriteit 'uitbraak van een onbekend virus' met daaronder de volgende tekst: het incidenttype infectieziektecrisis is eerder als beleidsprioriteit benoemd en uitgewerkt. De activiteiten die destijds hiervoor zijn opgezet zijn zeer nuttig gebleken bij de bestrijding van het huidige coronavirus. Inmiddels hebben we veel ervaring opgedaan en is het wenselijk deze leermomenten te borgen in de uitwerking van het incidenttype 'uitbraak onbekend virus'.
- Pagina 33, bijlage 1. Onderste regel in rechter kolom. Tekstueel: dekkingsplan i.p.v. ekkingsplan. En deze is niet vastgesteld op 15 april 2020 maar wordt vastgesteld als bijlage bij het regionaal beleidsplan op 10 december 2020.
- Kader internationale samenwerking, hieraan toevoegen: " Grensoverschrijdende samenwerking is een belangrijk aspect en onderdeel van de taken van de VNOG, zowel operationeel als ten aanzien van crisisbeheersing zoals nu bij corona. De samenwerking met Duitsland is goed. De komende jaren gaan we de samenwerking nog verder intensiveren. Hiervoor was op 5 november 2020 een conferentie gepland met alle bestuurders van de gemeenten aan beide zijde van de grens. Deze is i.v.m. de aangescherpte corona maatregelen verplaatst naar het voorjaar van 2021. Tijdens deze conferentie komen alle aspecten van de samenwerking aan de orde: de operationele samenwerking, de

internationale kazerne Dinxperlo /Suderwick en de samenwerking t.a.v. crisisbeheersing met als actueel onderwerp corona. Om het structurele karakter van de samenwerking met Duitsland te bevestigen wordt een bestuurlijke commissie t.a.v. de grensoverschrijdende samenwerking NL/Dui ingesteld. “

Dekkingsplan

- Pagina 14, Na de tekst 'Indien hiervan gebruik gemaakt wordt, motiveert het bestuur de keuze van de locatie en de mate van de afwijking'. De zinsnede toevoegen. Daarnaast wordt bij deze locaties geïnvesteerd in risicobeheersingsmaatregelen.
- Pagina 16, onder tankautospuit hier staat een verwijzing naar paragraaf 4.1. dit moet gewijzigd worden naar 7.1.
- Pagina 26, onder NB2 over Bergh aanvullen met de tekst. Dit zal in ieder geval een voertuig zijn geschikt voor de oude binnenstad. Daarnaast wordt in overleg met de post bepaald welk tweede specialistisch voertuig voor natuurbrand er, gelet op de specifieke risico's in het gebied, moet komen. Dit geldt ook voor de schuimbluseenheid. Het afstoten van de 2^e TS hangt samen met goede afspraken en samenwerking met VGGM/post Zevenaar. Hierover zijn de gesprekken reeds opgestart en uitvoeringsafspraken vastgelegd.
- Pagina 38, derde bullit onder aantal en spreiding. De samenvoeging van deze teams vindt in gesprek met de betreffende postcommandanten plaats waarbij heldere uitvoeringsafspraken worden vastgelegd.

Treinongeval met brandbare en giftige stoffen

- Aanpassingen voor het incidenttype VNOG-08 Treinongeval met brandbare en giftige stoffen. Zie aparte bijlage, vanaf de volgende pagina.

Bijlage

Aanpassingen voor het incidenttype VNOG-08 Treinongeval met brandbare en giftige stoffen.

Onderstaande documenten zijn terug te vinden op:

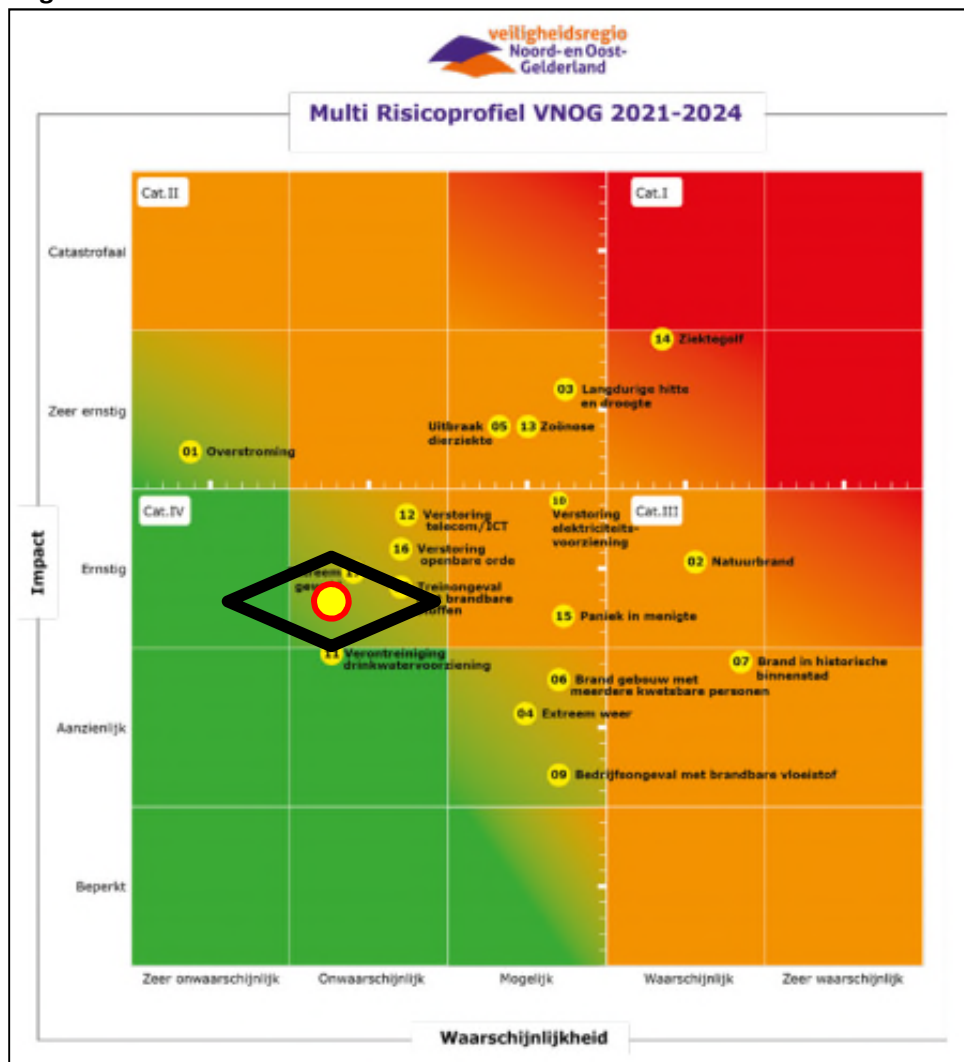
[DATA \(\VNOG.INTRA\)\E:\ Projecten – Risicoprofiel – 2. Risicoanalyse – MT3 Technologische omgeving](#)

- Voor rekenkundige onderbouwing zie EXCEL bestand:
[20201011 - spoortype C - RIVM Rekenmethode 20200408](#)
- Verwerkt in WORD document:
[VNOG-08 Aanpassing 27 oktober 2020 - Treinongeval met brandbare en giftige stoffen – AcV](#)

Document **REGIONAAL RISICOPROFIEL 2021-2024**

Op de volgende pagina is een aanpassing nodig voor het incidenttype VNOG-08:

Pagina 17

Positie van "Waarschijnlijkheid" verschuift naar 'Onwaarschijnlijk', **B**_{LAAG}; Kwantitatief 0,05% - 0,1%.

Document **BIJLAGENBOEK REGIONAAL RISICOPROFIEL 2021-2024**

Op de volgende pagina is een aanpassing nodig voor het incidenttype VNOG-08:

Pagina 49

Impactcriterium	Opmerkingen	Onzekerheid bij impactcriterium		
		Verwacht	Laag	Hoog
1.1 Aantasting van de integriteit van het grondgebied	Ruim 0,5 km ² is betrokken bij vrijkomen gevaarlijke stoffen en gedurende aantal weken niet bereikbaar voor publiek. <i>Motivatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Oppervlakte max. 4 km²</i> • <i>Tijdsduur 1-4 weken</i> 	A	A	D
2.1 Doden	Chauffeur vrachtwagen en passant zijn overleden <i>Motivatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>2-4 dodelijk slachtoffers</i> 	B	A	E
2.2 Ernstig gewonden en chronisch zieken	Er zijn 36 mensen gewond geraakt door inademing gevaarlijke stof. <i>Motivatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>16-40 gewonden</i> 	C _{hoog}	A	E
2.3 Lichamelijk lijden	Er zijn ± 350 personen geëvacueerd. <i>Motivatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>< 4.00 personen</i> • <i>2-6 dagen</i> 	A	A	D
3.1 Kosten	De kosten van de grote brand zijn minder dan € 2 miljoen. <i>Gemeente Wetteren, België:</i> <i>Schade aan spoor en omgeving 3-5 miljoen. Zie rapportages.</i> <i>Motivatie:</i> <i>Kosten < 2 miljoen.</i>	A	A	E
4.1 Ernstige aantasting van het milieu en de natuur	Aantasting aan milieu in algemene zin. <i>Motivatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wijk, dorp max. 4 km²; (<0,25% op.)</i> 	A	A	D
5.1 Verstoring van het dagelijks leven	De infrastructuur rondom incidentlocatie is enige dagen minder bereikbaar voor bewoners en publiek. Meer dan 3 indicatoren van toepassing (A+1 = B) <i>Motivatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>< 4.000 getroffen</i> • <i>1-2 dagen</i> 	B	A	D
5.2 Aantasting democratische rechtsstaat	n.v.t.	-	-	-
5.3 Sociaalpsychologische impact	± 40 bewoners zijn erg boos op de overheid, mobiliseren zich en uiten zich (social media). <i>Motivatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>< 400</i> • <i>1-2 dagen</i> 	A	A	D
6.1 Aantasting cultureel erfgoed	n.v.t.	-	-	-

Waarschijnlijkheid
De **kwantitatieve omschrijving** komt, op basis van de RIVM rekenmethode risico's doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor (d.d. 8 april 2020), uit op **"Onwaarschijnlijk"**.
Subklasse B_{LAAG}, kwantitatief (%) **0,05% - 0,1%**, van 1x per 5 jaar.

Bron: Zie voor rekenkundige onderbouwing EXCEL bestand: [20201011 - Spoortype C - RIVM Rekenmethode 20200408](#)
Gewijzigd door: A.C. Verstoep
d.d.: 27 oktober 2020

Aantal van Jaar Jaar	GS-code			Eindtotaal
	GF	LF1	LF2	
Eindtotaal	7	10	17	34
Omerekend naar aantal ongevallen in 100 jaar	25	36	61	121
	Brandbare gassen GF	Brandbare vloeistoffen LF1	Brandbare vloeistoffen LF2	Totaal aantal GS incidenten
Waarschijnlijkheid per 100 jaar	0,2500	0,3571	0,6071	1,2143
% per 5 jaar	0,0125	0,017857143	0,030357143	0,060714286
sub-klasse	A-midden	A-midden	A-midden	B-laag
Kwantitatief (%)	0,005 - 0,02	0,005 - 0,02	0,005 - 0,02	0,05 - 0,1
Kwalitatieve omschrijving	zeer onwaarschijnlijk	zeer onwaarschijnlijk	zeer onwaarschijnlijk	onwaarschijnlijk

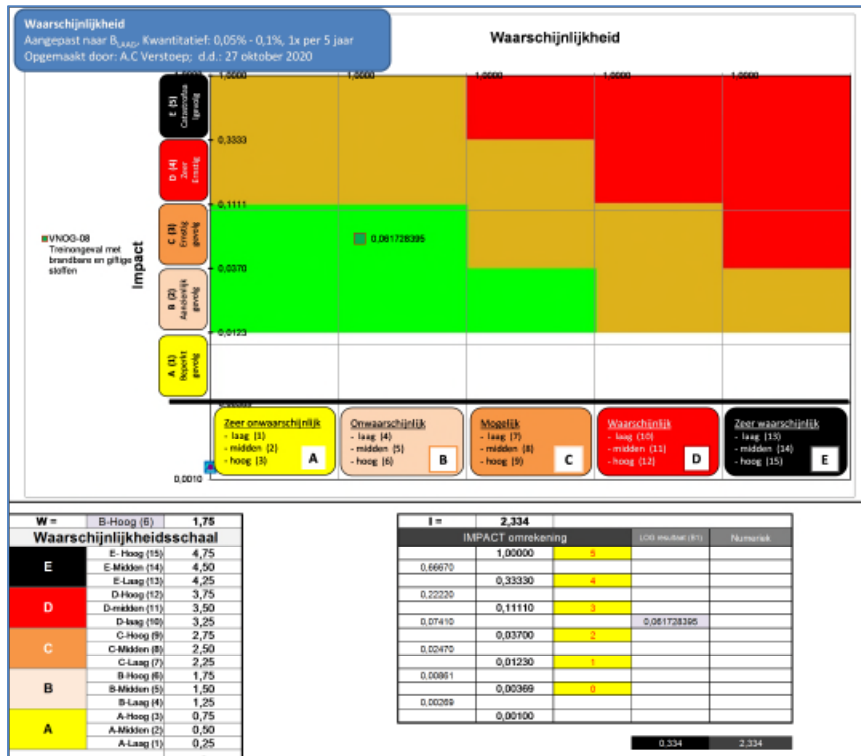
Rekenkundige onderbouwing spoorincidenten

Klasse	% per 5 jaar		sub-klasse	Kwantitatief (%)		Kwalitatieve omschrijving van het gevaar
A	< 0,05		A-laag	< 0,005		zeer onwaarschijnlijk
			A-midden	0,005	0,02	
			A-hoog	0,02	0,05	
B	0,05		B-laag	0,05	0,1	onwaarschijnlijk
			B-midden	0,1	0,25	
			B-hoog	0,25	0,5	
C	0,5		C-laag	0,5	1	mogelijk
			C-midden	1	2,5	
			C-hoog	2,5	5	
D	5		D-laag	5	10	waarschijnlijk
			D-midden	10	25	
			D-hoog	25	50	
E	50	100	E	50	100	zeer waarschijnlijk

Handreiking regionaal risicoprofiel
 Bijlage 10: Toelichting gebruik rekenmodule risicoanalyse
 Rekenmodel risicoanalyse is gebaseerd op de Nationale Risicobeoordeling
 Dr. Erik Pruijt
 d.d.: 5-11-2007

Indeling "Waarschijnlijkheid"

Risicomatrix VNOG

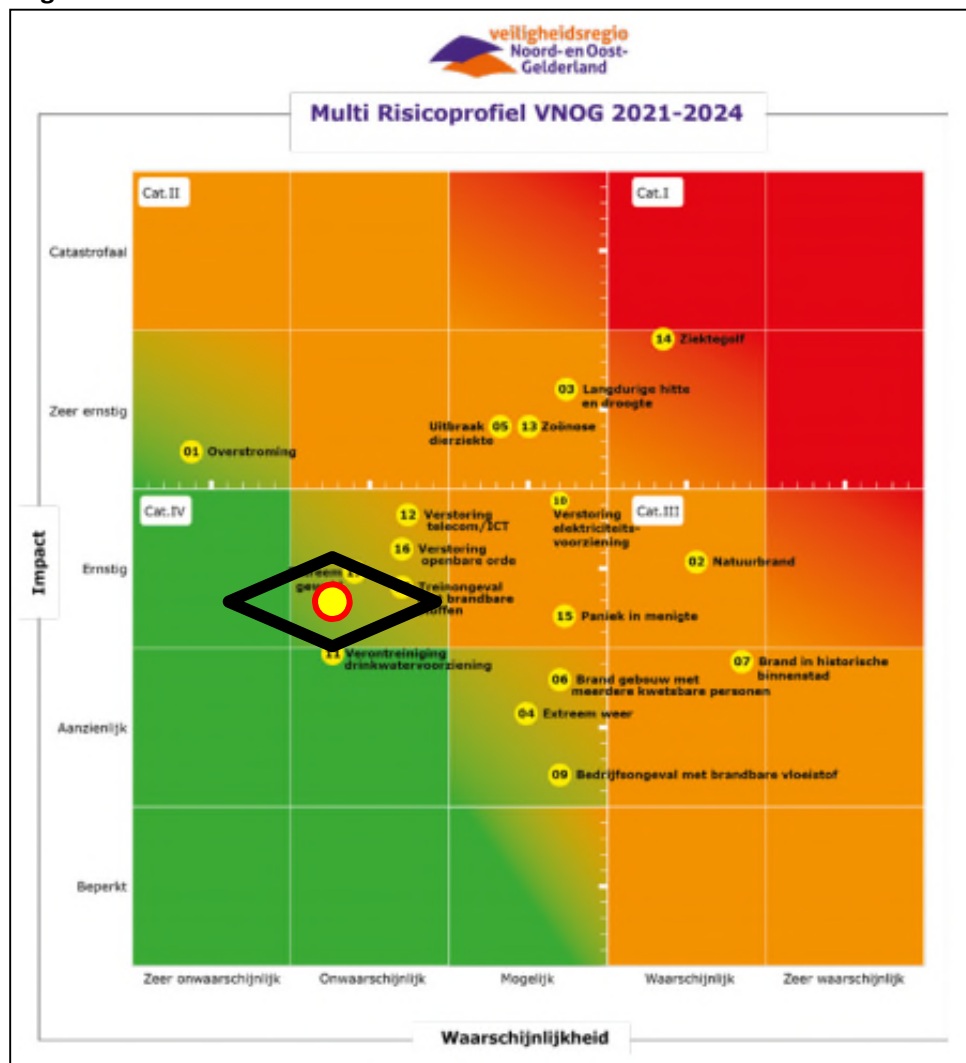

Positie incidenttype VNOG-08 Treinongeval met brandbare en giftige vloeistoffen

Document **REGIONAAL BELEIDSPLAN 2021-2024**

Op de volgende pagina is een aanpassing nodig voor het incidenttype VNOG-08:

Pagina 14

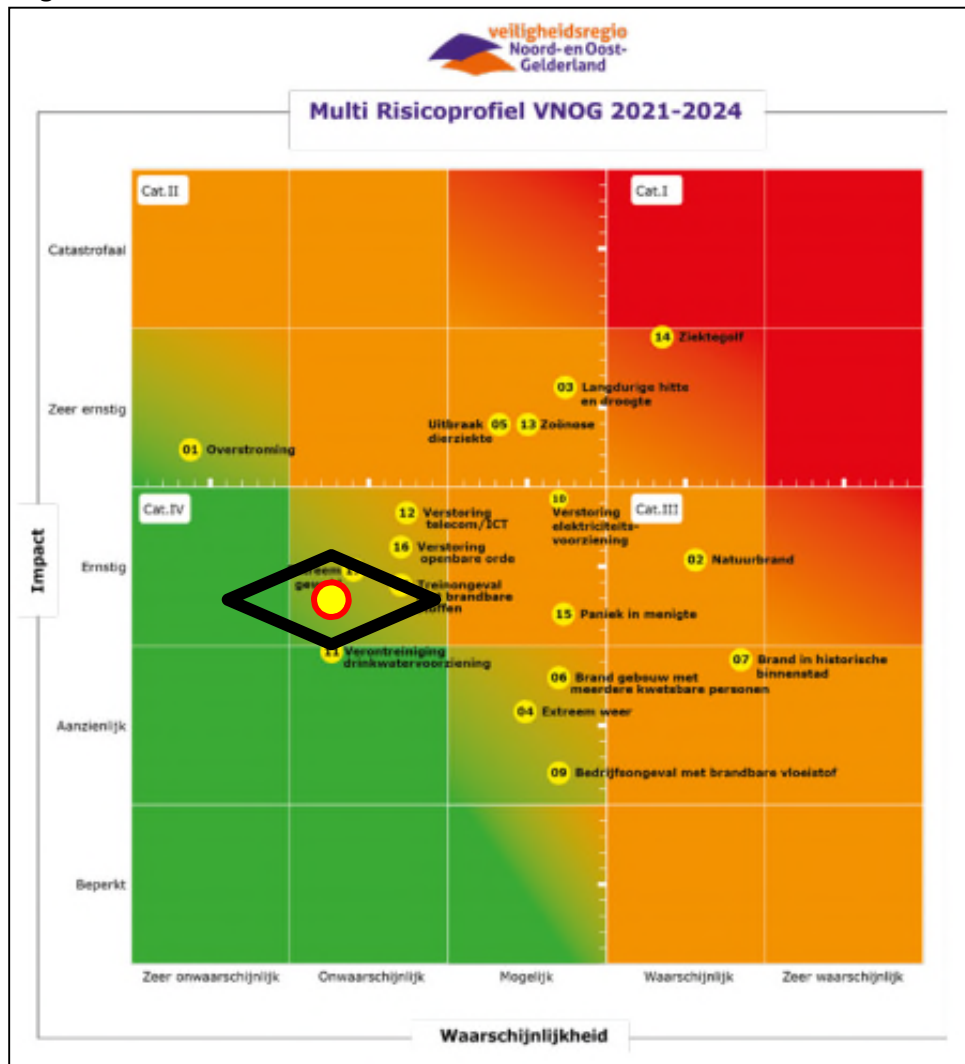

Positie van "Waarschijnlijkheid" verschuift naar 'Onwaarschijnlijk', B_{LAAG} ; Kwantitatief 0,05% - 0,1%.

Document DEKKINGSPLAN 2021-2024

Op de volgende pagina is een aanpassing nodig voor het incidenttype VNOG-08:

Pagina 49

Positie van "Waarschijnlijkheid" verschuift naar 'Onwaarschijnlijk', B_{LAAG} ; Kwantitatief 0,05% - 0,1%.

REGIONAAL RISICOPROFIEL

2021-2024

Colofon

Het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 is opgesteld door de werkgroep herziening risicoprofiel, samengesteld uit deelnemers vanuit (GHOR, brandweer, politie, gemeenten en in afstemming met partners).

Datum vaststelling

Vastgesteld in juni 2020 door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG).

Eindredactie en beheer

Het beheer van het risicoprofiel ligt bij de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

Contactgegevens

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Postbus 234
7300 AE Apeldoorn

Inhoud

Samenvatting

5

1. Inleiding

6

1.1 Doel en toepassing

6

1.2 Uitgangspunten

6

1.3 Werkwijze

6

1.3.1 Herzieningstraject

6

1.3.2 Maatschappelijke thema's als kapstok

7

1.3.3 Opstellen risicobeeld

7

1.3.4 Uitvoeren risicoanalyse

8

1.4 Leeswijzer

9

1.5 Besluitvorming en beheer

9

2. Typering VNOG

10

2.1 Kenschets

10

2.2 Maatschappelijke ontwikkelingen

11

3. Risico's in de VNOG

12

3.1 Natuurlijke omgeving

12

3.2 Gebouwde omgeving

13

3.3 Technologische omgeving

13

3.4 Vitale infrastructuur

14

3.5 Verkeer en vervoer

14

3.6 Gezondheid

16

3.7 Sociaal-maatschappelijke omgeving

16

3.8 Risicodiagram

17

4. Incidenttypen 2021-2024 VNOG

18

4.1 Terugblik beleidsprioriteiten 2017 – 2020

18

4.2 Beleidsprioriteiten 2021 - 2024

19

Bijlage 1 Beoordelingscriteria

20

In de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland werken brandweer, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR), politie, gemeenten (bevolkingszorg) en crisispartners samen om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op rampen en crises. Deze voorbereiding is gebaseerd op een periodieke inventarisatie en analyse van de risico's in het werkgebied van de VNOG. Het resultaat van deze risico-inventarisatie en analyse is vastgelegd in het regionaal risicoprofiel.

Het doel van het risicoprofiel is inzicht krijgen in de aanwezige risico's en het bestuur van de veiligheidsregio in staat stellen om afgewogen keuzes te maken over het beperken van deze risico's. Het risicoprofiel geeft inhoudelijk richting aan de activiteiten van de VNOG. Denk hierbij aan advisering, opleiden, trainen en oefenen van eenheden en crisisteam, operationele informatievoorziening en risicocommunicatie.

Het regionaal risicoprofiel bestaat uit een inventarisatie en analyse van de relevante, maatgevende risico's, inclusief risico's uit aangrenzende gebieden. Voor het opstellen van het risicobeeld en het uitvoeren van de risicoanalyse is door een multidisciplinaire werkgroep gebruik gemaakt van de landelijke handreiking.

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland bestaat uit 22 gemeenten en is te typeren als een plattelandsregio met een aantal stedelijke kernen. De totale oppervlakte van het gebied bedraagt (ruim) 3000 km² en er wonen ruim 820.000 mensen. In de zomer verblijven daarnaast circa 1,4 miljoen recreanten op de

Veluwe en circa 0,5 miljoen in de Achterhoek. De regio kent veel natuur, agrarisch gebied en waterrecreatie. Ongeveer 25% van de totale oppervlakte bestaat uit bos en heide. Ook worden veel (grote) evenementen georganiseerd, zijn er veel recreatieparken, zijn er havengebieden, ligt het aan de landsgrens met Duitsland en telt het veel zorgorganisaties. De regio kent verschillende risicovolle milieulocaties waaronder zeven BRZO-bedrijven.

Bij de inventarisatie en analyse is rekening gehouden met maatschappelijke ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving van de regio. Denk hierbij aan demografische ontwikkelingen (toenemende vergrijzing), klimaatverandering, energietransitie, technologische ontwikkelingen (een steeds groter wordende afhankelijkheid van internet) en moedwillig handelen.

De inventarisatie en analyse hebben zeventien maatgevende risico's opgeleverd.

Vanuit een brede inventarisatie, risicoanalyse en verkenning van maatschappelijke ontwikkelingen, is de werkgroep gekomen tot een aantal uit te werken incidenttypen voor de komende periode:

- extreme weersomstandigheden
- brand in een gebouw met meerdere functies en kwetsbare bewoners
- verstoring elektriciteitsvoorziening
- verstoring telecom & ICT

1. Inleiding

De wereld om ons heen is continu in beweging. Risico's die vandaag actueel zijn, kunnen morgen overschaduwd worden door nieuwe risico's. Ook de 'beleving' van risico's is continu aan verandering onderhevig, al dan niet veroorzaakt door media aandacht of gebeurtenissen elders in de wereld.

Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot nieuwe veiligheidsvraagstukken voor de fysieke leefomgeving. Daarom is het van belang deze tijdig te signaleren en te analyseren, zodat we in staat zijn om te bepalen op welke wijze we hier adequaat op in kunnen spelen.

In de VNOG werken brandweer, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR), politie, gemeenten (bevolkingszorg) en crisispartners samen om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op rampen en crises. Deze voorbereiding is gebaseerd op een periodieke inventarisatie en analyse van de risico's in het werkgebied van de VNOG. Het resultaat van deze risico-inventarisatie en analyse is vastgelegd in dit regionaal risicoprofiel.

1.1 Doel en toepassing

Elke veiligheidsregio is wettelijk verplicht een risicoprofiel op te stellen (art. 15 Wvr) en vierjaarlijks te herzien. Het doel van het risicoprofiel is inzicht krijgen in de aanwezige risico's. Dit inzicht telt het bestuur van de veiligheidsregio in staat om afgewogen keuzes te maken, met als doelstelling dat iedereen in onze regio veilig en gezond kan wonen, werken en recreëren.

Het algemeen bestuur heeft op 15 januari 2020 de toekomstvisie VNOG vastgesteld. Deze toekomstvisie is het inhoudelijk kader voor het regionaal beleidsplan 2021- 2024. Dit regionaal risicoprofiel geeft inhoudelijk richting aan de activiteiten in VNOG. Denk hierbij aan advisering, opleiden, trainen en oefenen van eenheden en crisisteams, operationele informatievoorziening en risicocommunicatie.

1.2 Uitgangspunten

Wet- en regelgeving

Het regionaal risicoprofiel is een van de wettelijk verplichte planfiguren. De bepalingen in de wet veiligheidsregio's (Wvr) zijn leidend voor de opzet en inhoud van het risicoprofiel.

Landelijke handreiking regionaal risicoprofiel

In 2009 is een landelijke handreiking opgesteld met daarin een stappenmodel om te komen tot een regionaal risicoprofiel. In het herzieningstraject zijn deze stappen doorlopen. De methode Nationale Risicobeoordeling, waarvan gebruik is gemaakt om de risico's te kwantificeren naar impact en waarschijnlijkheid, maakt hiervan onderdeel uit.

Nationaal veiligheidsprofiel 2016

Het nationaal veiligheidsprofiel geeft vanuit nationaal perspectief een overzicht van potentiële rampen en dreigingen die onze samenleving kunnen ontwrichten. De uitgebreide risicoanalyse geeft bruikbare informatie voor het regionaal risicoprofiel.

Regionaal risicoprofiel 2017-2020

Het huidige risicoprofiel was het vertrekpunt voor het herzieningstraject.

Regionale risicoprofielen omliggende veiligheidsregio's

De inhoud van de risicoprofielen van omliggende regio's is, waar passend, gebruikt tijdens de herziening.

1.3 Werkwijze

Het regionaal risicoprofiel bestaat uit een inventarisatie en analyse van de relevante risico's, inclusief risico's uit aangrenzende gebieden. Voor het opstellen van het risicobeeld en het uitvoeren van de risicoanalyse heeft een multidisciplinaire werkgroep de stappen uit de landelijke handreiking doorlopen.

1.3.1 Herzieningstraject

Ruim een jaar is een regionale werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van hulpdiensten, gemeenten en crisispartners, aan de slag geweest met een uitgebreide risico-

inventarisatie en risicoanalyse. Na afronding hiervan heeft tijdens informatiebijeenkomsten inhoudelijk afstemming plaatsgevonden met gemeenten en crisispartners.

Er heeft een onderbouwd selectieproces plaatsgevonden van een landelijke groslijst aan incidenttypen naar voor de VNOG relevante én maatgevende incidenttypen, de uitwerking van de scenario's en de weging naar impact en waarschijnlijkheid. De feedback naar aanleiding van de bijeenkomsten is door de werkgroep verwerkt in de definitieve incidentbeschrijvingen.

Na vaststelling van het concept risicoprofiel door het bestuur van de VNOG heeft overleg met de gemeenteraden plaatsgevonden. Reacties uit de raden zijn verwerkt in de definitieve versie van het risicoprofiel.

1.3.2 Maatschappelijke thema's als kapstok

Gedurende de herziening is de landelijke indeling van crisis- en incidenttypen in zeven maatschappelijke thema's gehanteerd:

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaal- maatschappelijke omgeving

In hoofdstuk 3 is per maatschappelijk thema een samenvatting opgenomen van de risico-inventarisatie. Elk thema sluit af met een verantwoording van de selectie van incidenttypen die in het regionaal risicoprofiel staan.

1.3.3 Opstellen risicobeeld

Als eerste stap heeft de werkgroep de landelijke incidenttypen beoordeeld op actualiteit en heeft hier nog een aantal actuele incidenttypen aan toegevoegd, zoals 'droogte' en 'extreem geweld'.

Vervolgens heeft de werkgroep bepaald of het incidenttype relevant is voor het grondgebied van de VNOG en of het maatgevend is voor het regionaal risicoprofiel. Deze afweging is van belang omdat dit een regionaal profiel betreft waarbij uitgegaan is van grootschalige incidenten met effecten die leiden tot maatschappelijk ontwrichting, waardoor gecoördineerd optreden en de inzet van de regionale crisisorganisatie vereist is. Lokale en specifieke incidenttypen met beperkte effecten waarvoor doorgaans basishulpverlening vanuit een of meerdere disciplines voldoende is, zijn dan ook niet meegenomen in het risicoprofiel¹. Bij de indeling van incidenttypen in categorieën is de figuur van een piramide als hulpmiddel gebruikt. Uit de piramide blijkt dat de brede onderlaag bestaat uit incidenttypen die het meest voorkomen in de regio en waarvoor basishulpverlening volstaat. Dit wordt 'basis zorg' genoemd. Een risico kan dus relevant zijn voor het grondgebied van de VNOG en zelfs veelvuldig als incident voorkomen, maar de incidentbestrijding kan vanuit de reguliere basishulpverlening worden uitgevoerd.

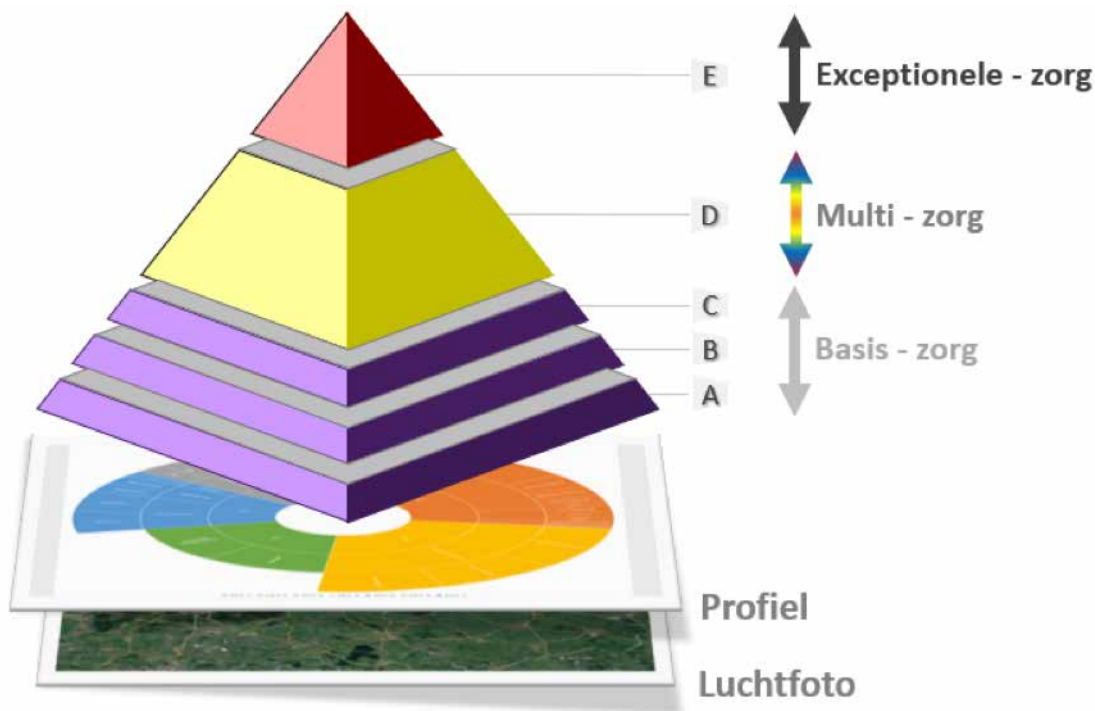
De middelste laag bevat de incidenttypen die maatgevend zijn voor het regionaal risicoprofiel; grootschalige incidenten met effecten die leiden tot maatschappelijke ontwrichting, waardoor gecoördineerd optreden en de inzet van de regionale crisisorganisatie vereist is. Deze laag heet 'multi zorg'.

Incidenttypen die qua omvang en impact dusdanig zijn dat er opschaling naar nationaal niveau plaatsvindt of dat de effecten dusdanig omvangrijk en ontwrichtend zijn dat het niet reëel is om ons hier op regionaal niveau op voor te bereiden, zijn de zogenaamde 'top' van de piramide, de 'exceptionele zorg'. Deze worden in het risicoprofiel buiten beschouwing gelaten.

De piramide is gebaseerd op het grondgebied van de VNOG, de 'luchtfoto'. Het 'profiel' van dit grondgebied bepaalt vervolgens welke risico's zich aandienen, bijvoorbeeld vanuit de natuurlijke

¹ Dat incidenttypen niet voorkomen in het regionaal risicoprofiel wil niet zeggen dat deze incidenttypen niet in beeld zijn. Diverse incidenttypen zijn bijvoorbeeld opgenomen in het risicoprofiel Brandweer.

Figuur 1: indeling incidenttypen in categorieën

omgeving of de technologische omgeving. Voor de incidenttypen die als maatgevend zijn aangemerkt is een proceseigenaar² aangewezen. Deze proceseigenaar heeft, in afstemming met de andere kolommen en partners, een incidentbeschrijving gemaakt. Hierin zijn onder meer de ontwikkelingen en incidenthistorie opgenomen. Inhoudelijke bespreking van de incidentbeschrijvingen in de multidisciplinaire werkgroep heeft geleid tot een selectie van 17 incidenttypen die een plek krijgen in het regionaal risicoprofiel. Een aantal incidenttypen is, in verband met de vele raakvlakken en overlap, gebundeld en ondergebracht onder één noemer.

Separaat heeft een verkenning plaatsgevonden naar de maatschappelijke ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Een samenvatting van deze verkenning is in hoofdstuk 2 opgenomen.

Het opstellen van het risicobeeld heeft geleid tot een overzicht van de aanwezige risicovolle situaties en de soorten incidenten die zich daardoor kunnen voordoen.

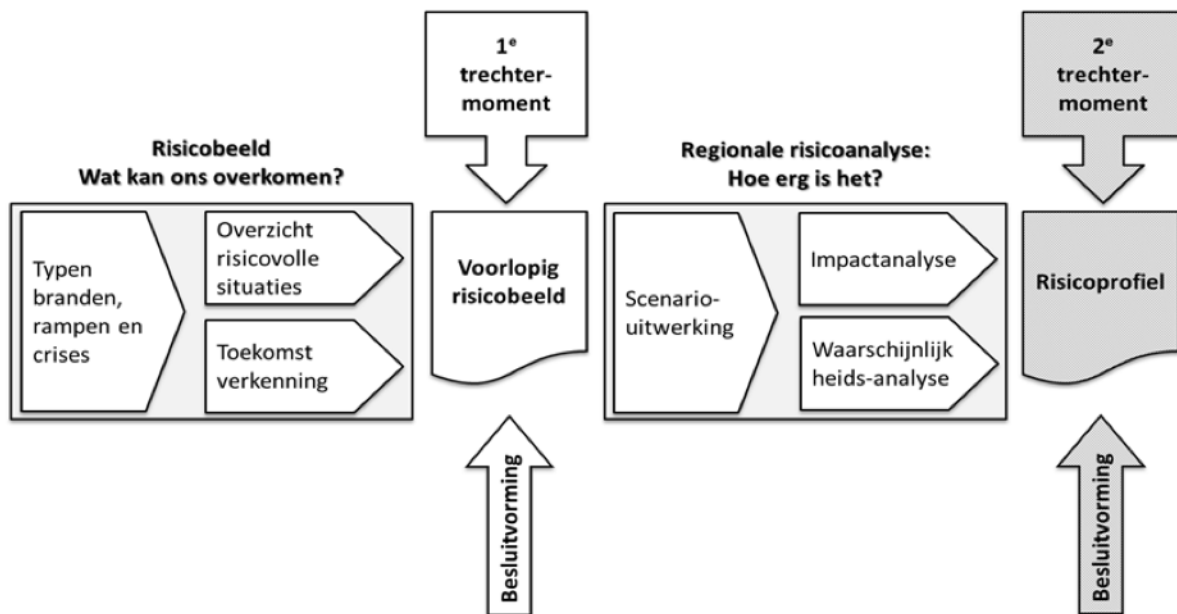
1.3.4 Uitvoeren risicoanalyse

De volgende stap betrof het kwantificeren van de risico's. Dit is uitgevoerd door de kans dat het incident zich voordoet en de mogelijke gevolgen daarvan te wegen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de methode Nationale Risicobeoordeling, die gericht is op een beoordeling en vervolgens positionering van risico's in het risicodiagram.

Het begrip 'risico' wordt gedefinieerd als een samenstelling van 'impact' (het totaal van de gevolgen van het incident) en 'waarschijnlijkheid' (een verwachting omtrent het optreden van het incident). De (weerstands) maatregelen die al getroffen zijn, of de weerbaarheid van de samenleving is bij de bepaling van impact en waarschijnlijkheid meegenomen. Zie bijlage 1 voor een beschrijving van de beoordelingscriteria.

Tijdens de risicoanalyse zijn de incidentbeschrijvingen aangevuld met een scenario. Het scenario, waarin de impactcriteria beschreven zijn, vormt de basis voor beoordeling van elk incidenttype. Hierdoor is het mogelijk te komen tot een score op de verschillende criteria. Voor de herkenbaarheid is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van incidenthistorie en al eerder uitgewerkte scenario's voor de VNOG. In bijlage 3 is van elk incidenttype een compacte beschrijving opgenomen met de weging naar impact en waarschijnlijkheid.

² Bij de verdeling is gekeken onder welke rampbestrijdingsprocessen het grootste deel van de gevolgbestrijding valt en welke kolom hiervoor verantwoordelijk is. Als gevolg hiervan zijn vanuit de VNOG (afdelingen GHOR, Brandweer, Crisisbeheersing), Gemeenten (Bevolkingszorg) en Politie proceseigenaren aangewezen.

Figuur 2: stappenmodel risico-inventarisatie en risicoanalyse

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 staat verwoord welke werkwijze is gehanteerd tijdens het herzieningstraject. Hoofdstuk 2 geeft een typering van de VNOG en de ontwikkelingen in het fysieke veiligheidsdomein waarmee de VNOG de komende jaren steeds meer te maken zal krijgen. In hoofdstuk 3 zijn de uitkomsten van de risico-inventarisatie en risicoanalyse opgenomen; de risico's in de VNOG. Het laatste hoofdstuk geeft de prioriteiten voor de komende jaren weer en schetst de toepassingsmogelijkheden van het regionaal risicoprofiel in de organisatie.

1.5 Besluitvorming en beheer

- Het concept risicoprofiel is afgestemd met gemeenten en crisispartners.
- Het risicoprofiel is op vastgesteld door het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.
- Het vastgestelde risicoprofiel is ter informatie toegestuurd aan

Periodiek zullen de incidentbeschrijvingen worden beoordeeld op actualiteit en volledigheid. Ontwikkelingen kunnen leiden tot aanpassing of aanvulling van deze incidentbeschrijvingen. Op deze wijze blijft de inhoud van het regionaal risicoprofiel actueel.

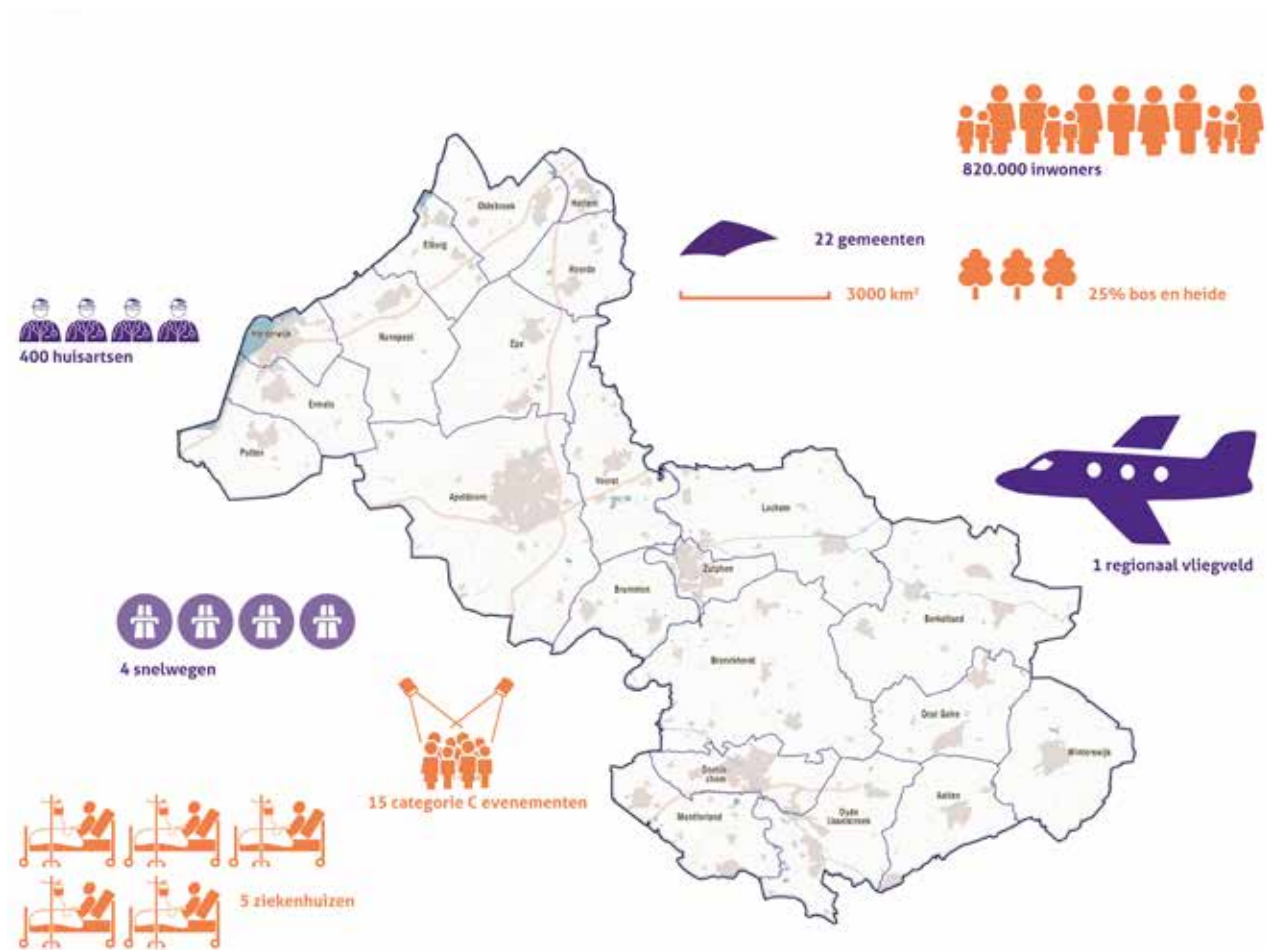
2. Typering VNOG

Om risico's te kunnen identificeren is het van belang inzicht te hebben in de specifieke kenmerken die het werkgebied van de VNOG typeren. Voor de beeldvorming is in dit hoofdstuk een algemene kenschets van het gebied opgenomen. Tijdens de risico-inventarisatie is per incidenttype nader onderzoek gedaan naar de relevantie van het incidenttype voor de VNOG. Onder meer door data over bijvoorbeeld aantallen locaties, transportbewegingen en hoeveelheden gevaarlijke stoffen aan de incidentbeschrijvingen toe te voegen.

De komende jaren beïnvloeden ook diverse maatschappelijke ontwikkelingen de fysieke leefomgeving in de VNOG. Daarom is het van belang deze ontwikkelingen te signaleren en de risico's nader te duiden. In dit hoofdstuk zijn de ontwikkelingen op hoofdlijnen beschreven, een nadere duiding is onderdeel van de incidentbeschrijvingen.

2.1 Kenschets

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland bestaat uit 22 gemeenten en is te typeren als een plattelandsregio met een aantal stedelijke kernen. De totale oppervlakte van het gebied bedraagt (ruim) 3000 km² en er wonen ruim 820.000 mensen. In de zomer verblijven daarnaast circa 1,4 miljoen recreanten op de Veluwe en circa 0,5 miljoen in de Achterhoek. De regio kent veel natuur, agrarisch en recreatief gebied. Ongeveer 25% van de totale oppervlakte bestaat uit bos en heide. Ook worden veel (grote) evenementen georganiseerd, zijn er veel recreatieparken, ligt het aan de landsgrens met Duitsland en telt het veel zorgorganisaties. De regio kent verschillende risicovolle milieulocaties waaronder zeven BRZO-bedrijven. Dit zijn bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn boven een bepaalde drempelwaarde en die vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 2015.

2.2 Maatschappelijke ontwikkelingen

De samenleving wordt complexer en in toenemende mate geconfronteerd met nog onbekende dreigingen. Dit zijn dreigingen waarbij diverse factoren en effecten (van micro- tot en met macroniveau) zodanig samenkomen van dat er sprake is of zou kunnen zijn van een langdurige ontwrichting van de maatschappij. Deze veranderingen zullen leiden tot nieuwe veiligheids- en gezondheidsrisico's waarop de overheid moet inspelen. Ook de 'beleving' van risico's is aan verandering onderhevig, al dan niet veroorzaakt door media-aandacht of gebeurtenissen elders in de wereld.

Prominente ontwikkelingen met gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn:

Demografische ontwikkelingen

Nederland staat de komende decennia grote demografische veranderingen te wachten. Vergrijzing is hiervan een bekend voorbeeld, het aantal ouderen (65 jaar en ouder) zal tot 2040 verdubbelen. Dit betekent een toenemende behoefte aan voor ouderen geschikte woningen, zorg-, culturele- en recreatieve voorzieningen in de buurt. Bevolkingskrimp op nationale schaal is al vanaf 2020 denkbaar. Dit blijft uiteraard een voorspelling, in de looptijd van het plan kunnen nieuwe inzichten beschikbaar komen. Ook zullen regionale verschillen in concentraties van bevolking zichtbaar worden. In tegenstelling tot de verwachting is bevolkingsstabilisatie dan wel bevolkingstoename voor de Achterhoek niet uit te sluiten. Rekening moet worden gehouden met een perspectief van groei met name voor de stedelijke gebieden en onzekerheid over de krimp, met name voor de plattelandsgemeenten. Bevolkingskrimp kan vooral in de minst aantrekkelijke dorpen en wijken resulteren in een vicieuze cirkel van dalende woningprijzen, leegstand, concentratie van kansarmen en leefbaarheidsproblemen. Krimpende bevolking in de werkende leeftijd kan ook leiden tot arbeidstekorten in ons werkgebied. Dit kan een aandachtspunt worden bij het bemensen van onze (operationele) organisatie.

Klimaatverandering

We produceren steeds meer broeikasgassen. Hierdoor warmt de aarde op. De gemiddelde temperatuur van de aarde steeg met 1 graad in de afgelopen 130 jaar. In Nederland zelfs 1,7 graad. De zeespiegel is in die tijd met 20 centimeter gestegen. De wereldwijde klimaatverandering heeft extreme weersomstandigheden als gevolg. Het KNMI geeft aan dat hittegolven frequenter en extremer worden, dat het waarschijnlijk is dat er meer zware neerslag zal vallen en dat perioden van droogte toenemen. Dit verhoogt de kans op natuurrampen zoals overstromingen, extreem weer en natuurbranden. Het kan ook nadelig zijn voor onze gezondheid, denk aan luchtwegproblemen door luchtvervuiling.

Door verandering in temperatuur, vochtigheid en neerslag kunnen infectieziekten meer ruimte krijgen. Dit kan leiden tot ziektegolven. Het is mogelijk dat, onder meer vanwege de genoemde risico's, dit een volksverhuizing van West-Nederland naar Oost-Nederland gaat opleveren in de komende decennia.

Energietransitie

In de energietransitie staat de overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen centraal, met als doel om energieneutraal te worden. In 2030 wil Nederland 49 procent minder koolstofdioxide uitstoten, in verhouding tot de meting in 1990. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam en CO₂-neutraal zijn. Het overgrote deel van de uitstoot komt voort uit het gebruik van fossiele energie. In het realiseren van deze doelstelling spelen gemeenten een cruciale rol, ze initiëren energieprojecten om deze transitie uit te voeren. Te denken valt aan zonneparken, windmolenparken, biogasinstallaties, geothermische installaties, waterstoftankstations en buurtbatterijen om de duurzaam opgewekte energie op te slaan. De veiligheidsrisico's van de energietransitie met betrekking tot de winning, opslag, productie, transport en het gebruik van deze vormen van duurzame energie zijn nog grotendeels onbekend. Maar er zijn signalen uit de praktijk dat de vernieuwingen sneller plaatsvinden dan wat beleidsmatig is te ondervangen.

Technologische ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op en hebben grote impact op de maatschappij. Het gebruik van sensortechnologie, 'internet of things' en kunstmatige intelligentie (bijv. algoritmes) kunnen betere zorg en veiligheid bieden, maar kunnen ook een gevaar voor de samenleving vormen vanwege de steeds groter wordende afhankelijkheid van het internet waaraan apparaten verbonden zijn en data opslag in de 'cloud'. Het leidt tot privacyvraagstukken en sociale onrust (bijvoorbeeld verspreiding van nepnieuws). Dit heeft vooral invloed op de veiligheidsbeleving van mensen.

Moedwillig handelen

Moedwil wordt in dit verband gebruikt als een verzamelterm voor ontwikkelingen in de samenleving waarbij opzettelijk handelen de oorzaak is voor (gewelds)incidenten. Denk hierbij aan terrorisme, cybercriminaliteit, drugslaboratoria, illegale vuurwerkhandel en ook andere vormen van extremisme, zoals ultranationalisme. Ook een toename van polarisatie, het verscherpen van tegenstellingen tussen (groepen) mensen, kan bijvoorbeeld leiden tot demonstraties en openbare orde verstoringen. Ook is steeds meer aandacht voor ondermijning. Met name in de buitengebieden van plattelandsgemeenten is een ontwikkeling zichtbaar waar de onder- en bovenwereld steeds meer met elkaar vermengen.

3. Risico's in de VNOG

In dit hoofdstuk zijn per maatschappelijk thema de resultaten van de risico-inventarisatie weergegeven. Dit geeft inzicht in risicovolle situaties die in Noord- en Oost-Gelderland kunnen leiden tot een ramp of crisis. De 17 geselecteerde onderwerpen zijn door middel van een risicoanalyse nader uitgewerkt en opgenomen in het risicodiagram.

3.1 Natuurlijke omgeving

Het maatschappelijk thema natuurlijke omgeving omvat crisistypen die een natuurlijke oorzaak hebben.

Onder dit maatschappelijk thema worden de volgende crisistypen gedefinieerd:

- **Overstromingen**
- **Natuurbranden**
- **Extreme weersomstandigheden**
- **Aardbevingen**
- **Plagen**
- **Dierziekten**

Vanwege de waterhistorie van Nederland en de politieke discussie over de klimaatgevolgen, staat vast dat het thema overstromingen de komende decennia op de politieke agenda blijft staan. Binnen de provincie Gelderland werken de veiligheidsregio's, Waterschappen, Rijkswaterstaat en politie bestuurlijk samen binnen de Gelderse Commissie, in de werkgroep extreme waterstanden. Onder meer de IJssel die door het midden van de regio stroomt en de ligging aan de randmeren, maakt het nodig dat het crisistype overstromingen nader uitgewerkt is.

Binnen de regio liggen uitgestrekte bos- en heidegebieden, waaronder het grootste aaneengesloten natuurgebied van Nederland: de Veluwe. Mede als gevolg van de klimaatverandering is de verwachting dat meer extreme, langdurige perioden van droogte ontstaan. Dit leidt tot verdroging van de bodem en mogelijk water tekort in de geboorde putten. Om het risico op een onbeheersbare natuurbrand te verkleinen en de effecten daarvan te beperken is in oktober 2019, in samenwerking met Provincie Gelderland en Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden, gestart met de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing.

Extreme weersomstandigheden zijn weersituaties die niet passen in het gangbare maatschappelijke beeld van het weer. Uit onderzoek blijkt dat

het waarschijnlijk is dat trends doorzetten. Dit betekent een toename van de frequentie en de omvang van extreem weer.

Volgens de risicokaart behoort de regio Noord- en Oost-Gelderland niet tot een gebied waar bevingen kunnen plaatsvinden met een intensiteit die (persoonlijke) schade aan of in gebouwen veroorzaakt. Om deze reden is dit crisistype niet verder uitgewerkt.

Ongedierte komt in onze regio veel voor (bijvoorbeeld teken en eikenprocessierups). Als gevolg van de verandering van het klimaat kan er een toename van plagen verwacht worden. Denk hierbij aan de dennenprocessierups en de tijgermug. De verwachting is dat een eventuele plaag niet tot een crisis leidt waar multidisciplinair optreden van de crisisorganisatie noodzakelijk is. Dit is onderdeel van de basishulpverlening van de hulpdiensten en om die reden is dit crisistype niet verder uitgewerkt.

Nederland is een klein land met veel vee. De kans op een uitbraak van dier-op-dierbesmetting is reëel, gezien de ervaringen van de afgelopen jaren met bijvoorbeeld MKZ en de vogelgriep. Dergelijke crises hebben over het algemeen een lange doorlooptijd. De regio is voor een groot deel agrarisch van aard en kenmerkt zich door het veelvuldig aanwezig zijn van veeteelt. Een dierziekte kan daarom tot grote problemen leiden in (een deel van) de regio.

Conclusie

Binnen het maatschappelijk thema natuurlijke omgeving is een aantal crisistypen verder uitgewerkt. Naast de crisistypen 'Overstroming (VNOG-01), 'Natuurbrand' (VNOG-02) en 'Uitbraak dierziekte' (VNOG-05) is ook het crisistype extreme weersomstandigheden relevant voor de regio. Bij dat laatste crisistype is er voor gekozen om twee verschillende scenario's uit te werken: 'Langdurige hitte en droogte' (VNOG-03) en 'Extreem weer' (VNOG-04).

3.2 Gebouwde omgeving

Het maatschappelijk thema gebouwde omgeving omvat crisistypen die betrekking hebben op het bouwen en gebruiken van gebouwen en kunstwerken, met uitzondering van tunnels. Tunnels maken onderdeel uit van het maatschappelijk thema verkeer en vervoer. Bij branden gaat het om incidenten die de dagelijkse brandweezorg overstijgen.

Het thema bestaat uit de volgende crisistypen:

- **Branden in kwetsbare objecten**
- **Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken**

De term kwetsbare objecten verdient een verduidelijking en daarom dat we ze in vier hoofdgroepen hebben ondergebracht te weten:

- "Zorg en welzijn" zoals ziekenhuis, psychiatrische inrichting of verpleeghuis..
- "Wakend en slapend aanwezig" zoals woning, woongebouw, bijzondere woonvorm, hotel, pension, motel of kinderdagverblijf.
- "Wakend aanwezig en groot aantal personen" zoals een restaurant, café, theater, schouwburg, school, kantoor of sportgebouw,...
- "Brand in gebouw met bovengemiddelde vuurlast" zoals een winkel, industriegebouw, een boerderij voor het houden van dieren of parkeergarage.

In de regio zijn een aantal plaatsen met een historische binnenstad met een dichte bebouwing. De kans op een grote brand in een historische binnenstad is aanwezig. Dat maakt dat voor dit crisistype diverse scenario's zijn uitgewerkt.

Door demografische ontwikkelingen zoals de vergrijzing en het toenemend aantal verminderd zelfredzamen die thuis wonen, is er meer behoefte aan zorg. De verwachting is dat mensen (zowel oud als jong) steeds langer thuis blijven wonen.

De historie toont aan dat instorting in grote gebouwen en kunstwerken niet of nauwelijks voorkomt in de regio. Het crisistype leidt op voorhand niet tot een nadere voorbereiding in beleid of capaciteit en is mede om die reden niet nader uitgewerkt.

Conclusie

De inventarisatie heeft er toe geleid dat voor het crisistype brand in kwetsbare objecten een tweetal scenario's zijn uitgewerkt: 'Brand in een gebouw met meerdere functies en kwetsbare bewoners' (VNOG-06) en 'Brand in een historische binnenstad (VNOG-07).

3.3 Technologische omgeving

Crisistypen die onderdeel uitmaken van de technologische omgeving hebben betrekking op incidenten met gevaarlijke stoffen. Denk hierbij aan brandbare, explosieve, giftige en radioactieve stoffen. Incidenten kunnen plaatsvinden tijdens transport of bij een stationaire inrichting.

Het thema kent de volgende crisistypen:

- **Incident met brandbare/explosieve stof in open lucht**
- **Incident met giftige stof in open lucht**
- **Kernincidenten**

Het vervoer en opslag van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee. Ongevallen met gevaarlijke stoffen zijn denkbaar bij het vervoer over weg, water, spoor, per buisleiding en bij de stationaire inrichting zelf. De hoeveelheid risicovolle milieulocaties (ruim zeshonderd) in de regio in combinatie met de hoeveelheid transportbewegingen maakt dat voor dit crisistype verschillende scenario's zijn uitgewerkt.

In Lingen (Duitsland) is een kerncentrale gevestigd. Ondanks dat de effecten van een ongeval met de kerncentrale in Lingen mogelijk groot zijn, is de kans op een ongeval zeer klein. Toch bereidt de veiligheidsregio zich voor op een incident bij de kerncentrale, door middel distributie van jodiumtabletten en planvorming en operationele voorbereiding die interregionaal wordt vormgegeven. Transport van nucleair materiaal over de weg vindt plaats in een klein gedeelte van de regio. Op voorhand is de transportroute bekend. De geplande transporten kennen hoge veiligheidsmaatregelen waardoor de risico's in voldoende mate beheersbaar zijn.

Conclusie

Een aantal crisistypen is verder uitgewerkt, waarbij de crisistypen incident met brandbare/explosieve stof in open lucht en incident met giftige stof in open lucht in twee gecombineerde scenario's zijn uitgewerkt: 'Een treinongeval met brandbare en giftige stoffen' (VNOG-08) en 'Een bedrijfsongeval met een brandbare vloeistof' (VNOG-09). Het crisistype kernincidenten is niet verder uitgewerkt.

3.4 Vitale infrastructuur

Het thema vitale infrastructuur en voorzieningen omvat crisistypen die leiden tot een verstoring van voorzieningen die noodzakelijk zijn voor het kunnen leiden van een ongestoord leven.

Het thema kent de volgende crisistypen:

- **Verstoring energievoorziening**
- **Verstoring drinkwatervoorziening**
- **Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering**
- **Verstoring telecommunicatie en ICT**
- **Verstoring afvalverwerking**
- **Verstoring voedselvoorziening**

Voor energie wordt onderscheid gemaakt tussen elektriciteit, gas en olie. Vanwege de grote afhankelijkheid in de samenleving van elektriciteitsvoorziening heeft verstoring zowel een grote directe impact als een grote indirecte impact door keteneffecten. De kans op verstoringen van de elektriciteitsvoorziening neemt toe door bijvoorbeeld toename in het gebruik van hernieuwbare bronnen en decentrale opwekking waardoor de besturing van het netwerk complexer wordt. Ook de toename van extreem weer kan tot meer en omvangrijkere verstoringen van de elektriciteitsvoorziening leiden. Experts schatten tevens in dat de waarschijnlijkheid van de dreiging van cyberaanvallen op de sector toenemen.

Olieschaarste is in hoofdzaak een nationale uitdaging. De stabiliteit van de olievoorziening hangt daarnaast vooral samen met geopolitieke ontwikkelingen. Er bestaat veel overlap tussen de gevolgen van stroomstoring en van gasuitval, waarbij een stroomstoring door experts als meer kritisch wordt ervaren: voor gas bestaat in tegenstelling tot elektriciteit enige buffercapaciteit. Bovendien vallen elektrisch geregelde gasapparaten bij stroomuitval ook uit.

Verstoring van de drinkwatervoorziening kan optreden als gevolg van problemen/sabotage van het winnen, zuiveren, opslaan, transport en de distributie van het water. Waterbedrijf Vitens is hiervoor verantwoordelijk. Zij heeft aangegeven dat nooddrinkwater voorhanden is, in het geval de drinkwatervoorziening uitvalt. Daarbij houdt Vitens rekening met bedrijven en organisaties die niet zonder water kunnen, zoals ziekenhuizen, verpleeghuizen en voedselverwerkende industrie. Het risico dat problemen ontstaan met betrekking tot waterinname vanuit waterwingebieden wordt laag ingeschat. Het proces van waterinname is relatief onkwetsbaar. Het grootste risico schuilt in (moedwillige) verontreiniging van drinkwater.

Om die reden is dat risico verder uitgewerkt.

In overleg met de waterschappen wordt voor het crisistype verstoring rioolwaterzuivering en afvalwaterzuivering geen scenario uitgewerkt. Er is een aantal risico's, waaronder overbelasting van de zuivering, uitval van een rioolwaterzuiveringsinstallatie of een breuk in de rioolleiding, maar er is geen reden om aan te nemen dat één van de risico's leidt tot een onbeheersbare situatie waardoor maatschappelijk ontwrichtende effecten optreden en daardoor gecoördineerd optreden van de crisisorganisatie noodzakelijk is.

De telecomsector spreekt over een grootschalige verstoring indien er meer dan 100.000 aansluitingen zijn getroffen, en langdurig als zo'n uitval langer dan vier uur duurt. Nederland hoort bij de landen met de meeste internetaansluitingen, het snelste internet en de meeste internetbankierende mensen. Ook de dichtheid van snel mobiel internet in combinatie met mobiel bellen is zeer groot. De afhankelijkheid van zowel de overheid als het burgerdomein neemt blijvend toe. De recente coronacrisis benadrukt dit nog maar weer eens. Tegenwoordig zijn telecommunicatie en IT zodanig verweven dat uitval van de één ook uitval van de ander betekent. In veel gevallen zal ICT-uitval ook leiden tot (gedeeltelijke) stroomuitval. Mogelijke effecten (uitval C2000, 112 niet bereikbaar, coördinatie tussen hulpdiensten verloopt moeizaam, maar ook de gevolgen voor het maatschappelijke leven) zorgen ervoor dat dit risico verder uitgewerkt is.

Verstoring van afvalverwerking is zeer hinderlijk, maar dit zal niet leiden tot een crisissituatie waar de veiligheidsregio zich beleidsmatig op moet voorbereiden of die extra capaciteit vraagt. Eventuele verstoringen worden vooral intergemeentelijk opgelost.

Voedselvoorziening kan mogelijk verstoord worden als gevolg van een ander incidenttype, zoals een overstroming. Schaarser worden van voedsel is dan één van de vele aandachtsgebieden. Een andere mogelijkheid is een opzettelijke verstoring. Aansturing bij een verstoring speelt op nationaal of zelfs Europees niveau. In 2013 is een thematische verdieping uitgevoerd voor het thema voedselveiligheid. Op basis hiervan is voedselveiligheid niet als een aparte risicocategorie in het Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) uitgewerkt. Regionaal wordt deze keuze gevolgd en daarom is besloten dit crisistype niet verder uit te werken.

Conclusie

Het crisistype verstoring energievoorziening is nader uitgewerkt in het scenario 'Uitval elektriciteitsvoorziening' (VNOG-10).

Het crisistype verstoring drinkwatervoorziening is nader uitgewerkt in het scenario: 'Verontreiniging drinkwater' (VNOG-11).

En het crisistype verstoring telecommunicatie en ICT is nader uitgewerkt in het scenario 'Verstoring telecommunicatie en informatietechnologie' (VNOG-12)

De overige crisistypen zijn niet verder uitgewerkt.

3.5 Verkeer en vervoer

Het thema 'verkeer en vervoer' omvat crisistypen die betrekking hebben op een verstoring van een van de verkeersmodaliteiten lucht, weg, spoor en water.

Het thema kent de volgende crisistypen:

- **Luchtvaartincidenten**
- **Incidenten op of onder water**
- **Verkeersincidenten op land**
- **Incidenten in tunnels**

Het is van belang om te benoemen dat incidenten met gevaarlijke stoffen op de weg, via het spoor of over het water, vallen onder het maatschappelijk thema technologische omgeving. Daar waar het andere incidenten betreft, worden zij hier benoemd.

De luchtvaart wordt gezien als een zeer veilige sector met relatief weinig incidenten. Met Airport Teuge kent de regio één vliegveld. Dit vliegveld is sinds 2018 een BRZO-inrichting. Hierdoor wordt door de veiligheidsregio een rampenbestrijdingsplan opgesteld.

Door de brandweer zijn diverse scenario's uitgewerkt van een incident op Airport Teuge. De verwachting is dat, indien zich een incident voordoet, dit binnen de reguliere incidentafhandeling afgedaan kan worden. Om die reden is dit hier niet verder uitgewerkt. Ditzelfde geldt voor een incident met het gebruik van drones. Drones worden steeds vaker gezien in het luchtruim. Ondanks dat het gebruik van drones niet overal is toegestaan en gebonden is aan duidelijke wet- en regelgeving is het denkbaar dat er een incident plaatsvindt waar een drone bij betrokken is. De inschatting is echter dat hier geen inspanning van de multidisciplinaire crisorganisatie noodzakelijk is.

Met de op handen zijnde ontwikkeling van Lelystad Airport, waarbij vakantievluchten binnen Europa worden 'overgenomen' van Schiphol, is de verwachting dat een deel van de regio zich in de aanvliegeroute van vliegtuigen bevindt.

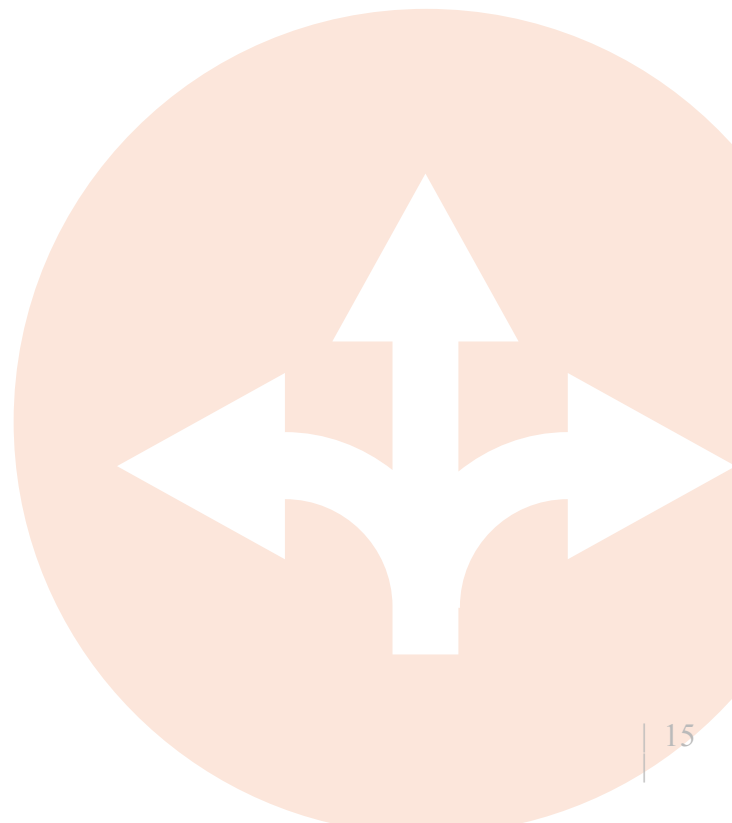
De brandweer heeft een rol bij incidenten op- of onder water. Hiervoor ligt binnen de organisatie de aandacht op waterongevallen bestrijding. Op basis van meerdere scenario's is inzichtelijk gemaakt welke risico's zich in de regio kunnen voordoen. Hierbij is de verwachting dat incidenten niet multidisciplinair opgeschaald worden.

Binnen het crisistype 'verkeersincidenten op het land' is onderscheid gemaakt in incidenten op de weg en incidenten op het spoor, omdat de impact en de waarschijnlijkheid verschillend zijn. Na inventarisatie is er voor gekozen dit incidenttype niet verder uit te werken en op te nemen omdat een incident in deze categorie behoort tot de dagelijkse werkzaamheden van de hulpverleningsdiensten. Het is denkbaar dat een dergelijk incident zich voordoet in combinatie met een ander incidenttype. In dat geval wordt uitgegaan van de omschrijving die staat beschreven bij dat specifieke incidenttype.

In de regio bevindt zich geen tunnel langer dan 250 meter (Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels).

Conclusie

Crisistypen die onderdeel uitmaken van dit maatschappelijk thema zijn door de verschillende hulpdiensten monodisciplinair uitgewerkt. De ontwikkelingen rondom Airport Teuge, Lelystad Airport en drones hebben de aandacht en worden nauwgezet gevolgd.

3.6 Gezondheid

Onder het thema 'gezondheid' vallen crisistypen die een impact hebben op de gezondheid van burgers in de regio. Het gaat hierbij om de impact naar aanleiding van virussen, infecties en bacteriën en niet om de impact als gevolg van incidenten met bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen.

Er zijn twee crisistypen gedefinieerd:

- **Bedreiging volksgezondheid**
- **Ziektegolf**

Bedreiging voor de volksgezondheid kan op verschillende manieren ontstaan. Denk hierbij aan besmetting via contactmedia, uitstoot van gevaarlijke stoffen met langere termijn risico's, besmettingsgevaar uit eigen regio of via het buitenland of via dieren.

Een dierziekte die besmettelijk is voor mensen wordt een zoönose genoemd. Bij een grote uitbraak kan dit gevolgen hebben voor agrarische sector en de economie door onder andere ruiming van dieren en fok- en transportverboden. Ook zijn er gevolgen voor de volksgezondheid en kan sociale onrust ontstaan. De grootschalige Q-koortsuitbraak, die duurde van 2007 tot 2011, is zo'n voorbeeld.

Een pandemie is een wereldwijde epidemie: een nieuwe infectieziekte, zoals COVID-19, die zich wereldwijd verspreidt. Een ziektegolf op uitgebreide schaal leidt tot een grote ontwrichting van de samenleving. Dit heeft niet alleen gevolgen voor burgers en het bedrijfsleven, maar ook voor de continuïteit van de zorg, de overheid en de hulpdiensten.

Er zijn verschillende ontwikkelingen waardoor de kans op een pandemie is toegenomen: klimaatverandering in combinatie met globalisering (internationaal vervoer en handel) kunnen voor 'exotische infectieziekten' zorgen. Door vergrijzing neemt de groep kwetsbaren toe, wat gevolgen kan hebben voor het aantal zieken (ziekenhuisopnames) en sterfgevallen. De oronacrisis heeft laten zien hoe snel een lokale infectieziekte uitbraak tot een wereldwijde pandemie kan leiden.

Conclusie

Mede gezien de impact die deze crisistypen hebben op de samenleving, zijn beide crisistypen in een scenario uitgewerkt. Het crisistype bedreiging volksgezondheid is nader uitgewerkt in het scenario 'Zoönose' (VNOG-13).

Het crisistype ziektegolf is nader uitgewerkt in het scenario 'Ziektegolf' (VNOG-14).

3.7 Sociaal-maatschappelijke omgeving

Dit maatschappelijk thema richt zich op crisistypen die een grote maatschappelijke en sociale impact kunnen hebben. Belangrijk om te benoemen dat het hierbij gaat om zowel de zichtbare als onzichtbare crisis.

Het thema bestaat uit de volgende crisistypen:

- **Paniek in menigten**
- **Verstoring openbare orde**

De regio kent een aantal grote publieksevenementen. De kans dat paniek in menigten zich voordoet is voorstelbaar, zeker gezien de vele oorzaken die kunnen leiden tot onrust. Denk hierbij aan bijvoorbeeld stroomuitval, verstoring in het publiek, plotseling opkomend slecht weer of het instorten van een constructie.

Verstoring van de openbare orde kan op verschillende manieren ontstaan. Eén daarvan is gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden. De afgelopen jaren is fors ingezet op bestrijding hiervan. Daarnaast zien we in de huidige samenleving een sterker wordende polarisering. Denk hierbij aan de gele hesjes beweging en de zwarte pietendiscussie. Mensen worden steeds meer uitgesproken in hun mening. Ook kan een bepaalde bevolkingsgroep zich achtergesteld voelen (gevoel van ongelijkheid), kunnen rechts- of links-extremistische groeperingen zich nadrukkelijker manifesteren of kan er in het kader van een grote zedenzaak onrust ontstaan. Tot slot is in dit risicoprofiel het scenario extreem geweld toegevoegd. In de samenleving valt te zien dat de bereidheid om extreem geweld toe te passen om enig doel te bereiken, al dan niet ingegeven door een politiek motief (in dit geval spreken we van terrorisme), toe neemt.

Conclusie

Gezien de voorstelbaarheid en de mogelijke oorzaken van zowel verstoring openbare orde als paniek in menigten is voor beide crisistypen een scenario uitgewerkt.

Het betreft de scenario's: 'Paniek in menigten' (VNOG-15) en 'Verstoring openbare orde' (VNOG-16). Aanvullend is het scenario 'Extreem geweld' (VNOG-17) hier aan toegevoegd.

3.8 Risicodiagram

Multi Risicoprofiel VNOG 2021-2024

Figuur 3: Risicodiagram VNOG 2021 – 2024. De nummering zegt niets over rangorde of waardering. Dit is de ordening van de VNOG per incidenttype.

Het is van belang om te realiseren dat de positie in het diagram slechts een indicatie is op basis van het gebruikte scenario (zie bijlage 3 Incidentbeschrijvingen). Er zijn diverse omstandigheden mogelijk waardoor de positie van het scenario hoger of juist lager zal uitvallen. Aan de Excel-versie van het risicodiagram is de mogelijkheid toegevoegd om per scenario een bandbreedte aan te geven op zowel impact als waarschijnlijkheid.

Het vergelijken van bovenstaand diagram met het diagram uit het vorige risicoprofiel levert geen valide beeld op van de veranderingen. Dit komt omdat het vorige risicodiagram ruim tien jaar geleden is opgesteld en vier jaar geleden is geactualiseerd, waardoor de scenario's die destijds gebruikt zijn voor de berekening van de impact en waarschijnlijkheid, gedateerd zijn. Ook hebben in de tussentijd diverse maatschappelijke ontwikkelingen het risicoprofiel beïnvloed.

4. Incidenttypen 2021-2024 VNOG

De inventarisatie per maatschappelijk thema geeft een overzicht van de relevante risico's voor de VNOG. Het is qua capaciteit voor de VNOG niet haalbaar om alle geselecteerde incidenttypen in eenzelfde beleidsperiode nader uit te werken. In de afgelopen beleidsperioden is dan ook al een prioritering door het bestuur aangebracht, waardoor diverse incidenttypen in de afgelopen jaren nader uitgewerkt zijn. Natuurbrand, Overstroming en Griepdemonie zijn hiervan voorbeelden.

In dit hoofdstuk staat het voorstel met incidenttypen die de komende worden uitgewerkt. Dit is tevens opgenomen in het regionaal beleidsplan, omdat het bestuur door vaststelling van het regionaal beleidsplan de inhoudelijke incidenttypen voor de komende jaren vaststelt.

Voor de beeldvorming wordt eerst een terugblik op de uitwerking van de uitwerking van de incidenttypen van de afgelopen periode gegeven. Daarna volgen de incidenttypen voor de komende periode. Als laatste is een verkenning naar de mogelijkheden om de functionaliteit van het regionaal risicoprofiel te verbreden, opgenomen.

4.1 Terugblik beleidsprioriteiten 2017-2020

Het algemeen bestuur heeft op 15 december 2016 het regionaal risicoprofiel 2017 - 2020 vastgesteld.

In het risicoprofiel zijn vier incidenttypen aangemerkt voor deze periode:

- Overstromingen (rivieren en regionale wateren)
- Uitval energievoorziening
- Uitval ICT
- Thuiswonende verminderd zelfredzamen

In deze paragraaf volgt een korte toelichting op de uitwerking van deze prioriteiten in de afgelopen jaren. Vanwege de toenemende dreiging en actualiteit in verband met aanslagen in West-Europa is in deze periode ook extra aandacht besteed aan terrorisme gevolgbestrijding. De inspanningen op dit vlak zijn hieronder kort toegelicht.

In het algemeen is het zo dat de veiligheidsregio zich heeft gefocust op het verminderen van de effecten van risico's door adequate gevolgbestrijding, niet zozeer op het reduceren van de kans dat een risico zich voordoet. In veel

gevallen werd de regionale crisisorganisatie van de veiligheidsregio (algemene keten) ingezet bij de gevolgbestrijding ingeval de openbare orde of openbare veiligheid in het geding is en is het treffen van kans of effect reducerende maatregelen een verantwoordelijkheid van partijen in de functionele ketens. De activiteiten op de vier geprioriteerde risico-typen richtten zich dan ook vooral de voorbereiding van de regionale crisisorganisatie om adequaat op te kunnen treden tijdens een incident, ramp of crisis.

Overstromingen

Door herziening van het coördinatieplan hoogwater beschikt de VNOG over een actueel regionaal plan ter ondersteuning van de operationele inzet van de hulpdiensten en de gemeenten in geval van een (dreigende) dijkdoorbraak en overstroming. Als bijlage bij dit plan is het inzetprotocol voor de hoogwatergeul Veessen-Wapenveld toegevoegd. Inzet van de geul, operationeel sinds 2017, is een effect reducerende maatregel in geval van extreem hoog water op de IJssel. Door deelname aan de Gelderse commissie is bovenregionale samenwerking georganiseerd. In 2017 heeft VNOG in opdracht van de Gelderse commissie de bestuurlijke oefening georganiseerd, waarbij samenwerking met Duitse partners centraal stond. Op initiatief van de Gelderse commissie is ook een impactanalyse uitgevoerd naar de cascade effecten van een overstroming.

Uitval energievoorziening

Met betrekking tot verstoring van de vitale voorzieningen drinkwater, elektra, gas en telecom is het van belang op bovenregionaal niveau samen te werken. Door VNOG is in oost-5 verband een netwerk opgericht met daarin alle betrokken veiligheidsregio's en crisispartners. In dit verband is een coördinatieplan opgesteld met als doel het ondersteunen van de operationele inzet van de hulpdiensten en de gemeenten in geval van (dreigende) verstoring van vitale voorzieningen. Naast een algemeen deel bevat het plan incidentbestrijdingskaarten voor drinkwater, elektra, gas en telecom. Onderdelen van dit plan zijn de afgelopen periode door diverse crisisteam beoefend.

Uitval ICT

Vanwege de toenemende afhankelijkheid van informatie- en communicatietechnologie (ICT) heeft uitval al snel maatschappelijk ontwrichtende effecten tot gevolg. De veiligheidsregio heeft zich in deze periode vooral gericht op het verhogen

van de eigen weerbaarheid; de continuïteit van de eigen kritische processen bij (dreigende) verstoring van ICT. Om inzicht te krijgen is een inventarisatie uitgevoerd naar de kwetsbaarheden in deze kritische processen. Verder heeft VNOG de landelijke ontwikkelingen gevolgd. Zo heeft de Raad Directeuren Veiligheidsregio dit thema als speerpunt met als doel om awareness te creëren, de probleemdefinitie scherp te krijgen en handvatten te bieden met betrekking tot de gevolgbestrijding. Vanwege de impact en de ontwikkelingen is dit thema ook voor de komende periode als prioriteit aangemerkt.

Thuiswonende verminderd zelfredzamen

Vanuit twee invalshoeken is aandacht besteed aan dit thema. Vanuit het programma Brandveilig Leven zijn diverse activiteiten in de regio georganiseerd, bijvoorbeeld voorlichting aan ouderen of pop up stores in winkelcentra, die inmiddels op diverse locaties in onze regio zijn geopend.

In samenwerking met de Omgevingsdiensten heeft VNOG in 2019 het informatieproduct "zelfredzaamheid" opgeleverd. Dit product geeft een indicatie van locaties waar sprake is van verminderde zelfredzaamheid en is bruikbaar voor de regionale crisisorganisatie.

Voor gebouwen met de functie 'WONEN' zijn voor het interne risico, scenario's voor drie doelgroepen (1-persoonshuishouden, jong gezin met 2 kleine kinderen, ouder echtpaar met zorg op afroep) geschreven. Met behulp van de Risico Analyse Monitor is het interne risico nader geduid. In ontwikkeling is de koppeling van het interne risico aan het externe risico wat het uiteindelijke risiconiveau weergeeft. Via dit (in ontwikkeling zijnde) prototype dashboard Risiconiveau voor de functie WONEN, worden beide uitkomsten gekoppeld en zichtbaar gemaakt op een geografische kaart.

De gegevens die we hierdoor verkrijgen worden enerzijds gebruikt om gericht te adviseren op brandveiligheid en anderzijds om onze repressieve slagkracht zo effectief mogelijk in te zetten.

Vanuit het programma Burgerkracht is vooral ingezet op de weerbaarheid van de inwoners in onze regio, bijvoorbeeld door het project 'Leefsamen' uit te voeren. In de Achterhoek worden 1.000 huishoudens met kwetsbare ouderen voorzien van inbraakalarm, panieknop, inactiviteitsmelders en rookmelders. Deze 'slimme sensoren' alarmeren het sociale netwerk van burens of familie, met een lokale meldkamer als achterwacht. Door het versterken van de

verbinding in de buurten en dorpen kunnen ouderen in hun eigen sociale omgeving met behulp van slimme techniek en sociale alarmering langer veilig thuis wonen.

Terrorisme gevolgbestrijding

Vanwege toenemende dreiging van terroristische aanslagen is een landelijke handreiking terrorismegevolgbestrijding opgesteld. In Oost-5 verband is de handreiking, samen met Politie Oost-Nederland, het Openbaar Ministerie en Defensie, toegespitst op de situatie in Oost-Nederland. Deze handreiking ondersteunt een eenduidige- en afgestemde wijze van multidisciplinair optreden en voorziet de crisisfunctionarissen van handvatten voor het operationele optreden. Tevens zijn er voor alle multidisciplinaire crisisteam taakkaarten ontwikkeld. Hierin zijn voor diverse scenario's de belangrijkste aandachtspunten aangegeven. Ook zijn specifieke afspraken over het proces crisiscommunicatie als opgenomen. In diverse bijscholingsactiviteiten en tijdens oefeningen stond terrorismegevolgbestrijding centraal.

Voor alle hierboven genoemde onderwerpen geldt dat de VNOG nieuwe ontwikkelingen actief blijft volgen en verwerkt in plannen, procedures en oefenactiviteiten.

4.2 Beleidsprioriteiten 2021-2024

Vanuit een brede risico-inventarisatie, risicoanalyse en verkenning van maatschappelijke ontwikkelingen, is de werkgroep herziening regionaal risicoprofiel gekomen tot een aantal prioriteiten. Hierin is meegewogen dat relevante risico's voor de VNOG in de afgelopen jaren al nader uitgewerkt zijn. Vanzelfsprekend zullen deze onderwerpen ook de komende jaren blijvende aandacht houden. Prioriteiten voor de komende periode zijn:

Extreme weersomstandigheden (VNOG-04)

In het risicoprofiel zijn de incidenttypen extreem weer en langdurige hitte en droogte toegevoegd omdat de effecten van klimaatverandering steeds meer zichtbaar worden en dit ontwrichtende gevolgen heeft voor de maatschappij. Vanwege de, in potentie, grote en langdurige impact op de maatschappij, is dit een thema om in de komende beleidsperiode nader uit te werken. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de consequenties van extreem weer voor de crisisorganisatie.

Brand in een gebouw met meerdere functies en kwetsbare bewoners (VNOG-06)

Er zijn steeds meer mensen die langer thuis blijven wonen en minder zelfredzaam zijn. Mede vanwege de vergrijzing vormt dit in toenemende mate een risico in het werkgebied van de VNOG. Er is een combinatie gemaakt met de trend dat ouderen steeds meer bij elkaar gaan wonen in multifunctionele woongebouwen, waarbij ook voorzieningen zijn zoals zorg op afspraak en recreatie mogelijkheden. Vanwege de kwetsbaarheid van met name deze minder zelfredzame doelgroep tijdens een brand, is het noodzakelijk extra aandacht aan dit onderwerp te blijven besteden.

Verstoring elektriciteitsvoorziening (VNOG-10)

Dit incidenttype is in het vorige risicoprofiel ook geprioriteerd. Vooral vanwege de ontwikkelingen in het kader van de energietransitie en de (nog onbekende) risico's die dit met zich meebrengt, is het van belang de komende jaren de oorzaken en effecten van een stroomstoring nader te analyseren en te investeren op het voorkomen, beperken en bestrijden van een dergelijke verstoring.

Verstoring telecom & ICT (VNOG-12)

Zoals in de vorige paragraaf al is aangegeven, is de samenleving steeds afhankelijker geworden van informatie- en communicatietechnologie. Extra investeren in het voorkomen, beperken en bestrijden van digitale ontwrichting wordt dan ook noodzakelijk geacht. Expliciet hierbij is de continuïteit in/van de eigen organisatie.

Uitbraak onbekend virus (VNOG-14)

Voor het incidenttype ziektegolf is het scenario van een milde epidemie dan wel pandemie uitgewerkt. In de komende beleidsperiode wordt ook het scenario uitbraak nieuw type virus uitgewerkt met een ernstige pandemie als gevolg. Daarbij worden de leerervaringen van de COVID-19 uitbraak betrokken. Het uitwerken van een incidenttype vraagt inspanning van diverse kolom- en crisispartners. Dit is mogelijk op het moment dat het aantal besmettingen beperkt is en de reguliere zorg weer opgestart is.

Bijlage 1 Beoordelingscriteria

Voor de beoordeling van de impact zijn zes vitale belangen gehanteerd:

1. Territoriale veiligheid
2. Fysieke veiligheid
3. Economische veiligheid
4. Ecologische veiligheid
5. Sociale en politieke stabiliteit
6. Veiligheid cultureel erfgoed

Deze vitale belangen zijn met elkaar verweven; aantasting van één ervan kan leiden tot aantasting van andere belangen. Zo kan bijvoorbeeld een inbreuk op de fysieke veiligheid de sociale en politieke stabiliteit onder druk zetten. Alle vitale belangen zijn vertaald naar één tot maximaal drie impactcriteria. De gekozen criteria worden representatief geacht voor het kunnen beoordelen en rangschikken van verschillende soorten incidentscenario's op basis van alle soorten impact (slachtoffers, schade, verlies, kosten e.d.). Met dit uniforme beoordelingskader wordt het mogelijk om 'appels met peren te vergelijken' dat wil zeggen verschillende risico's op vergelijkbare wijze te waarderen.

De impactcriteria zijn ingedeeld in vijf klassen:

1. beperkt gevolg
2. aanzienlijk gevolg
3. ernstig gevolg
4. zeer ernstig gevolg
5. catastrofaal gevolg

Voor het beoordelen van de waarschijnlijkheid is ook een indeling in klassen gehanteerd:

1. zeer onwaarschijnlijk (geen concrete aanwijzingen en gebeurtenis wordt niet voorstelbaar geacht)
2. onwaarschijnlijk (geen concrete aanwijzingen, maar gebeurtenis wordt enigszins voorstelbaar geacht)
3. mogelijk (geen concrete aanwijzingen, gebeurtenis is voorstelbaar)
4. waarschijnlijk (de gebeurtenis wordt zeer voorstelbaar geacht)
5. zeer waarschijnlijk (concrete aanwijzingen dat de gebeurtenis geëffectueerd zal worden)

Bron: Handreiking Regionaal Risicoprofiel

REGIONAAL BELEIDSPLAN

2021-2024

Colofon

Het Regionaal Beleidsplan 2021-2024 is opgesteld door deelnemers vanuit GHOR, brandweer, politie, gemeenten en in afstemming met partners.

Datum vaststelling

Vastgesteld in juni 2020 door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG).

Eindredactie en beheer

Het beheer van het Regionaal beleidsplan ligt bij de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

Contactgegevens

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Postbus 234
7300 AE Apeldoorn

Inhoud

Voorwoord	5
1. Inleiding	6
1.1 Gemeenschappelijke regeling: VNOG	6
1.2 Ontwikkelingen in de regio	6
1.3 Doelstellingen en scope beleidsplan, P&C en financiën	7
1.4 Totstandkoming beleidsplan	8
1.5 Leeswijzer	8
2. Visie & organisatie	9
2.1 Missie	9
2.2 Visie	9
2.3 Strategische pijlers	10
2.4 Organisatie VNOG	10
3. Kenschets & risicoprofiel	12
3.1 Kenmerken	12
3.2 Maatschappelijke ontwikkelingen	12
3.3 Regionaal risicoprofiel	14
3.4 Beleidsontwikkelingen en wetswijzigingen	16
4. Kerntaken	19
4.1 GHOR	19
4.2 Risico- en crisisbeheersing	19
4.3 Incidentbestrijding	22
4.4 Bedrijfsvoering	22
5. Zelfredzaam & risicobewust	23
5.1 GHOR	23
5.2 Risico- en crisisbeheersing	23
5.3 Incidentbestrijding	24
5.4 Bedrijfsvoering	25
6. Vakbekwaam & deskundig	26
6.1 GHOR	26
6.2 Risico- en crisisbeheersing	26
6.3 Incidentbestrijding	27
6.4 Bedrijfsvoering	27
7. Sterke informatiepositie	28
7.1 GHOR	28
7.2 Risico- en crisisbeheersing	29
7.3 Incidentbestrijding	30
7.4 Bedrijfsvoering	30
Bijlagen	32
Bijlage 1: Borging wettelijke vereisten	33
Bijlage 2: Overzicht operationele prestaties crisisorganisatie	34
Bijlage 3: Overzicht wetsartikelen omgevingsvergunningen	36

Voorwoord

Voor u ligt het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) 2021 - 2024.

In deze beleidsperiode investeren wij in het verwezenlijken van onze Toekomstvisie VNOG, zoals vastgesteld in het algemeen bestuur van 15 januari 2020. Als het goed is, leest u in dit plan dan ook niets nieuws: de Toekomstvisie is voorafgaand aan de vaststelling besproken met de tweeëntwintig raden in de VNOG. Nieuw in dit plan is wel de koppeling met het geactualiseerde regionaal risicoprofiel, dat een omvattend beeld geeft van de aard, omvang en effecten van de risico's in onze regio. Op basis van het risicoprofiel zijn de incidenttypen bepaald die in de komende beleidsperiode worden uitgewerkt.

Het zal u niet verbazen dat één van de incidenttypen die uitgewerkt wordt een 'uitbraak van een nieuw type virus' is. Een pandemie is in ons risicoprofiel al benoemd als waarschijnlijk en ernstig risico. Hiervoor is een real case scenario uitgewerkt. Ondertussen zijn we geconfronteerd met de wereldwijde uitbraak van het COVID-19 virus, de grootste crisis na de tweede wereldoorlog. Door dit scenario de komende beleidsperiode uit te werken, kunnen de lessen die we tijdens de Coronacrisis geleerd hebben, borgen.

De Coronacrisis heeft het belang van het risicoprofiel en het beleidsplan laten zien. De VNOG is voorbereid op crisis en in staat gebleken flexibel en langdurig slagkracht te leveren ter ondersteuning van de verschillende crisispartners.

Ook is tijdens de Coronacrisis duidelijk geworden dat de samenwerking bij crisis en rampen zich niet meer beperkt tot lokaal en regionaal niveau. De nationale, regionale en gemeentelijke crisisstructuren worden verbonden. Via het Veiligheidsberaad vindt afstemming plaats tussen veiligheidsregio's, Rijk en landelijke crisispartners. De VNOG staat op de fundamenten van vier sterke kolommen: rood (brandweer), wit (gezondheidszorg), blauw (politie) en oranje (gemeenten). Samen met de andere crisispartners geven wij de komende vier jaar uitvoering aan dit regionaal beleidsplan. Samen werken aan veiligheid! luidt het credo van onze veiligheidsregio.

In de komende beleidsperiode is het van belang dat wij niet stil staan en toekomstbestendig blijven. Door middel van innovaties worden nieuwe werkwijzen, technieken, sociale interventies, etc. getest en waar succesvol geïmplementeerd. Daarnaast is er ook aandacht voor het fundament: een solide bedrijfsvoering en betrokken medewerkers. Hier zijn het afgelopen jaar als forse stappen op gezet en dit wordt verder uitgebouwd.

Met dit strategische beleid voor de komende jaren zorgen wij ervoor dat we een veiligheidsregio zijn die er toe doet voor haar inwoners. Veilig en gezond, wonen werken recreëren.

1. Inleiding

1.1 Gemeenschappelijke regeling: VNOG

Alle gemeenten zijn wettelijk verplicht zich voor te bereiden op rampen en zware ongevallen die zich op hun grondgebied kunnen voordoen. Nederland is ingedeeld in 25 veiligheidsregio's. Een veiligheidsregio is op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) verlengd lokaal bestuur en heeft een (bij wet verplichte) gemeenschappelijke regeling als juridische grondslag.

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) bestaat uit 22 gemeenten. Het is dé organisatie in de regio die bij een incident, crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan de inwoners en bezoekers van de regio. Van Harderwijk tot Winterswijk.

De maatschappelijke opgaven van de VNOG zijn:

1. Het voorkomen en beperken van incidenten, rampen en crises.
2. Het bestrijden van incidenten, rampen en crises.
3. Herstel na een ontwrichte situatie.

Samen werken de 22 gemeenten structureel aan het leveren van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening risicobeheersing en preventie en aan het voorkomen en bestrijden van rampen en crises. 24 Uur per dag en 7 dagen per week wordt slagvaardig en deskundig opgetreden bij incidenten, rampen en crises. Ook wordt continue gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van alle onderdelen.

Elke gemeente is deelnemer en medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de veiligheidsregio. Het Algemeen Bestuur, bestaande uit de 22 burgemeesters van de deelnemende gemeenten van de VNOG, is gezamenlijk verantwoordelijk voor de VNOG.

1.2 Ontwikkelingen in de regio

De afgelopen jaren zijn de speerpunten in beleid van de VNOG veranderd. De missie bleef steeds ongewijzigd: 'samen werken aan veiligheid'. Centraal staat dat de zorg voor een fysieke leefomgeving waar inwoners veilig kunnen wonen, werken en recreëren.

Een belangrijke ontwikkeling is de verschuiving van repressie naar preventie. Een risicogerichte aanpak, waarin ook ingezet wordt op het vergroten van risicobewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners, organisaties en bedrijven, is ook voor de komende beleidsperiode een belangrijke pijler. Inwoners en bezoekers van de VNOG worden geïnformeerd en gestimuleerd om preventieve maatregelen te nemen, ook een handelingsperspectief bij rampen en crisis geboden

Hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's zijn bepalend voor de activiteiten van de veiligheidsregio. Voorbeelden hiervan zijn ouderen die langer zelfstandig thuis wonen, de komst van vluchtelingen, uitbraken van ziekten en virussen zoals de vogelgriep en het coronavirus en terreurdreiging. De komende jaren wordt met behulp van slimme technologie steeds meer ingezet op real-time monitoring van risico's in de fysieke leefomgeving om hier adequaat op te kunnen inspelen.

Gebleken is dat een goede informatiepositie van de VNOG van cruciaal belang is. Het versterken van de informatiepositie is al jaren een belangrijk doel en daarin hebben belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden. Een prijswinnend voorbeeld van het versterken van de informatiepositie is de ontwikkeling van de Risico-Analysemonitor. Deze zorgt voor meer risicoduiding en een betere informatiepositie met betrekking tot objecten in de gebouwde omgeving

Vakbekwaam en deskundig personeel is noodzakelijk om adequaat incidenten, rampen en crises te kunnen managen. Net als de afgelopen jaren wordt hier de komende jaren structureel geïnvesteerd. Het doel is een compacte en slagvaardige brandweerorganisatie, met passend materieel, een goed opgeleide en getrainde medewerkers. Hetzelfde geldt voor de medewerkers die actief zijn in de regionale crisisorganisatie.

De risicoanalyses uit het regionale risicoprofiel vormen de basis voor de vertaalslag naar advisering over de risico's en de operationele informatievoorziening voor de eenheden en de crisisorganisatie. Hierdoor verloopt het optreden van hulpdiensten adequater en draagt dit bij aan een snellere beheersing van het incident.

1.3 Doelstelling en scope beleidsplan, P&C en financiën

In de Wet veiligheidsregio's is vastgelegd dat het bestuur ten minste eenmaal in de vier jaar een regionaal beleidsplan vaststelt (art. 14 Wvr). Dit beleidsplan vormt het strategisch beleidskader voor de VNOG en beschrijft de koers voor de komende vier jaar. De Programmabegroting 2021-2024 is ook opgebouwd vanuit de Toekomstvisie (bouwstenen, financiële vertaling in jaarschijven). Dit beleidsplan wordt gerealiseerd binnen de financiële kaders van de programmabegroting.

Het regionaal beleidsplan bevat ambities om te innoveren. Dit betreft met name technologische innovaties met een accent op het verbeteren van de operationele en de interne informatievoorziening, alsmede op de wijze waarop nieuwe technologie kan bijdragen aan zelf- en samenredzaamheid – en daarmee tot de (beleving van) veiligheid. Uit de aard der zaak zijn de kosten van toekomstige innovaties nog niet allemaal in beeld. "Technology push" leidt over het algemeen tot meer kosten, die niet of alleen gedeeltelijk worden gecompenseerd door besparingen. Hiervoor bestaan nog geen uitgewerkte plannen. Deze zullen per jaarschijf – met in de hand een Informatiebeleidsplan – in de begroting moeten worden ingebed. Een belangrijke bron zal het landelijk Programmaplan Informatievoorziening 2020-2025 van het IFV zijn.

Rapportage over de voortgang van dit regionaal beleidsplan vindt plaats via de reguliere planning & control cyclus. De programmabegroting vormt het 'spoorboekje' voor de uitvoering van de ambities, gekoppeld aan de middelen die hiervoor beschikbaar zijn. De relatie tussen geld en de inhoudelijke doelen wordt met name gelegd met de beleidsindicatoren, die met ingang van 2021 in de (opgavegerichte) begroting zijn opgenomen.

Op operationeel niveau krijgt deze relatie vorm in (jaar)plannen en overzichten voor de volgende aspecten:

- Spreidingsplan voertuigen en specialismen (beschikbaar)
- Meerjaren Investeringsplan (wordt herzien)
- Onderhoudsprogramma's materieel en materialen
- Opleidings- en oefenprogramma repressief personeel (beschikbaar)
- Bezettingsoverzicht en meerjarenplan vrijwilligersbestand naar post, functie, specialisme, leeftijd (in ontwikkeling)
- ARBO plan
- Informatiebeleidsplan (herziening najaar 2020, zie hierboven)

Hierover wordt op hoofdlijnen gerapporteerd in financiële verkenningen en de jaarrekening.

SLIMME VOORBEELDEN

Vanuit onze kennis over risico's zijn we in staat om gemeenten te adviseren en informeren we inwoners zodat ze risicobewust zijn, handelingsperspectief hebben en weten waar zij de juiste informatie over de veiligheidsrisico's kunnen vinden. Gelet op de technologische ontwikkelingen wordt de komende jaren met name in dit werkveld de extra inzet gericht op innovatieve toepassing.

Voorbeelden van innovatieve toepassingen die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan zelfredzaamheid en risicobewustzijn zijn:

- inzetten van sensoren en drones om een (bos) brand snel te detecteren.
- Slimme rookmelders en andere sensoren die drones (automatisch) laten opstijgen bij een melding van inbraak, brand of bij 'dwaling' van personen kunnen zorgen voor een snelle interventie op het gebied van zorg en veiligheid.
- het transporteren van spullen en hulpmiddelen, zoals een AED.

1.4 Totstandkoming beleidsplan

Het Regionaal Risicoprofiel en de Toekomstvisie VNOG vormen de basis voor het nieuwe regionaal beleidsplan.

De concept Toekomstvisie is uitgebreid besproken met de raden. Vanuit de VNOG zijn in 2019 drie regionale bijeenkomsten voor raadsleden georganiseerd. Tijdens die bijeenkomsten heeft het bestuur van de VNOG de raadsleden heeft geïnformeerd over de eerste uitkomsten van de bestuurs tweedaagse, waar de basis is gelegd voor de Toekomstvisie. Vervolgens hebben alle burgemeesters individueel met hun raad het gesprek gevoerd over de concept Toekomstvisie en input opgehaald, die betrokken is bij de besluitvorming over de Toekomstvisie in januari 2020.

Vervolgens hebben alle gemeenteraden hun zienswijze op het concept risicoprofiel en beleidsplan kunnen geven. De ontvangen reacties zijn verwerkt in zowel het definitieve risicoprofiel als het beleidsplan.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk twee gaat in op de visie, de missie en de strategische pijlers van de organisatie. De Kenschets VNOG en het risicoprofiel staan in hoofdstuk drie. Hoofdstuk vier beschrijft de kerntaken die de afdelingen binnen de VNOG uitvoeren. In hoofdstuk vijf, zes en zeven beschrijft per afdeling hoe wordt vormgegeven aan de strategische pijlers.

2. Visie & organisatie

2.1 Missie

De VNOG heeft als missie:

“Samen werken aan veiligheid”

De VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid.

De VNOG is een operationele organisatie, die bij een crisissituatie of ramp garant staat voor professionele hulpverlening aan de inwoners en bezoekers van de regio, van Harderwijk tot Winterswijk. Naast incidentbestrijding ligt een stevige nadruk op risico- en crisisbeheersing. Beide aandachtsvelden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en bepalen gezamenlijk het veiligheidsniveau.

Aan deze missie geeft de VNOG invulling door samen te werken met haar partners. Denk hierbij aan de kolompartners zoals de gemeenten, Politie en Defensie, maar ook andere partijen zoals Rijkswaterstaat, Prorail, de GGD en energieleveranciers. Als gevolg van de Coronacrisis zijn ook nieuwe samenwerkingsrelaties tot stand gekomen zoals met verzorgingshuizen en de recreatiebranche.

De komende beleidsperiode wordt nog nadrukkelijker samenwerking gezocht met veiligheidsregio's in de buurt, ook grensoverschrijdend in Duitsland. Daarnaast is er een sterkere focus op risicobewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners, waarvoor de dialoog met deze partijen wordt opgezocht. Inwoners, instellingen, bedrijven en bezoekers van de regio worden gestimuleerd en waar mogelijk gefaciliteerd tot zelfredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid.

2.2 Visie

De visie van de VNOG luidt als volgt:

“Veilig en gezond wonen, werken en recreëren”

De VNOG draagt bij aan het creëren van voorwaarden voor een fysieke leefomgeving waarin veilig wonen, werken en recreëren voor inwoners, instellingen, bedrijven en bezoekers mogelijk is.

De VNOG is een slagvaardige organisatie, die berekend is op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's, gebruikmakend van huidige en toekomstige technologie.

Het (brand)risicoprofiel is leidend voor de activiteiten van de VNOG. De focus ligt op wat er veel is. Zo kent de regio veel natuur, agrarisch en recreatief gebied, worden er veel (grote) evenementen georganiseerd, herbergt het vele recreanten en telt het diverse zorginstanties. Daarnaast zal de regio steeds meer te maken krijgen met een toename van toeristen op het water en in de natuurgebieden, en de impact van de energietransitie en klimaatverandering (overstromingen en extreme droogte in natuurgebieden).

Innovatie: nieuwe werkwijzen en moderne technologie

Het bestuur heeft op 15 januari 2020 uitgesproken het belangrijk te vinden dat bij invulling van de toekomstvisie ruimte is voor innovatie. Technische en maatschappelijke ontwikkelingen gaan immers snel en de VNOG wil hierop aansluiten. In de uitwerking van de strategische pijlers is hier dan ook rekening mee gehouden. Waar mogelijk en nuttig wordt gebruik gemaakt van nieuwe werkwijze en moderne technologieën die een slimme, snelle en adequate inzet ondersteunen.

Fundament: solide financiële basis

Het fundament voor de strategische pijlers – én voor de reguliere activiteiten – is een solide financiële basis. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het verder op orde brengen van de bedrijfsvoering. De kwaliteitsslag vindt plaats door invulling van formatie die vanwege de vacaturestop langdurig heeft opengestaan. Ook wordt ingezet op ontwikkeling van goede informatiesystemen die ondersteunen bij de beheersing van de organisatie.

2.3 Strategische pijlers

Ten behoeve van een veilig en gezonde regio zet de VNOG in op versterking van de volgende drie pijlers:

VEILIG EN GEZOND WONEN, WERKEN EN RECREËREN

Wij en onze maatschappelijke opdracht

- Dé deskundige organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid.
- Een operationele, slagvaardige organisatie die bij een crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan inwoners en bezoekers van de regio.

'SAMEN WERKEN'

BETROKKEN

DAAD

Goede financiële basis | Het (brand)risicoprofiel is leidend voor alle activiteiten | De regio heeft de vele (grote) evenementen, het hoge aantal recreatieparken en vele zorgorganisaties

DE TOEKOMST VAN DE

Zelfredzaam & (risico)bewust

HOE Informeren en stimuleren inwoners, bedrijven en organisaties

WAT Bieden handelingsperspectief (Wat kan ik zelf doen)

Vakbekwaam

HOE Compacte en slagvaardige multidisciplinaire teams. Beter passend met de omgeving opgeleide en getrainde medewerkers

WAT Verantwoordelijk ondersteunen van de regio

2.4. Organisatie VNOG

De VNOG heeft een beroepsformatie van circa 350 fte. Daarnaast werken bij de VNOG circa 1400 repressieve vrijwilligers.

De VNOG is een operationele organisatie. Een groot aantal medewerkers heeft daarom naast de 'koude' dagdienstfunctie ook een 'warme' functie. Zij draaien bijvoorbeeld piketdiensten en rukken uit bij incidenten om hun warme functie te vervullen. Andere medewerkers hebben een rol als bijvoorbeeld Officier van Dienst bij de brandweer, Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg of voorlichter bij het perspiket.

Binnen het werkgebied van de VNOG bevinden zich 56 brandweerposten. Alleen in Apeldoorn worden twee posten bezet door beroepspersoneel. Post Centrum 24 uur per dag en post Zuid tijdens kantooruren. Alle overige posten worden de

paraatheid gegarandeerd door vrijwilligers. Al onze brandweerposten zijn 24-uur per dag en zeven dagen in de week beschikbaar en paraat om te reageren op een (incident)melding.

De organisatie wordt de komende jaren door een organische veranderaanpak vereenvoudigd onder meer om de brandweerposten beter te kunnen ondersteunen.

De organisatie bestaat in dit toekomstbeeld uit de afdelingen GHOR (Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio), Risico- en Crisisbeheersing, Incidentbestrijding en Bedrijfsvoering.

Deze indeling is ook aangehouden in de komende hoofdstukken van dit plan. Per hoofdstuk wordt per afdeling ingegaan op de kerntaken van de veiligheidsregio en de activiteiten ten aanzien van de strategische pijlers.

veiligheidsregio
Noord- en Oost-
Gelderland

'AAN VEILIGHEID'

Voor wie

Eigen medewerkers & toekomstige medewerkers, inwoners en bezoekers van de regio, kennis- en zorginstellingen, bedrijven, overheid, politiek & bestuur

Met wie

Gemeenten, andere veiligheidsregio's, veiligheidspartners, (zoals politie en defensie) netwerkpartners (zoals natuurbeheerders en energieleveranciers)

KRACHTIG

PROFESSIONEEL

focus ligt op wat het gebied uniek maakt: natuur (zowel bos, heide als water) en agrarisch gebied, trends in de regio | We spelen in op demografische en maatschappelijke trends en ontwikkelingen

MSTVISIE DE VNOG

Team & deskundig

gvaardige brandweer, GHOR en crisisorganisatie. materieel met bijbehorend goed trainde medewerkers

heid nemen waar mogelijk, waar nodig.

Sterke informatiepositie

HOE Verzamelen, duiden en verspreiden van duidelijke informatie en daardoor zorg en hulp verbeteren.

WAT Risicoadvisering: Hulpdiensten kunnen sneller en adequater optreden. Inwoners en partners weten waar zij de juiste informatie over veiligheid kunnen vinden. Interne informatievoorziening, managementinformatie.

Werkmodel organisatie

3. Kenschets & risicoprofiel

3.1 Kenmerken

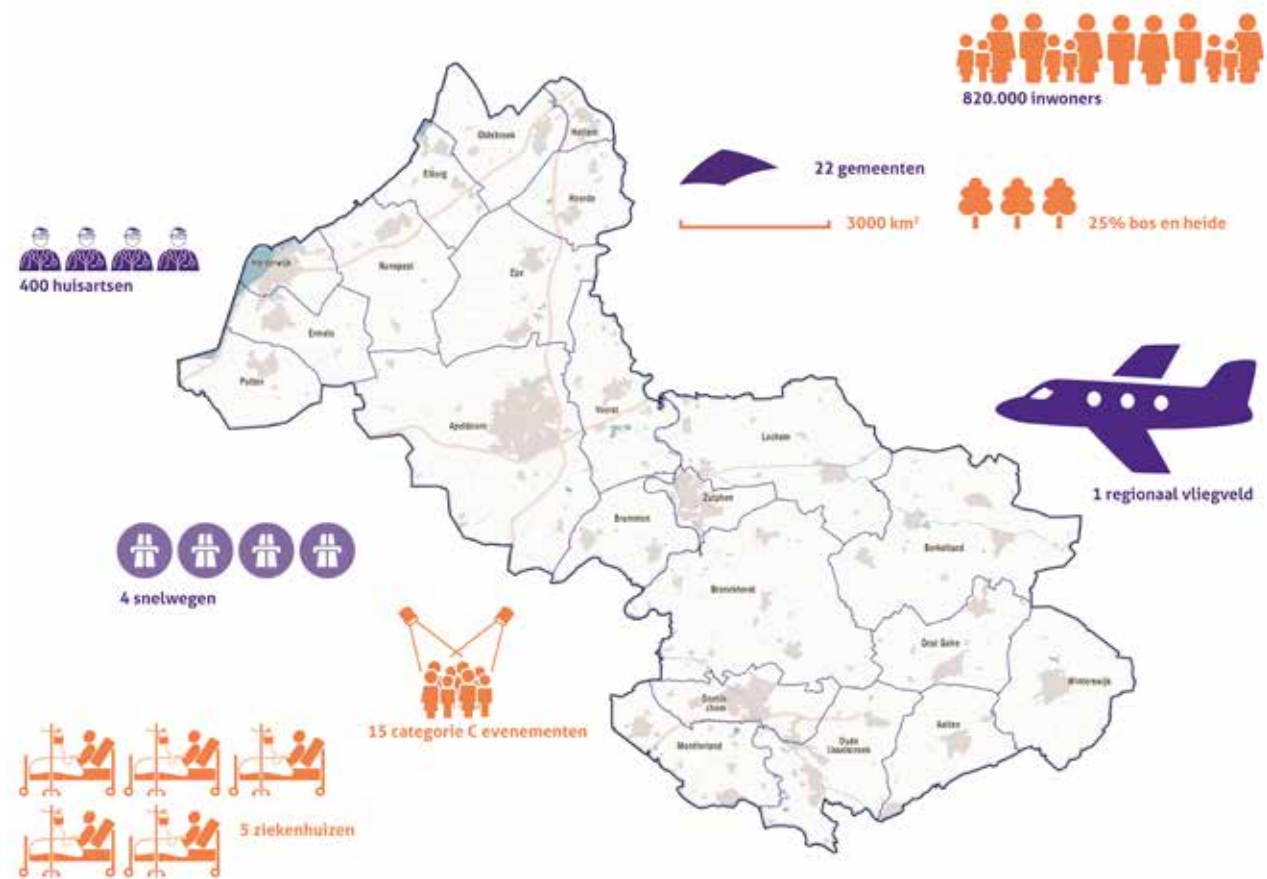
In het gebied van de VNOG wonen op een oppervlakte van 3.000 km² ruim 820.000 mensen. In de zomer verblijven daarnaast circa 1,4 miljoen recreanten op de Veluwe en circa 0,5 miljoen in de Achterhoek. De regio kent veel natuur, agrarisch en recreatief gebied. Ook worden veel (grote) evenementen georganiseerd, zijn er veel recreatieparken, ligt het aan de landsgrens en telt het veel zorgorganisaties.

3.2 Maatschappelijke ontwikkelingen

De samenleving wordt complexer en in toenemende mate geconfronteerd met nieuwe risicotypen, zoals uitval van nutsvoorzieningen en extreme weersomstandigheden. Risico's die vandaag actueel zijn, kunnen morgen overschaduwd worden door nieuwe risico's. Verandering leidt ook tot nieuwe veiligheids- en gezondheidsrisico's en een nieuwe

benaderingswijze. Om op nieuwe risico's voorbereid te zijn, zijn samenwerkingsverbanden met bestaande en nieuwe crisispartners nodig. Ook de 'beleving' van risico's is aan verandering onderhevig, al dan niet veroorzaakt door media-aandacht of gebeurtenissen elders in de wereld. Inwoners hebben behoefte aan informatie en handelingsperspectieven om de eigen weerbaarheid te verhogen. Op allerlei domeinen ontstaan initiatieven van zelforganisatie. Ook deze raken veiligheid en gezondheid. Inwoners nemen de regie over de eigen zelf- en samenredzaamheid, zeker in een regio waar de buurtschappen, wijk- en dorpsgemeenschappen actief zijn.

De komende jaren zullen ontwikkelingen de fysieke leefomgeving in toenemende mate beïnvloeden en veiligheids- en gezondheidsrisico's met zich mee brengen.

Prominente ontwikkelingen met gevolgen voor de fysieke leefomgeving, waarop de VNOG zich goed moet voorbereiden zijn:

Demografische ontwikkelingen

Nederland staat de komende decennia grote demografische veranderingen te wachten. Vergrijzing is hiervan een bekend voorbeeld, het aantal ouderen (65 jaar en ouder) zal tot 2040 verdubbelen. Dit betekent een toenemende behoefte aan voor ouderen geschikte woningen, zorg-, culturele- en recreatieve voorzieningen in de buurt. Bevolkingskrimp op nationale schaal is al vanaf 2020 denkbaar. Dit blijft uiteraard een voorspelling, in de looptijd van het plan kunnen nieuwe inzichten beschikbaar komen. Ook zullen regionale verschillen in concentraties van bevolking zichtbaar worden. Rekening moet worden gehouden met een perspectief van groei met name voor de stedelijke gebieden en onzekerheid over de krimp, met name voor de plattelandsgemeenten.

Klimaatverandering

De wereldwijde klimaatverandering heeft extreme weersomstandigheden als gevolg. Het KNMI geeft aan dat hittegolven frequenter en extremer worden, dat het waarschijnlijk is dat er meer zware neerslag zal vallen en dat perioden van droogte toenemen. Dit verhoogt de kans op natuurrampen zoals overstromingen, extreem weer en natuurbranden en kan ook nadelig zijn voor onze gezondheid, denk aan luchtwegproblemen door luchtvervuiling. Door verandering in temperatuur, vochtigheid en neerslag kunnen infectieziekten meer ruimte krijgen. Dit kan leiden tot ziektegolven.

Energietransitie

In de energietransitie staat de overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen centraal, met als doel om energieneutraal te worden. In 2030 wil Nederland 49 procent minder koolstofdioxide uitstoten, in verhouding tot de meting in 1990. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam en CO₂-neutraal zijn. Bij het realiseren van deze doelstelling spelen gemeenten een cruciale rol, ze initiëren energieprojecten om deze transitie uit te voeren. Te denken valt aan zonneparken, windmolenparken, biogasinstallaties, geothermische installaties, waterstoftankstations en buurtbatterijen om de duurzaam opgewekte energie op te slaan. De veiligheidsrisico's van de energietransitie zijn nog grotendeels onbekend. Maar er zijn signalen uit de praktijk dat de vernieuwingen sneller plaatsvinden dan wat beleidsmatig is te ondervangen.

Technologische ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op en hebben grote impact op de maatschappij. Het gebruik van sensortechnologie, 'internet of things' en kunstmatige intelligentie (bijv. algoritmes) kunnen betere zorg en veiligheid bieden, maar kunnen ook een gevaar voor de samenleving vormen vanwege de steeds groter wordende afhankelijkheid van het internet waaraan apparaten verbonden zijn en data opslag in de 'cloud'. Het leidt tot privacyvraagstukken en sociale onrust (bijvoorbeeld verspreiding van nepnieuws). Dit heeft vooral invloed op de veiligheidsbeleving van mensen.

Moedwillig handelen

Moedwil wordt in dit verband gebruikt als een verzamelterm voor ontwikkelingen in de samenleving waarbij opzettelijk handelen de oorzaak is voor (gewelds)incidenten. Denk hierbij aan terrorisme, cybercriminaliteit, drugslaboratoria, illegale vuurwerkhandel en ook andere vormen van extremisme, zoals ultranationalisme. Ook een toename van polarisatie, het verscherpen van tegenstellingen tussen (groepen) mensen, kan bijvoorbeeld leiden tot demonstraties en openbare orde verstoringen. Ook is steeds meer aandacht voor ondermijning. Met name in de buitengebieden van plattelandsgemeenten is een ontwikkeling zichtbaar waar de onder- en bovenwereld steeds meer met elkaar vermengen.

Corona

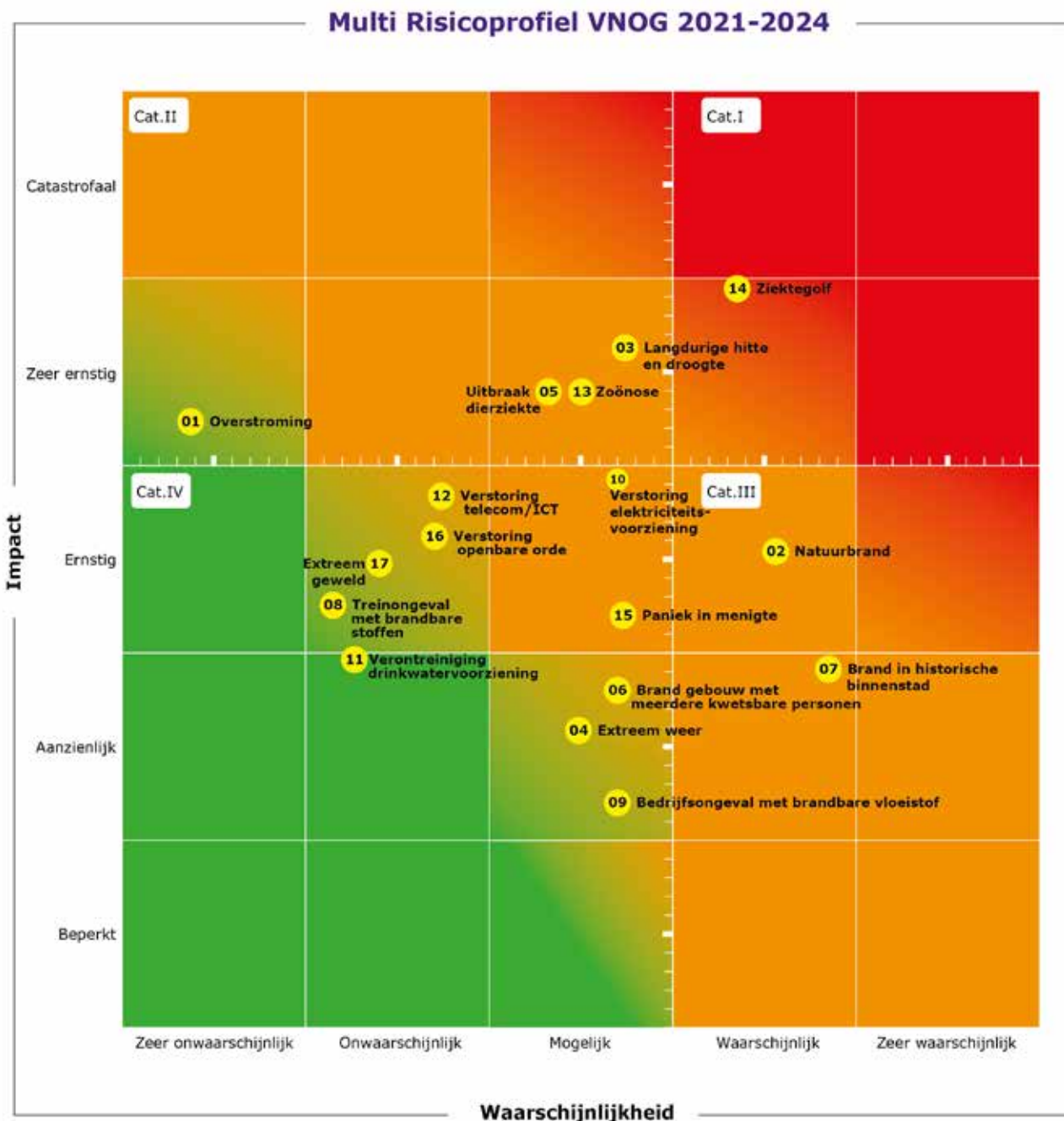
De uitbraak van het COVID-19 virus heeft laten zien dat het verzorgingsgebied van de VNOG met relatief veel inwoners van 65-jaar en ouder en relatief veel inwoners in verzorgingshuizen bijzonder kwetsbaar is.

3.3 Regionaal risicoprofiel

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland is wettelijk verplicht een risicoprofiel op te stellen (art. 15 Wvr) en vierjaarlijks te herzien. Het doel van het risicoprofiel is inzicht krijgen in de aanwezige risico's en het bestuur van de veiligheidsregio in staat stellen om afgewogen keuzes te maken over het beperken van deze risico's.

In de toekomstvisie VNOG is vastgelegd dat het risicoprofiel leidend is voor alle activiteiten van de VNOG. Het regionaal risicoprofiel geeft dan ook inhoudelijk richting aan de werkzaamheden op het gebied van advisering, opleiden, trainen en oefenen van eenheden en crisisteams, operationele informatievoorziening en risicocommunicatie.

Het risicoprofiel is de opbrengst van een brede verkenning van maatschappelijke ontwikkelingen, risico-inventarisatie en analyse. Het risicoprofiel geeft inzicht in de relevante incidenttypen voor

Figuur 1: Risicodiagram VNOG 2021-2024. De nummering zegt niets over rangorde of waardering. Dit is de ordening van de VNOG per incidenttype.

onze regio, inclusief een weging naar impact en waarschijnlijkheid. In totaal zijn 17 incidenttypen geselecteerd en in een risicodiagram weergegeven.

Niet alle geselecteerde incidenttypen kunnen in één beleidsperiode uitgewerkt worden. De Veiligheidsregio heeft de afgelopen jaren een groot aantal incidenttypen voorbereid, zoals natuurbrand, infectieziekten crisis en overstromingen. Tijdens de Coronacrisis van 2020 zijn de voorbereidingen op een mogelijke infectieziekten crisis van belang gebleken.

Ervaringen Coronacrisis

De Coronacrisis was in het begin vooral een 'gezondheidszorgcrisis'. Dat betekende dat de partijen in de zorg aan de lat stonden om de pandemie te bestrijden. De veiligheidsregio's en anderen waren in eerste instantie faciliterend en ondersteunend aan de zorgpartijen. Er speelden thema's als het aantal besmettingen (bron- en contactonderzoek), de IC-capaciteit van ziekenhuizen en schaarste van personeel en middelen en de mogelijkheid om de IC-capaciteit te ontlasten door patiënten naar andere ziekenhuizen over te brengen. Kort daarop volgde aandacht voor de verpleeg- en verzorgingshuizen en GGZ-instellingen, de schaarste daar aan persoonlijke beschermingsmiddelen en het gereedmaken van zorghotels en begrafenissen. Vervolgens (en ook tussentijds) ging de aandacht uit naar maatschappelijke thema's als de opvang van kinderen van ouders met vitale beroepen, problemen achter de voordeur, leerlingen die 'uit beeld' waren geraakt, het vaststellen van noodverordeningen, de communicatie hierover en de handhaving ervan. Tot slot speelden de anderhalvemetersamenleving, het economisch herstel en de afschaling etcetera.

In de eerste weken was het lastig om zicht te krijgen op feiten, de sturingsmechanismen en de juiste aanspreekpunten in de Witte Kolom. De veelheid aan cure- en carepartijen en de organisatiewijze maakte dat op regionaal niveau niet altijd een volledig en/of actueel beeld gegeven kon worden van de (zorg)situatie. Om de informatiepositie van de VNOG te verbeteren (zie ook hoofdstuk 7), heeft het bestuur bij het vaststellen van de Toekomstvisie extra financiële middelen beschikbaar gesteld.

Tijdens deze crisis is ook duidelijk geworden dat een pandemie van deze omvang nationale sturing en coördinatie vereisten. De ministers van J&V en van M&Z gaven de voorzitters van de veiligheidsregio's aanwijzingen die omgezet moesten worden in regionale noodverordeningen. Landelijk werd een coördinatiecentrum voor de spreiding van IC- en ziekenhuispatiënten

opgezet en ook de inkoop van hulpmiddelen en testcapaciteit werd georganiseerd via nieuw opgerichte structuren op landelijk niveau: het Landelijke Consortium Hulpmiddelen en de Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit. Ook werden nieuwe overlegstructuren zoals de regionale Taskforce voor niet-acute zorg opgericht. Doel van deze overlegstructuur is om met de zorgpartners knelpunten in de zorgcontinuïteit gezamenlijk op te lossen.

De VNOG heeft tijdens de crisis laten zien dat zij een flexibele organisatie is, die beschikt over een enorme slagkracht. Niet alleen wat betreft brandbestrijding maar ook op andere terreinen, zoals bijvoorbeeld het snel kunnen leveren van personeel voor de ondersteuning van zorghotels en voor benodigde teststraten. De Coronacrisis is een langdurige crisis en de VNOG is in staat om de verschillende kolommen langdurig te ondersteunen. De aanpak van de crisis wordt uiteraard geëvalueerd en de leereffecten zullen worden geborgd. Daarbij worden uiteraard ook de ervaringen met de internationale samenwerking betrokken.

Gebiedsgerichte aanpak door samenwerking

De komende jaren start een gebiedsgerichte aanpak natuurbrand beheersing. Aanleiding hiervoor is de klimaatverandering en de risico's die dit met zich meebrengt. De provincie, Veiligheidsregio Gelderland-Midden en Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland werken, voor een periode van 2 tot 3 jaar, samen aan dit project. Het doel is dat het leidt tot een beheertraject.

Gedurende de looptijd van het onderhavige beleidsplan worden de volgende incidenttypen uitgewerkt:

Verstoring telecom & uitval ICT

De samenleving wordt steeds afhankelijker van informatie- en communicatietechnologie. Extra investeren in het voorkomen, beperken en bestrijden van digitale ontwrichting wordt dan ook noodzakelijk geacht. Expliciet hierbij is de continuïteit in/van de eigen organisatie.

Brand in een gebouw met meerdere functies en kwetsbare bewoners

Er zijn steeds meer mensen die langer thuis blijven wonen en minder zelfredzaam zijn. Mede vanwege de vergrijzing vormt dit in toenemende mate een risico in het werkgebied van de VNOG. Er is een combinatie gemaakt met de trend dat ouderen steeds meer bij elkaar gaan wonen in multifunctionele woongebouwen, waarbij ook voorzieningen zijn zoals zorg op afspraak en recreatie mogelijkheden. Vanwege de kwetsbaarheid van met name deze minder zelfredzame doelgroep tijdens een brand, is het noodzakelijk extra aandacht aan dit onderwerp te blijven besteden.

Extreme weersomstandigheden

In het risicoprofiel zijn de incidenttypen extreem weer en langdurige hitte & droogte toegevoegd, omdat de effecten van klimaatverandering steeds meer zichtbaar worden en dit ontwrichtende gevolgen heeft voor de maatschappij. Vanwege de, in potentie, grote en langdurige impact op de maatschappij is dit een thema om in de komende beleidsperiode nader uit te werken. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de consequenties van extreem weer voor de crisisorganisatie.

Verstoring elektriciteitsvoorziening

Dit incidenttype is in het vorige risicoprofiel ook geprioriteerd. Vooral vanwege de ontwikkelingen in het kader van de energietransitie en de (nog onbekende) risico's die dit met zich meebrengt, is het van belang de komende jaren de oorzaken en effecten van een stroomstoring nader te analyseren en te investeren op het voorkomen, beperken en bestrijden van een dergelijke verstoring.

Uitbraak van een onbekend virus'

Het incidenttype infectieziektecrisis is eerder als beleidsprioriteit benoemd en uitgewerkt. De activiteiten die destijds hiervoor zijn opgezet zijn zeer nuttig gebleken bij de bestrijding van het huidige coronavirus. Inmiddels hebben we veel ervaring opgedaan en is het wenselijk deze leermomenten te borgen in de uitwerking van het incidenttype 'uitbraak onbekend virus'.

3.4 Beleidsontwikkelingen en wetwijzigingen

Een aantal beleidsontwikkelingen en wetwijzigingen zal invloed hebben op de werkzaamheden van de VNOG.

Strategische agenda Veiligheidsberaad

Het Veiligheidsberaad bestaat uit de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's. Het Veiligheidsberaad heeft de gezamenlijke prioriteiten van de veiligheidsregio's vastgesteld. Deze zijn weergegeven in de strategische agenda Veiligheidsberaad en vormen de leidraad voor het overleg tussen het Veiligheidsberaad en de minister.

De thema's in de strategische agenda zijn aangedragen door veiligheidsregio's:

1. Taak- en rolomvatting veiligheidsregio's in relatie tot de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's
2. Kansen en bedreigingen van de informatie- en data gestuurde maatschappij
3. Gezamenlijke aanpak bij ongekende crises, waarbij diverse factoren en effecten (van micro- tot en met macroniveau) zodanig samenkomen, dat sprake is van een langdurige ontwrichting van de maatschappij.
4. Vrijwilligheid

Voor het Veiligheidsberaad ligt de focus op de aandachtsgebieden:

- Veerkracht van de samenleving: de wijze waarop mensen omgaan met de omstandigheden
- Herstelvermogen van (fysieke) basisvoorzieningen
- Omgaan met de netwerksamenleving en spontane (burger)initiatieven
- Continuïteit van overheidsinstanties, inclusief hulpverleningsdiensten en nutsvoorzieningen
- Continuïteit van het openbaar bestuur

Naast de strategische agenda van het veiligheidsberaad zijn er ook diverse agenda's van de landelijke koepelorganisaties voor de brandweer, GHOR en bevolkingszorg. Waar nodig zijn de doelstellingen uit deze agenda's betrokken bij de ambities van de diverse taakvelden. Ook landelijke handreikingen en regels vanuit de Rijksoverheid krijgen een vertaalslag op regionaal niveau.

Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS)

De ambulancezorg, brandweer, koninklijke marechaussee en politie krijgen, begin 2023, één landelijk netwerk van tien samenwerkende meldkamers. Dit netwerk wordt beheerd door de Landelijke Meldkamer Samenwerking. Deze ontwikkeling leidt tot één meldkamer in Apeldoorn voor de vijf veiligheidsregio's in Oost-Nederland.

In het verlengde hiervan vindt binnen het zorgwerkveld een ontwikkeling plaats waarbij geëxperimenteerd wordt met zorg coördinatiecentra (ZCC) voor de aanname van zorgvragen. Regionale zorgpartners willen door intensieve samenwerking de zorg zo inrichten dat de zorgvragen op juiste wijze worden beoordeeld en dat door middel van eenduidige triage, de juiste zorgverlener op het juiste moment passende zorg biedt. De 112-meldingen blijven binnenkomen op de tien landelijke meldkamers, die in nauw contact staan met de ZCC's.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

In 2019 is de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's gestart. In deze evaluatie wordt nagegaan in hoeverre de Wet veiligheidsregio's in de praktijk aan de verwachtingen voldoet. Hierbij wordt ingegaan op het functioneren van het stelsel. Het gaat daarbij om de realisatie van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder bestuurlijke regie. Eind 2020 wordt het onderzoeksrapport opgeleverd. Dit Regionaal Beleidsplan is opgesteld voordat de uitkomsten van het onderzoeksrapport bekend zijn. Afhankelijk van de omvang van de wijzingen en moment van invoering, wordt bepaald of het Regionaal Beleidsplan tussentijds herzien moet worden.

Omgevingswet

In 2021 treedt de Omgevingswet met bijbehorende nadere regelgeving (besluiten en regelingen) in werking. Het implementatietraject moet in 2029 zijn afgerond. Deze wet heeft een grote impact op de wijze van adviseren van de gemeenten op de terreinen fysieke veiligheid en gezondheid. De komst van de Omgevingswet betekent een stelselwijziging waarbij alle wetten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving in één wet worden samengebracht en geïntegreerd. De stelselwijziging raakt het gehele netwerk rond de advisering, waaronder provincies, gemeenten, Omgevingsdiensten, GGD, Veiligheidsregio's, Waterschappen en Rijkswaterstaat. De VNOG bereidt zich voor op de transitie naar de nieuwe wet met bijbehorende regelgeving (besluiten en regelingen) en het daarmee samenhangende Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Wet Normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking getreden. De invoering van deze wet leidt ertoe dat de rechtspositie van ambtenaren overgaat van het bestuursrecht naar het privaatrecht en zo vergelijkbaar wordt aan werknemers in het bedrijfsleven. Voor het personeel van de veiligheidsregio's dat in dienst is van de veiligheidsregio's (uitgezonderd het ambulancepersoneel, omdat dit een eigen CAO volgt) is in de 'aanpassingswetgeving in verband met de invoering van de Wnra' uitstel verleend. Om dit uitstel was verzocht vanwege de complexe situatie van werkgeverschap waarmee de veiligheidsregio's te maken hebben en vanwege de mogelijke consequenties voor de inrichting van het hybride model van brandweezorg in Nederland. De omzetting van de huidige aanstelling van personeel van de veiligheidsregio's naar een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht geschiedt op een later tijdstip, bij Koninklijk Besluit te bepalen. De veiligheidsregio's zijn nu aangesloten bij de VNG/LOGA en passen de gemeentelijke rechtspositie CAR/UWO toe, soms met lokale afwijkingen. De CAR/UWO bevat specifieke brandweerbepalingen, onder meer voor brandweervrijwilligers. Op veiligheidsregio's blijven de huidige arbeidsvoorwaarden CAR/UWO van kracht, zolang de veiligheidsregio's nog blijven uitgezonderd van de Wnra. De VNG heeft toegezegd in het jaar 2020 de CAR/UWO voor de veiligheidsregio's te zullen voortzetten. De CAR/UWO wordt alleen nog voor de veiligheidsregio's in stand gehouden. Door het Veiligheidsberaad is een principe besluit genomen over het collectief organiseren van bindende arbeidsvoorwaarden voor het personeel van veiligheidsregio's. De wijze waarop dit tot stand kan komen wordt nog nader onderzocht.

Vrijwilligheid

Bij de uitwerking van de Wnra is aan het licht gekomen dat de rechtspositie van de brandweervrijwilliger mogelijk strijdig is met Europese wet- en regelgeving en het gelijkheidsbeginsel in het algemeen. Het huidige brandweerstelsel is gebaseerd op een mix van vrijwilligheid en beroeps-brandweer. Hierin hebben alle brandweermensen in principe dezelfde taken en opleidingsvereisten. Door Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie blijkt dat de huidige situatie niet ongewijzigd in stand kan blijven. Aanvullend onderzoek heeft dit beeld bevestigd. Het Veiligheidsberaad en de minister van JenV vinden het belangrijk hier een oplossing voor te vinden binnen de juridische kaders, met behoud van het voor de brandweerorganisatie in Nederland zo kenmerkende element van vrijwilligheid. Vrijwilligheid is en blijft een belangrijk aspect van de Nederlandse samenleving in zijn algemeenheid en voor de brandweer in het bijzonder. Daarom is, in opdracht van het Veiligheidsberaad en de minister van JenV, in juni 2019 een denktank ingericht die een denkrichting heeft uitgewerkt, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Deze denkrichting lag op 9 december 2019 voor in het Veiligheidsberaad. In dit nieuwe model beschikken we nog steeds over een adequate brandweerorganisatie waarbij iedereen ertoe doet. Daarbij wordt dan ook ingespeeld op de afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers overdag.

Het Veiligheidsberaad en de minister van JenV streven naar een stelsel inclusief vrijwilligheid, dat in alle veiligheidsregio's kan worden gehanteerd en zoveel mogelijk kan worden afgestemd op de behoeften in de betreffende veiligheidsregio. Om te komen tot een afgewogen en zorgvuldig besluit, is door het Veiligheidsberaad en de minister van JenV op 9 december jl. besloten om de consequenties van de bestuurlijke koers inzichtelijk te maken voor alle veiligheidsregio's en gesprekken aan te gaan met alle betrokken partners, onder wie niet in de laatste plaats de vrijwilligers zelf.

4. Kerntaken

De Wet veiligheidsregio's stelt in artikel 10 de taken waar de veiligheidsregio's minimaal aan moeten voldoen. Deze behoren tot de kerntaken van de VNOG. In onderstaande tekst staat beschreven hoe elke afdeling binnen de VNOG deze kerntaken vormgeeft. Voor alle afdelingen geldt dat zij werken vanuit een integrale aanpak, zowel binnen de VNOG als in de samenwerking met gemeenten en externe partners. Hierbij is oog voor een efficiënte inzet van capaciteit.

4.1 GHOR

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) coördineert - op basis van de Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's - de geneeskundige zorg bij incidenten, rampen en crises om de burgers van de VNOG optimale hulp te bieden. De doelstelling is het zoveel mogelijk voorkomen van slachtoffers en indien er toch slachtoffers zijn, hen de best beschikbare zorg te bieden.

Dit gebeurt door de geneeskundige hulpverlening tijdens incidenten, rampen en crises te laten functioneren als één (witte) keten, waarbij de taken en verantwoordelijkheden duidelijk afgebakend en ingevuld zijn. De GHOR vervult een centrale rol in de voorbereiding van de geneeskundige keten. Dit vereist veel afstemming met ketenpartners uit de zorgsector, zoals de ambulancedienst, de GGD, ziekenhuizen en huisartsen. Onder regie van het openbaar bestuur werkt de GHOR (witte kolom) nauw samen met brandweer (rode kolom), politie (blauwe kolom), gemeenten (oranje kolom) en andere organisaties. Daarnaast heeft de GHOR een belangrijke taak op het gebied van het voorkomen van incidenten, rampen en crises. Deze taak vertaalt zich onder andere in het adviseren van gemeenten en (de raden van bestuur van) ziekenhuizen en zorginstellingen over acute zorg en publieke gezondheid. De advisering heeft betrekking op evenementen, omgevingsveiligheid, zorgcontinuïteit en actuele bestuurlijke thema's. Daarnaast levert de GHOR vanuit gezondheidskundig perspectief haar expertise aan het risicoprofiel en andere planfiguren van de VNOG.

4.2 Risico- en crisisbeheersing

De afdeling risico- en crisisbeheersing werkt samen met partners aan een risicobewuste en (brand)veilige leefomgeving. Dit doet de afdeling door risicoanalyses op te stellen van het verzorgingsgebied, zodat bepaald kan worden welke risico's het meest effectief gereduceerd kunnen worden en inzichtelijk is waarop de afdeling Incidentbestrijding zich moet voorbereiden. Doelgroepen en branches worden gericht benaderd om risicobewustzijn te verhogen, dit gebeurt via voorlichting, advisering en toezicht.

De afdeling adviseert, gevraagd en ongevraagd, vanuit een wettelijke verplichting (art. 10, lid 1a,b,c en d Wvr).

Taakveld Risicobeheersing

Het taakveld risicobeheersing adviseert met name op complexe omgevingsvergunningen voor de activiteiten ruimtelijke ontwikkeling, milieu, bouwen en brandveilig gebruik. Het gaat dan specifiek over fysieke veiligheid en brandveiligheid waaronder bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen. Daarnaast adviseert ze beleidsmatig op omgevingsvisies en -plannen waarbij gebruik wordt gemaakt van de risico's uit het regionale risicoprofiel en de opgebouwde netwerken.

Tot slot wordt geadviseerd op risicovolle evenementen en wordt geanticipeerd in regionale projecten, zoals vitale vakantieparken en de gebiedsgerichte aanpak van natuurbrandrisico.

De advieskoppelingen naar het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit risico's en zware ongevallen (Brzo) vervallen met de invoering van de Omgevingswet. Ter vervanging zijn er in de verschillende nieuwe omgevingsbesluiten en -regelingen advieskoppelingen opgenomen die enerzijds via Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ingevoerd gaan worden en anderzijds via de omgevingstafels worden behandeld. Daarnaast kan gevraagd en ongevraagd worden geadviseerd over de in het Regionaal Risicoprofiel opgenomen risico's.

Taakveld Crisisbeheersing

Het taakveld crisisbeheersing heeft een voorbereidende en coördinerende rol binnen de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit betekent dat deze fungeert als netwerkpartner voor een breed scala aan regionale en nationale partijen. Op de schaal Oost-Nederland wordt intensief

samengewerkt. De werkzaamheden zijn erop gericht om in geval van een crisis een groot aantal betrokken diensten te laten functioneren als één samenhangende organisatie met als doel de crisis gezamenlijk en zo doelmatig mogelijk te bestrijden.

Daartoe zorgt Crisisbeheersing voor het instandhouden van de operationele organisatie, zodat de benodigde (multi)functionarissen geworven, opgeleid, geoefend en inzetbaar zijn, op de juiste wijze gealarmeerd worden en kunnen beschikken over de juiste middelen en ingerichte crisisruimten. Ook het evalueren van oefeningen en inzetten om een lerende organisatie te zijn, behoort tot de werkzaamheden van Crisisbeheersing. Veel aandacht gaat verder uit naar de twee cruciale processen voor Crisisbeheersing: informatie en communicatie.

Crisisbeheersing voert ook regie op de totstandkoming van het regionaal risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan. Daarnaast worden rampbestrijdingsplannen voor en met specifieke bedrijven ontwikkeld en incidentbestrijdingsplannen opgesteld. Ook worden convenanten afgesloten met netwerkpartners. Hierin is vastgelegd wat partijen van elkaar verwachten tijdens crisissituaties. Crisisbeheersing levert tevens expertise om gemeenten, vanuit een brede ervaring en met een multidisciplinaire blik, te adviseren op het gebied van grootschalige C-evenementen.

De coördinatie van activiteiten voor de gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie (oranje kolom) maakt ook onderdeel uit van de afdeling risico- en crisisbeheersing. Hierbij gaat het om het ontwikkelen van beleid, het organiseren van netwerkbijeenkomsten, het trainen van de gemeentelijke crisisorganisatie, de ondersteuning van gemeentesecretarissen, adviseurs crisisbeheersing en crisiscommunicatie, het borgen van de alarmering en het vertegenwoordigen van de regio in interregionale en landelijke bijeenkomsten.

In het Brzo en het Bevi zijn de risico's vastgelegd waarover de Veiligheidsregio moet adviseren. Dit betreft vooral complexe (proces)industrie en opslag van gevaarlijke stoffen die bij een incident gevolgen hebben op de omgeving. Brzo bedrijven in de VNOG zijn Lesli Vuurwerk in Lichtenvoorde, Mainfreight in 's-Heerenbergh, Veco in Eerbeek, Trouw Nutricion in Putten en VDL in Apeldoorn.

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen met alle relevante artikelen uit de Wet veiligheidsregio's, de omgevingswet, het omgevingsbesluit, de omgevingsregeling, besluit bouwwerken leefomgeving, besluit kwaliteit leefomgeving, besluit activiteiten leefomgeving.

Transitie naar de Omgevingswet

De komst van de omgevingswet brengt een andere manier van werken met zich mee. Dit betekent een verandering in de samenwerking met de gemeenten, GGD en omgevingsdiensten. Integraliteit, samenwerking en netwerken zijn hierbij volgens ons de sleutel tot een succesvolle samenwerking.

Betrokkenheid van de Veiligheidsregio is in de planfase van ruimtelijke ontwikkeling essentieel. Zowel voor de (brand)veiligheid van onze inwoners, ondernemers en recreanten, als de veiligheid van onze medewerkers tijdens inzetten. Daarom vindt binnen de veiligheidsregio en specifiek binnen het taakveld risicobeheersing de komende jaren een kwalitatieve transitie plaats om te voldoen aan de uitgangspunten van de Omgevingswet. De in 2017 vastgestelde visie "De VNOG in transitie naar de omgevingswet" en de in 2016 ingezette koers van "regelgericht naar risicogericht" zijn daarbij het uitgangspunt.

De insteek van de transitie ligt in dienstverlening en advisering richting gemeenten (bevoegd gezag) en initiatiefnemers opgesplitst naar complexe omgevingsvergunningen, Toezicht (waarschijnlijk ook wet kwaliteitsborging op het bouwen), evenementen en omgevingsveiligheid (beleidsmatige advisering omgevingsvisies en -plannen).

Het algemeen bestuur heeft in september 2019 het besluit genomen om in ieder geval te komen tot een eenduidige advisering voor alle gemeenten en ten behoeve van de aangegeven noodzakelijke inbreng van de veiligheidsregio bij de omgevingsplannen en complexe omgevingsvergunningen. Hiertoe heeft de Veiligheidsregio een overzicht gemaakt van alle relevante wet- en regelgeving waarover en waarbij de veiligheidsregio en/of haar partners richting gemeenten kunnen adviseren.

De adviesvorm is afhankelijk van het type aanvraag. De kern van het advies is risico- en informatiegericht, waarbij de impacteffecten voor de incident- en crisisbestrijding voorop staan.

Internationale samenwerking

De huidige internationale samenwerking met Duitsland heeft met name betrekking op Kreis Borken en Kreis Kleve. Er zijn afspraken gemaakt met de federale hulpdienst Technisches Hilfswerk (THW). Ook heeft de VNOG convenanten met een aantal Duitse gemeenten gesloten over de eerstelijns inzet van brandweereenheden over de grens. Het gaat hierbij vooral om dagelijkse basis hulpverlening.

De samenwerking krijgt de komende jaren nog concreter vorm, doordat onderzocht wordt of de posten Dinxperlo en Suderwick samen kunnen gaan tot één internationale brandweerpost. Ook is er een regeling in de maak met betrekking tot de inzet van een grensliaison. Deze functionaris kan worden ingezet om te zorgen dat er bij grote of bijzondere incidenten voldoende afstemming is tussen de Nederlandse grensregio's en de Duitse buurregio. De grensliaison neemt zitting in de Krisenstab, vergelijkbaar met ROT/RBT.

De samenwerking met Duitsland wordt langs de gehele VNOG grens versterkt. Dit geldt zowel voor de operatie alsook voor de bestuurlijke samenwerking.

Grensoverschrijdende samenwerking is een belangrijk aspect en onderdeel van de taken van de VNOG, zowel operationeel als ten aanzien van crisisbeheersing zoals bij de bestrijding van het coronavirus. De samenwerking met Duitsland is goed. De komende jaren gaan we de samenwerking nog verder intensiveren. Hiervoor was op 5 november 2020 een conferentie gepland met alle bestuurders van de gemeenten aan beide zijde van de grens. Deze is in verband met de aangescherpte corona maatregelen verplaatst naar het voorjaar van 2021. Tijdens deze conferentie komen alle aspecten van de samenwerking aan de orde: de operationele samenwerking, de internationale kazerne Dinxperlo / Suderwick en de samenwerking ten aanzien van crisisbeheersing met als actueel onderwerp corona. Om het structurele karakter van de samenwerking met Duitsland te bevestigen wordt een bestuurlijke commissie voor de grensoverschrijdende samenwerking NL/D ingesteld.

4.3 Incidentbestrijding

Het fijnmazige netwerk van 56 brandweerposten in de regio en onze vrijwilligers vormen de basis voor incidentbestrijding. Incidentbestrijding verzorgt de uitruktaken van de brandweer, onderscheiden in de taakvelden: brand, hulpverlening, waterongevallen en gevaarlijke stoffen. Het grootste deel van deze taken, ca. 95 % wordt uitgevoerd door vrijwilligers die zich naast hun hoofdfunctie inzetten en bekwamen voor deze incidentbestrijdingstaken.

Daarvoor worden de nodige voorbereidende werkzaamheden verzorgd, zoals het vakbekwaam worden en blijven van de brandweer medewerkers en het beheer en onderhoud van de voertuigen.

Het bestuur heeft gekozen voor een compacte en slagvaardige brandweerorganisatie. Minder, maar beter passend materieel, een hierop in omvang afgestemde organisatie, met goed opgeleide en getrainde medewerkers die moeten zorgen voor een optimale voorbereiding op en uitvoering van de kernactiviteiten binnen incidentbestrijding. Dit wordt in de komende jaren (2021-2026) geïmplementeerd.

Een bijlage bij dit regionaal beleidsplan is het dekkingsplan 2021-2024. Dit dekkingsplan is gebaseerd op de toekomstvisie en het materieelspreidingsplan, zoals vastgesteld in het algemeen bestuur van 15 januari 2020. Alle basis en specialistische brand- en hulpverleningstaken zijn zo ingedeeld dat de VNOG adequate hulpverlening kan bieden op een efficiënte wijze en binnen de gestelde normen. Hierdoor komt meer balans in de belastbaarheid van onze vrijwilligers en wordt, met extra investeringen op gebied van vakbekwaamheid, meer aandacht aan het vakmanschap van onze brandweercollèga's gegeven. Veilig en verantwoord werken is hierbij het uitgangspunt. De uitvoering van de repressieve taken, alsmede de veiligheid van het materieel waarmee wordt gewerkt, wordt mede gebaseerd op de ARBO risico-inventarisatie en -evaluatie.

In de komende beleidsperiode wordt een visie op natuurbrandbestrijding opgesteld. Dit gebeurt in overleg met de desbetreffende posten. Hierbij wordt tevens onderzocht welke innovaties op het gebied van bestrijdingstactiek en -materieel van toegevoegde waarde kunnen zijn en hoe het natuurbrandrisico zich ontwikkelt. Er zullen drones worden ingezet voor de tijdig ontdekking van natuurbranden.

Om de uitvoering van de brandweertaken mogelijk te maken is een goede staat van de huisvesting en het materieel van belang. Huisvesting vindt

plaats in overleg met de gemeenten, omdat de meeste kazernes eigendom van de gemeenten zijn. Het materieel op de posten wordt zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd, zodat een effectieve uitwisseling tot de mogelijkheden behoort. Op deze wijze kan de exploitatie (verwerving, beheer en onderhoud) efficiënt binnen het materieel- en logistieke proces worden vormgegeven. Dit alles om een operationele organisatie te realiseren die zo goed als mogelijk presteert.

4.4 Bedrijfsvoering

De meeste ondersteunende processen van de VNOG (overhead) zijn binnen de afdeling Bedrijfsvoering ondergebracht. Bedrijfsvoering ondersteunt de primaire processen en het bestuur en managementteam van de VNOG op gebied van informatievoorziening, HR, financiën, inkoop, beleids- en bestuursadviesing en communicatie.

De ambities uit dit beleidsplan - en in het verlengde de toekomstvisie van de VNOG - kunnen alleen gerealiseerd worden als de organisatie op orde is. Hiervoor hebben we onze medewerkers hard nodig. Daarom geven we onze mensen richting, ruimte en vertrouwen om zich te ontwikkelen en de resultaten te behalen die burgers, bestuur en partnerorganisaties van onze Veiligheidsregio vragen. We investeren in een cultuur van open communicatie, waarin het vanzelfsprekend is om feedback te geven en te ontvangen op een wijze die getuigt van inlevingsvermogen in de ander én tegelijkertijd zakelijk is. Vanuit bedrijfsvoering wordt deze ontwikkeling gefaciliteerd en ondersteund.

2019 heeft in het teken gestaan van in control komen. Het is zaak om in control te blijven. De afdeling Bedrijfsvoering heeft hierbij een cruciale rol. De komende beleidsperiode richt de afdeling zich op het verder professionaliseren en digitaliseren van de bedrijfsvoering, waarbij het tijdig leveren van betrouwbare stuurinformatie (zowel aan management als aan bestuur) voorop staat. Ook zal de komende jaren de aandacht uit gaan naar huisvesting en demarcatie.

5. Zelfredzaam & risicobewust

Het is belangrijk dat iedereen risicobewust is en preventief handelt om zelf risico's te voorkomen of verkleinen. Elk individu is dan ook tot op zekere hoogte zelf verantwoordelijk voor een veilig en gezond leven. Dat geldt voor alle inwoners, en ook voor de bedrijven en instellingen in ons verzorgingsgebied die een verantwoordelijkheid hebben naar hun medewerkers en bewoners. Veiligheid is geen exclusieve taak van de Veiligheidsregio. Het is de bedoeling om samen met inwoners en organisaties onze regio veiliger te maken door:

- Burgers, instellingen en bedrijven te stimuleren tot zelf- en samenredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid bij incidenten, rampen en crisis en het voorkomen daarvan.
- Inwoners en bezoekers te informeren over risico's en handelingsperspectieven te bieden bij incidenten. Naast (brand)bestrijding en hulpverlening ligt er een stevige nadruk op preventie.

Inwoners, bezoekers en organisaties zijn dan ook aan zet. Het bestuur van de VNOG heeft de financiële middelen beschikbaar gesteld om deze initiatieven te ondersteunen. De opgaven om deze doelen te realiseren worden gebundeld in een programma en integraal opgepakt, zowel binnen de diverse afdelingen van de VNOG als in de samenwerking met gemeenten en externe partners.

Hierbij is oog voor een efficiënte inzet van capaciteit en middelen. In onderstaande paragrafen staat beschreven welke bijdrage de afdelingen leveren om de gestelde doelen te realiseren.

5.1 GHOR

De beschikbaarheid van professionele zorg blijft de komende jaren onder druk staan. Daarom stimuleren we waar mogelijk burgerhulpverlening bij crises en rampen en zien dat als een aanvulling op de professionele voorzieningen. Samen met het Nederlandse Rode Kruis en andere partijen zorgt de GHOR voor de verdere ontwikkeling van deze burgerhulpverlening. Bijvoorbeeld door de burger als hulpverlener, helpende handen, informant of adviseur bij crises en rampen in te zetten. Daarmee versterkt de GHOR, vanuit een onafhankelijke en unieke positie, de slagkracht van de geneeskundige keten en krijgen kwetsbare burgers bij incidenten en rampen eerder de juiste zorg.

De GHOR volgt proactief de maatschappelijke ontwikkelingen en neemt samen met de GGD initiatief door bijvoorbeeld diverse organisaties en actoren op het gebied van veiligheid en zorg bijeen te brengen rondom een actueel thema. Maatschappelijke ontwikkelingen zijn dynamisch. Per jaar wordt vastgesteld welk thema prioriteit heeft. Een voorbeeld is de Coronacrisis 2020, die om een nationale, multidisciplinaire en ketenbrede aanpak vraagt.

Deze werkwijze leidt tot kennisdeling, het faciliteren van contacten en netwerken, inkaderen van verantwoordelijkheden, het stimuleren van initiatieven, en het initiëren en/of ondersteunen van onderzoek. In de komende jaren worden in ieder geval de volgende thema's opgepakt; zelfredzaamheid en burgerparticipatie, gezond ouder worden, sociaal veilige woonomgeving, klimaatverandering en energietransitie.

5.2 Risico- en crisisbeheersing

De afdeling Risico- en crisisbeheersing speelt een belangrijke rol bij het invullen van de pijler 'zelfredzaam & risicobewust'. Het taakveld crisisbeheersing richt zich daarbij op zelf- en samenredzaamheid van burgers bij rampen en crisis. Het taakveld risicobeheersing richt zich meer op de risicobewustwording en zelfredzaamheid bij brand.

In de Wet veiligheidsregio's is opgenomen dat de veiligheidsregio burgers en hulpverleners moet informeren over gevaren en handelingsperspectieven bij een mogelijke ramp of crisis. De ambitie van de VNOG luidt als volgt: het taakveld crisisbeheersing gaat er in de beleidsperiode voor zorgen dat burgers en bedrijven actief te horen krijgen hoe ze risico's met betrekking tot een ramp of crisis kunnen voorkomen, welke nieuwe risico's zich voordoen en wat de gevolgen hiervan zijn. Denk hierbij nadrukkelijk aan de klimaatontwikkelingen en de energietransitie.

Het taakveld crisisbeheersing ontwikkelt producten, biedt gemeenten en partners ondersteuning en faciliteert en coördineert processen. Dit betekent dat de ontwikkeling van producten, ondersteuning en coördinatie belegd worden bij de regio of dat de regio individuele gemeenten hierin faciliteert. Burgers krijgen waar mogelijk een rol in het voorkomen en bestrijden van risico's.

De principes van 'informatiegestuurd en risicogericht werken', waar het risicoprofiel een belangrijke tool en informatiebron voor is, staan aan de basis van het uitvoeringsbeleid van de afdeling risico- en crisisbeheersing. Dit risicoprofiel geeft inzicht in waar de 'hotspots' in de regio zich bevinden. Denk aan: de concentratie van kwetsbare doelgroepen, het soort bebouwing of het type zorg dat daar wordt geleverd, zoals thuiszorg of 24-uurszorg. Door informatie op deze wijze te ontsluiten kunnen gerichte keuzes worden gemaakt, als het gaat om doelgroepen en branchebenadering, de inzet van (publieks) campagnes en het communiceren van risico's.

In een meer zelfsturende maatschappij is het belangrijk dat inwoners en andere belanghebbenden zelf direct (online) toegang krijgen tot informatie over (brand) veiligheid. Daarbij horen ook specifieke handelingsperspectieven gericht op objecten of woningen. Bij risicogerichte (advies)gesprekken met instellingen en bedrijven wordt de toepassing van de Risico Analyse Monitor (RAM) en de bijbehorende scenario's beproven. Er wordt intensief samengewerkt met gemeenten om zoveel mogelijk aan te sluiten bij activiteiten die de gemeenten al organiseren.

Met toezichtprojecten worden thema's uitgevoerd, bijvoorbeeld met betrekking tot woongebouwen waar voornamelijk zelfstandige ouderen wonen, woningen boven winkels, bijeenkomstgebouwen, escaperooms, kinderdagverblijven en andere potentieel risicovolle of kwetsbare locaties.

Informatie geven aan burgers is zinvol, toezicht heeft effect, maar blijvend resultaat is er pas als daadwerkelijk het gedrag van mensen kunnen beïnvloeden om (brand)veiliger te leven. De VNOG ontwikkelt met de veiligheidsregio Brabant Zuidoost beïnvloedingsstrategieën en interventies ter preventie van de vijf belangrijkste brandoorzaken. Door het uitvoeren van pilots in gemeenten, worden succesformules regionaal uitgerold. Denk hierbij aan campagnes over 'schoorsteenbranden' en specifieke beleidsinstrumenten om in te zetten in 'gebieden met opkomstoverschrijding'.

Het voornemen is het bouwbesluit aan te passen zodat per juli 2022 alle gebouwen, dus ook bestaande bouw, verplicht moeten beschikken over een rookmelder.

5.3 Incidentbestrijding

De brandweer hanteert een risicogerichte aanpak om de brandveiligheid in de regio te optimaliseren. Dit houdt in dat een combinatie van maatregelen op het gebied van risicobeheersing en (de voorbereiding op) incidentbestrijding wordt getroffen om de brandrisico's zo optimaal mogelijk te beheersen. Het streven daarbij is verbetering van de brandveiligheid in de gehele regio.

In het verzorgingsgebied van de VNOG kunnen niet overal de wettelijke normtijden voor de eerste basisbrandweereenheid (tankautospuiter) worden behaald. Dit betekent niet automatisch dat het brandrisico voor deze gebieden onaanvaardbaar is. De brandweer zal zich altijd blijven inspannen om zo snel mogelijk ter plaatse te zijn. Echter is de opkomsttijd één van de vele maatregelen die brandweer kan treffen om te zorgen voor een brandveilige leefomgeving. Onder andere daar waar de tijden niet gehaald worden, investeert de VNOG extra in het adviseren tot het nemen van risicobeheersingsmaatregelen en wordt ingespeeld op initiatieven van al dan niet georganiseerde burgerhulpverlening. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeenten en de brandweer, waarbij een beroep wordt gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers van de regio.

5.4 Bedrijfsvoering

We geven communicatief invulling aan de ambitie om de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. De communicatiespecialisten van Bedrijfsvoering werken nauw samen met alle afdelingen. In onze manier van communiceren sluiten we aan op onze veranderende rol en ontwikkelingen en trends.

We gaan op zoek naar inzichten, gevoelens, drijfveren en beelden die leven bij inwoners, gemeenten en partners. We zijn daarbij reëel en kijken hoe onze eigen informatie overkomt en of het leidt tot gedragsverandering, bijvoorbeeld door het bieden van handelingsperspectief of voorbereid en alert zijn. Waar nodig sturen we bij. Ook maken we de afweging welke rol communicatie heeft en welke passende middelen we inzetten.

Onze communicatie is open, snel, zorgvuldig en (inter)actief. We houden de laatste ontwikkelingen op gebied van communicatie (nieuwe middelen en technieken) nauwgezet in de gaten om zo goed mogelijk te kunnen blijven communiceren met de verschillende doelgroepen.

Communicatieadviseurs en -medewerkers van de VNOG zoeken actief verbinding met communicatiecollega's van het brede scala aan partijen waarmee de VNOG samenwerkt.

Innovatie

Innovatieve projecten dragen bij aan het vergroten van de preventieve veiligheid en gezondheid. Tevens wordt het restrisico voor de brandbestrijding verkleind. Beide delen samen, preventie en bestrijding, bepalen gezamenlijk in hoofdlijnen het veiligheidsniveau.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

Gebruiken van de lokale context voor risicobewustwording: na een woningbrand ontvangen omwonenden een brief/flyer over brandpreventie van de gemeente en de brandweer en/of worden zij hierover gericht benaderd via social media. Na een brand met (grote) impact organiseren we informatiebijeenkomsten. Lokale bestuurders zijn belangrijke veiligheidsambassadeurs in deze vorm van communicatie.

Actief aanbieden en delen van kennis over (brand)veiligheid aan partners die invloedrijk zijn in hun eigen netwerken, bijvoorbeeld via workshops. We richten ons hierbij op onder meer ouderenconsulenten, woningbouwcorporaties, thuiszorgorganisaties, vrijwilligersorganisaties, en studenten in de zorg en techniek. Daarnaast doen we mee met publiekscampagnes over (brand)veilig leven, de jaarlijkse (landelijke) brandpreventieweken en zijn we aanwezig op enkele grote evenementen. Deze activiteiten worden zowel door beroepsmedewerkers als door vrijwilligers uitgevoerd.

In het programma 'Burgerkracht' uit de beleidsperiode 2017-2020 is in samenwerking met netwerkpartners en bedrijven ervaring opgedaan in verschillende innovatieve projecten. Gemeenten sluiten hierop aan vanuit verschillende domeinen, bijvoorbeeld Wonen en de Wmo. Door deze co-creatie worden meer resultaten ten behoeve van een veilige en gezonde samenleving bereikt, zoals bij het innovatieproject Leefsamen (waaronder toepassing van slimme sensoren en sociale alarmering) in de Achterhoek en het 'blussen met kleine blusmiddelen', een project van de gemeente Elburg, de brandweerpost, STAN burgerhulpverlening en bewoners/ondernemers. Het uitbreiden van AED-locaties met blusmiddelen en EHBO-spullen ligt in het verlengde van dit gedachtegoed. Door pilots uit te voeren met (slimme) sensortechniek en drones, wordt er voorbereiding getroffen op het 'nieuwe melden' bij de meldkamer en worden buurt- en burgerhulpverlening ondersteund.

De opgedane (pilot) ervaringen, kennis en netwerken zijn de basis voor een nieuw te ontwikkelen programma (medio 2020 gereed) waarin zelf- en samenredzaamheid stimuleren centraal staat. In het nieuwe programma wordt ook gekeken naar wat de gevolgen zijn van nieuwe risico's. Denk aan de energietransitie met concrete voorbeelden als de waterstof CV ketel, elektrische vervoermiddelen en de (buurt)accu's.

6. Vakbekwaam & deskundig

De VNOG investeert in de vakbekwaamheid en professionaliteit van alle medewerkers op elk niveau. Dit wordt zichtbaar doordat medewerkers worden geschoold, gericht getraind en er wordt realistisch geoefend zodat deskundigheid wordt vergroot. De operationele organisatie is compact en efficiënt ingericht op de risico's van het verzorgingsgebied. De VNOG treedt op als een betrouwbare en onafhankelijke adviseur en investeert daarom in adviesvaardigheden van haar medewerkers. Hierbij is extra aandacht voor de veranderende adviesrol in het kader van de Omgevingswet. De leidinggevendenden van de VNOG zijn professioneel en kundig.

- Er is een compacte en slagvaardige brandweerorganisatie. Het fijnmazige netwerk van brandweerposten en de vrijwilligers vormen hiervoor de basis. Minder, maar beter passend materieel met bijbehorend goed opgeleide en getrainde medewerkers moeten zorgen voor een optimale voorbereiding op de kernactiviteiten brand en hulpverlening.
- De inspanningen zijn gericht op het versterken van de kwaliteit (vakbekwaamheid) van de (vrijwillige) medewerkers om hun taken vakbekwaam en professioneel uit te kunnen voeren.
- De posten worden ten aanzien van vakbekwaamheid op maat ondersteund: verantwoordelijkheid nemen waar mogelijk, ondersteund worden waar nodig.

De opgaven om het vakmanschap van onze medewerkers verder te vergroten worden zo veel mogelijk integraal benaderd. Dit bevordert een uniforme werkwijze, stimuleert regionale kennisuitwisseling en maakt efficiënt organiseren van deze activiteiten mogelijk. In onderstaande paragrafen staat beschreven welke bijdrage de afdelingen gaan leveren om de gestelde doelen te realiseren.

6.1 GHOR

Vakbekwaamheid richt zich op de GHOR-functionarissen met een operationele rol binnen de mono- en multidisciplinaire crisisbeheersing en leidt tot vakbekwame medewerkers. De focus bij vakbekwaamheid ligt op het vakbekwaam houden van de eigen operationele functionarissen. Daarnaast levert de GHOR (net als de brandweer en Crisisbeheersing) een oefenstaf, die zorgt voor de voorbereiding en uitvoering van multidisciplinaire trainingen en oefeningen.

Er is een nieuwe leidraad vastgesteld gericht op de Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB). Deze leidraad is een handreiking voor een uniforme werkwijze in het kader van de GGB. De leidraad betreft geen wettelijke verplichting. De komende jaren onderzoekt de GHOR hoe, binnen de huidige financiële kaders, aan deze leidraad invulling kan worden gegeven.

De afgelopen jaren heeft de GHOR het scenario Infectieziekten crisis, zowel mono- als multidisciplinair, veelvuldig geoefend. Dit heeft er onder meer toe geleid dat zowel de GHOR als de geneeskundige partners, zoals GGD, ziekenhuizen en huisartsen, goed voorbereid waren op de Coronacrisis en hun verantwoordelijkheid konden nemen.

6.2 Risico- en crisisbeheersing

De afdeling faciliteert en regisseert een breed platform waar kennis vanuit de samenleving op specifieke terreinen wordt samengebracht en waarbij nieuwe netwerken worden betrokken. Denk hierbij aan thema's zoals klimaatadaptie, waterveiligheid en natuurbranden. Deze netwerken worden ook benut door gemeenten om vraagstukken georganiseerd en gecoördineerd op te pakken. Hiermee versterkt de Veiligheidsregio haar regisseursfunctie op een breed terrein. Daarbij werken wij samen met betrokken partijen zoals provincie, Waterschappen, verzekeringsmaatschappijen en recreatiebedrijven. Wij organiseren of sluiten aan bij bijeenkomsten op het gebied van nieuwe type crises en landelijke ontwikkelingen. In Oost-5 verband (vijf veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel) bundelen we onze krachten in werkgroepen om gezamenlijk producten te ontwikkelen.

Op het gebied van risico- en informatiegerichte adviseringsvaardigheden van medewerkers vindt een doorontwikkeling plaats. Het toepassen van de veiligheidsdashboards risicobeheersing concepten (waaronder gebruik scenario's, Risico Analyse Monitor (RAM) en bluswatertool) past hierin en borgt de adviesrelatie met incidentbestrijding en crisisbeheersing. Ook wordt in het kader van de implementatie van de omgevingswet geïnvesteerd in een andere werkwijze, gericht op vakmanschap en expertise. Wij zijn en blijven een betrouwbare netwerkpartner voor de gemeenten, GGD, omgevingsdiensten en andere partijen die vanuit ons netwerk betrokken zijn bij de Omgevingswet. Hierbij blijven wij ons bewust van het besluit van

het algemeen bestuur van september 2019 om de advisering zo in te richten dat alle gemeenten dezelfde diensten aangeboden krijgen.

Ten aanzien van de operationele vakbekwaamheid zorgt het taakveld crisisbeheersing voor training van de multidisciplinaire functionarissen en multidisciplinaire samenwerking in de crisisteams in de hoofdstructuur van de crisorganisatie. Jaarlijks worden COPI-, ROT, GBT- en dilemmatrainingen voor de 22 colleges en een systeemtoets georganiseerd, zodat functionarissen de mogelijkheid hebben om minstens één keer per jaar in hun crisisteam te oefenen. De komende beleidsperiode wordt geïnvesteerd in een betere monitoring van het kwaliteitsniveau van de vakbekwaamheid.

6.3 Incidentbestrijding

Meer taakdifferentiatie en spreiding van specialismen in de operationele brandweerorganisatie hebben gevolgen voor onder meer de materieelspreiding en de hierop afgestemde en bijpassende vakbekwaamheid. Het versterken van vakbekwaamheid en deskundigheid van de (vrijwillige) medewerkers is gerelateerd aan hun basis- en specialistische taken. Credo hierbij is: We zorgen ervoor dat wat je vaak doet, goed doet.

De komende beleidsperiode wordt op drie aspecten een kwaliteitsimpuls ingezet:

1. Bieden van meer ondersteuning aan brandweerposten bij de voorbereiding en organisatie van oefeningen en materieelonderhoud. Op deze wijze wordt meer tijd vrij gemaakt voor een kwaliteitsimpuls aan het oefenen. Afhankelijk van de wensen van de post wordt een programma op maat ingezet. Hierbij wordt meer aandacht gegeven aan de vakbekwaamheid en uitvoering van specialistische taken.
2. Kwalitatief beter oefenen onder realistische omstandigheden. Aangezien vrijwilligers tijdens inzetten beperkt met daadwerkelijke branden en andere incidenttypen te maken krijgen, is een impuls ten aanzien van het oefenen onder realistische omstandigheden wenselijk.
3. Collega's zullen zoveel als mogelijk worden voorbereid, bijgeschoold en geoefend op nieuwe maatschappelijk ontwikkelingen en daarbij behorende risico's zoals ten gevolge van de energietransitie en klimaatadaptatie.

Specialisme

Voor het uitvoeren van specialistische taken, zoals bij natuurbrandbestrijding moeten de chauffeurs getraind worden in het rijden met hun specifieke voertuig. Het gaat dan om het realistisch oefenen in het terrein en het oefenen van de op het voertuig aanwezige terreinvaardigheidssystemen, alsmede het gebruiken en bedienen van de blussystemen.

In toekomst verwachten we dat bijvoorbeeld ook blusrobots worden ingezet. De bediening hiervan moet ook realistisch geoefend worden.

6.4 Bedrijfsvoering

Vanuit bedrijfsvoering wordt de ontwikkeling van professionele, vakbekwame en vak volwassen medewerkers, die goed toegerust zijn op hun functie, gefaciliteerd en ondersteund. De VNOG investeert hiertoe in de ontwikkeling van haar leidinggevenden en medewerkers. Hierbij wordt ingezet op (persoonlijk) leiderschap, initiatief en vak- volwassenheid. Duurzame inzetbaarheid en mobiliteit zijn de komende jaren belangrijke thema's. De VNOG investeert bovendien in een toekomstbestendig personeelsbestand, om zo vroegtijdig te anticiperen op de veranderende arbeidsmarkt, de veranderende behoefte aan personeel en het vertrek van personeel o.g.v. leeftijd/pensioen en historische verloopcijfers.

Concreet wordt ingezet op:

- Een krachtig en enthousiast managementteam dat richting geeft, besluitvaardig is en handelt volgens en aanspreekbaar is op de kernwaarden van de VNOG: betrokken, professioneel en daadkrachtig.
- Leidinggevenden die de medewerker aanspreken op het persoonlijk leiderschap, de professionele en persoonlijke ontwikkeling en hen daarbij coachen en begeleiden.
- Vak volwassen medewerkers met initiatief en persoonlijk leiderschap.

7. Sterke informatiepositie

De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt dat het van belang is om te beschikken over de adequate informatie. Bij welke risico's lopen welke groepen gevaar? Waar zitten de kwetsbare personen een rol, wat zijn de risicovolle bedrijven?

Zowel voor het voorkomen als voor het bestrijden van incidenten en crises is actuele en betrouwbare informatie noodzakelijk. Snelle, actuele en betrouwbare informatie maakt adequate besluitvorming mogelijk, waaruit effectieve inzet van middelen en mensen volgt.

Het aan elkaar koppelen en verbinden van informatiesystemen en het duiden en interpreteren van die informatie tussen de verschillende partners van de VNOG maakt het inzetten van hulpverlening effectief en slagvaardig. Koppeling van bestanden van verschillende VNOG afdelingen dan wel onderdelen daarvan, het monitoren van risico's en kennis van de kwetsbaarheden in onze veiligheidsregio maakt dat gericht kan worden ingezet op de risico's en ze beperken. Een goede informatiepositie is relevant om de stap te maken van reageren naar voorspellen.

De faciliteiten die het mogelijk maken om informatie gestuurd te werken worden organisatie breed beschikbaar gesteld. Dit maakt informatie-uitwisseling tussen onderdelen in de organisatie eenvoudiger.

- Door het verzamelen, duiden en verspreiden van duidelijke informatie worden veiligheid en zorg door de VNOG verbeterd.
- Voor inwoners betekent dit dat zij weten waar zij de juiste informatie over veiligheid kunnen vinden en wat zij zelf kunnen doen, of samen met anderen kunnen doen.
- De VNOG heeft een goede informatiepositie en samen met partners (gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, etc.) snel inzicht in veiligheids- en gezondheidsrisico's. Ook kunnen hulpdiensten sneller en adequater optreden als zij over de juiste informatie beschikken.
- Daarnaast gaat het hier ook om de interne informatievoorziening van de VNOG, om managementinformatie.

De opgaven om deze doelen te realiseren worden gebundeld in een programma en integraal opgepakt, zowel binnen de diverse afdelingen van de VNOG als in de samenwerking met gemeenten en externe partners. Hierbij is oog voor een efficiënte inzet van capaciteit en middelen. In onderstaande paragrafen staat beschreven welke bijdrage de afdelingen leveren om de gestelde doelen te realiseren.

7.1 GHOR

De coronacrisis heeft aangetoond dat het van essentieel belang is om snel over adequate en up to date-informatie te kunnen beschikken. Op dit moment is de GHOR is voor een totaalbeeld afhankelijk van de informatie die zij ontvangt van de verschillende zorgpartners. Dit zijn er erg veel. In de VNOG-regio zijn bijvoorbeeld al meer dan 70 organisaties die niet-acute zorg aanbieden, zoals verpleeghuizen, verzorgingshuizen. Daarnaast zijn nog ca. 1.000 kleine, individuele niet-acute zorg-aanbieders actief, veelal in de wijkverpleging en de kraamzorg.

Door het permanent monitoren van het geneeskundig beeld ontstaat inzicht in de actuele beschikbaarheid van acute- en niet-acutezorg. Risico's en knelpunten worden vroegtijdig gesignaleerd zodat proactief gehandeld kan worden. Mede daardoor is het bijvoorbeeld mogelijk om ten tijde van een incident slachtoffers sneller naar het juiste ziekenhuis te vervoeren en bij een infectieziektecrisis patiënten beter over de regio te verspreiden. Daarnaast kan de beschikbare informatie worden gebruikt voor risico-reducerende maatregelen zoals een goede inrichting van de fysieke leefomgeving en effect-reducerende maatregelen als extra repressieve capaciteit en veilige schuilmogelijkheden. Zo kan bij een grootschalig evenement bijvoorbeeld extra ambulancecapaciteit ingezet worden om de druk op de reguliere zorg te beperken.

Eindbeeld is dat met vijf GHOR-regio's in Oost Nederland - samen met meldkamers ambulancediensten, huisartsen, Geestelijke Gezondheidszorg en thuiszorgorganisaties - 24/7 een actueel geneeskundig beeld kan worden gedeeld. Daarnaast werkt de GHOR - samen met de GGD en gemeenten - actief aan haar informatiepositie over maatschappelijke onderwerpen. De GHOR heeft en houdt een unieke rol en positie bij de uitwisseling van actuele informatie binnen de geneeskundige keten, die niet door andere partijen kan worden ingevuld.

Met het realiseren van een sterke informatiepositie binnen de witte kolom maakt de GHOR de koppeling tussen veiligheid en gezondheid. Verder zorgt de GHOR voor integratie van het geneeskundig beeld in het totale informatieplatform van de veiligheidsregio (een vorm van een 'Veiligheid Informatie Centrum').

7.2 Risico- en crisisbeheersing

Ten behoeve van het veilig repressief optreden bij risicovolle objecten zoals zorginstellingen maakt het taakveld risicobeheersing operationele informatie beschikbaar voor de afdeling Incidentbestrijding. Over circa 2.100 objecten kunnen plattegronden worden getoond waarop de locatie van bijvoorbeeld bluswater-voorzieningen, brandscheidingen, risico's (bijvoorbeeld opslag gevaarlijke stoffen) en opstelplaatsen staan aangegeven.

De wijze waarop de operationele informatie aangeboden wordt verandert. Steeds meer informatie wordt door bedrijven digitaal ontsloten en beschikbaar gesteld aan de Veiligheidsregio. Actuele en goede informatie over de mate van brandveiligheid (staat van constructies, brandscheiding, materialen en opslag) draagt bij aan een snelle en gewogen beslissing over de in te zetten bestrijdingstactiek. Hierdoor kan beter worden ingezet op veilig repressief optreden en schadebeperking. Daarvoor wordt beschikbare informatie vertaald naar operationele uitgangspunten en verwerkt tot digitale gegevens die zichtbaar zijn op de voertuigen (Memex).

Op basis van het risicoprofiel brandweer worden maatregelen geformuleerd. Zowel in het eerste primaire proces 'Beheersen van risico's' (voorkomen, verkleinen) als het tweede primaire proces 'Bestrijden van incidenten' (operationele voorbereiding, oefenen, materieel & logistiek, incidentbestrijding).

Denk hierbij aan maatregelen zoals het informeren en stimuleren van zelfredzaamheid of geven van handelingsperspectieven in gebieden die de opkomsttijd niet halen.

In het derde primaire proces, normaliseren van de situatie, worden gegevens en feiten vanuit nabespreking, First Impression Report (FIR) en onderzoeksresultaten vanuit het Team Brandonderzoek verzameld. Dit zijn ingrediënten voor verschillende activiteiten van de afdelingen risico-en crisisbeheersing en incidentbestrijding.

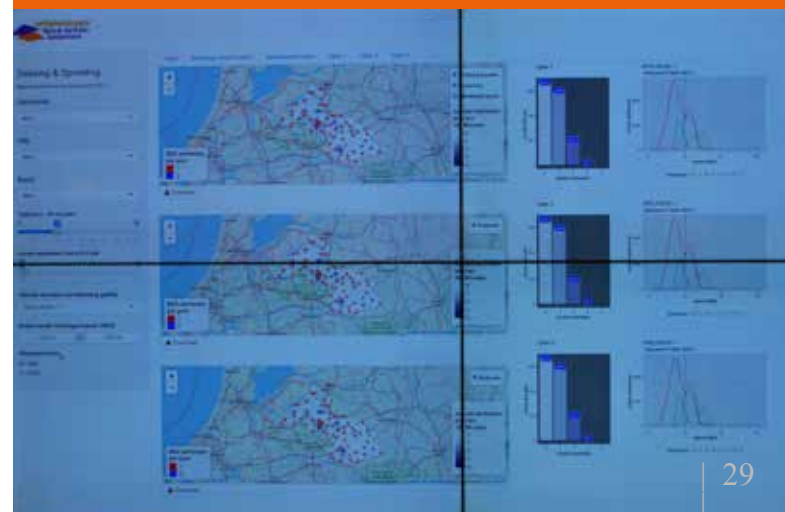
Het taakveld crisisbeheersing zorgt voor voldoende opgeleide informatiemangers, loggers, plotters en informatiecoördinatoren voor de multidisciplinaire crisisteam. Crisisbeheersing ontwikkelt procedures voor werken met het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) en zorgt er voor dat informatie en plannen bij een eventuele crisis beschikbaar zijn.

De ambitie is, conform de toetsingscriteria van de Inspectie, te beschikken over een actueel risicobeeld en dat deze informatie continu toegankelijk en beschikbaar is voor de parate crisisorganisatie. De komende jaren wordt deze ambitie als volgt ingevuld: dienstdoende

informatiemangers monitoren continu risico's en dreigingen samen met brandweer, GHOR en externe betrokken partijen en data-analisten. Deze risico-informatie is dynamisch beschikbaar. Dit zorgt ervoor dat de operationele organisatie (inclusief de netwerkpartners) al in een vroegtijdig stadium van een (dreigend) incident over de informatie kan beschikken en beter is voorbereid. Ook het zo nodig bijstellen van procedures kan zo tijdig plaatsvinden. Daarbij is slim samenwerken mogelijk tussen de dienstdoende Informatiemangers, het informatiemanagement van de GHOR en brandweer en de afdeling Informatievoorziening rond het inrichten en werken met een vorm van Veiligheid Informatie Centrum.

Veiligheidsdashboard

Het risicoprofiel brandweer is nog niet voor elke gemeente volledig beschikbaar. Doorontwikkeling van deze innovatie (het prototype veiligheidsdashboard) geeft inzicht in alle risico's in de regio en maakt het visueel en dynamisch, waardoor actuele (real time) informatie beschikbaar wordt. Aanrijdende eenheden kunnen door het dashboard direct zien welke klus zij te doen krijgen: soort wijk en bewoning, aantal ingeschrevenen op een adres, uitbreidingsrisico van brand aan de hand van bouwjaar en bouwwijze van een object. Tactiek en opschaling kunnen versneld bepaald worden door de operationele eenheden. Een verdere doorontwikkeling van het veiligheidsdashboard naar het regionale risicoprofiel kan in de toekomst tot de mogelijkheden behoren.

7.3 Incidentbestrijding

Incidentbestrijding moet voor een adequaat en veilig optreden 24/7 beschikken over juiste en actuele informatie bij de inzet van incidenten. Deze informatie moet gericht zijn op enerzijds risico's en anderzijds op specifieke object-/terrein-/omgevingskenmerken. Met slimme operationele informatiesystemen komt steeds meer informatie beschikbaar voor de uitrukkende brandweereenheden en -functionarissen. Het gaat hierbij niet alleen om plattegronden maar ook 3-D weergaven. Met behulp van deze informatie kunnen de hulpdiensten beter ingezet worden. De informatie dient zo actueel mogelijk te zijn en behapbaar en snel beschikbaar. Risico- en crisisbeheersing zorgen voor de juiste ontsluiting van relevante informatie. Om hiervan adequaat gebruik te kunnen maken, wordt hieraan binnen het vakbekwaamheidsprogramma voor de posten en de beroepsmedewerkers aandacht besteed.

7.4 Bedrijfsvoering

Een goede informatiepositie begint bij intern de informatie up-to-date hebben. Hierbij zoeken we de samenwerking op met partners (gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, etc.) met als doel snel inzicht te hebben in de veiligheids- en gezondheidsrisico's in ons werkgebied. We volgen de ontwikkelingen op het gebied van de Landelijk Meldkamer en de Omgevingswet intensief, om zo te borgen dat de informatievoorzieningen goed aan blijven sluiten. Daarnaast zetten we in op de nadere invoering van een aantal ICT beheerprocessen zoals functioneel beheer en databeheer, met als doel de informatievoorziening betrouwbaarder te maken.

De ambitie is om de informatievoorziening betrouwbaar, weerbaar en 'bij de tijd' in te richten: Betrouwbaar door een focus op de integrale informatievoorziening en deze in te richten conform de architectuurprincipes van de VERA (Veiligheidsregio's Referentie Architectuur) en invoering van ICT beheersprocessen conform BISL (Business Information Services Library). Weerbaar door in te zetten op informatiebeveiliging en continuïteit. Ook de toepassing van VERA draagt hier aan bij, hierdoor zijn we beter voorbereid op veranderingen.

Bij de tijd door de veiligheidsregio te ondersteunen in de ambitie van informatiegericht werken, hierbij wordt ingezet op de toepassing van Business Intelligence (BI). Ook het monitoren van nieuwe technologische ontwikkelingen draagt hieraan bij.

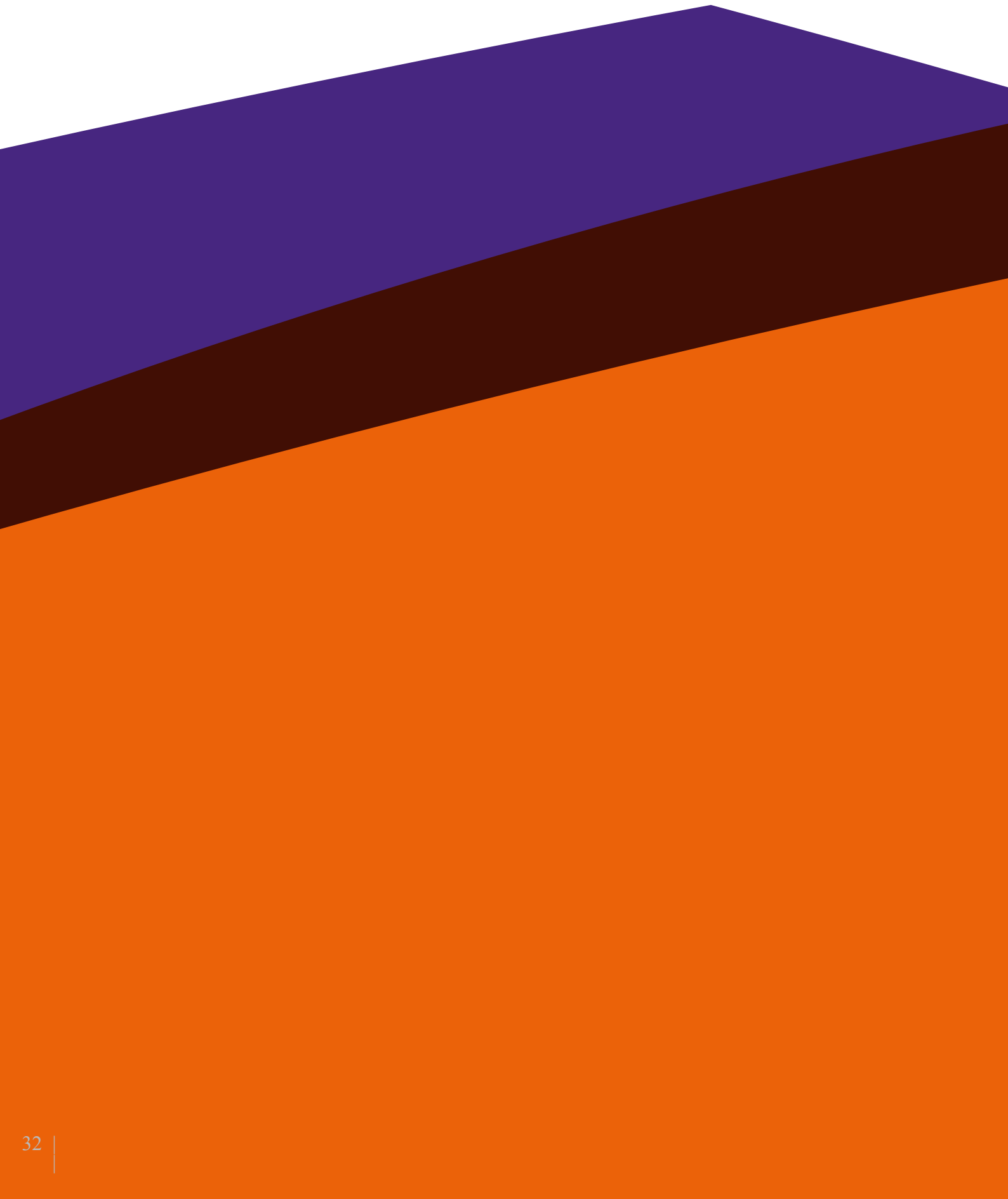
Wij maken daarnaast optimaal gebruik van de landelijke voorzieningen door aan te sluiten op het landelijk programma informatievoorziening 2020-2025 en hier actief aan deel te nemen door middel van de coalitie pilot 'virtuele assistent'. De VNOG is een organisatie die veel samenwerkt met andere ketenpartners en regio's. Door bij de inrichting van de informatievoorziening aan te sluiten bij de landelijke ontwikkelingen wordt het samenwerken makkelijker.

Virtuele assistent

Een voorbeeld van innovatie waar we mee bezig zijn is de ontwikkeling van een 'Virtuele Assistent' die helpt bij de beeld- en oordeelsvorming binnen de regionale crisisorganisaties. Deze Virtuele Assistent ondersteunt de crisisorganisatie bij de bestrijding van crisissituaties. In de (nabije) toekomst moet de applicatie niet alleen in staat zijn te ondersteunen bij allerlei soorten incidenten en te helpen bij het vroegtijdig signaleren van risico's.

- De Virtuele Assistent ondersteunt de beeldvorming van de crisisorganisatie door verschillende open en gesloten databronnen te combineren en te komen tot een geautomatiseerde beeldvorming rond een incident(-locatie).
- De Virtuele Assistent ondersteunt de oordeelsvorming van de crisisorganisatie door relevante historische incidenten te identificeren en zo een incident in het heden te vergelijken met incidenten uit het verleden.
- De Virtuele Assistent ondersteunt 'van begin tot eind'; de beeldvorming en de selectie van historische incidenten worden continu aangepast op basis van de ontwikkeling van het incident en de bestrijding daarvan.

Bijlagen

Bijlage 1

Borging wettelijke vereisten

De Wet veiligheidsregio's geeft aan uit welke onderdelen het beleidsplan moet bestaan.
De VNOG heeft deze onderdelen voor een deel uitgewerkt in separate documenten.

Wettelijke bepaling	Beschreven in
Een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de crisisorganisatie (Art 14, lid 2a, Wvr)	Overzicht operationele prestaties regionale crisisorganisatie (bijlage 2 Regionaal Beleidsplan 2021-2024)
Een uitwerking van de landelijke doelstellingen (Art. 14, lid 2b, Wvr)	Strategische agenda Veiligheidsberaad (opsomming opgenomen in paragraaf 2.4 Regionaal Beleidsplan)
Een informatieparagraaf met beschrijving informatievoorziening tussen diensten en organisaties (Art. 14, lid 2c, Wvr)	Maakt onderdeel uit van het Regionaal Crisisplan, vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2019
Een oefenbeleidsplan (Art. 14, lid 2d, Wvr)	Meerjarenbeleidsplan Multidisciplinaire Vakbekwaamheid, vastgesteld door het algemeen bestuur op 26-10-2017
Beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie (Art. 14, lid 2e, Wvr)	Regionaal Beleidsplan 2021 - 2024
De voor de brandweer geldende opkomsttijden en beschrijving van de aanwezigheid van brandweerposten en beschrijving van voorzieningen en maatregelen (Art. 14, lid 2f)	Regionaal dekkingsplan wordt vastgesteld als bijlage bij het Regionaal Beleidsplan 2021-2024 op 10 december 2020

Bijlage 2

Overzicht operationele prestaties crisisorganisatie

Het bestaande uitgangspunt dat binnen 80% van de gevallen de opkomsttijden (zoals gesteld in het Besluit veiligheidsregio) behaald worden, wordt ook voor deze beleidsperiode gehandhaafd. De reden om uit te gaan van dit percentage komt voort uit de uitgestrektheid van de regio in relatie tot de bevolkingsdichtheid en kosteneffectiviteit. Het is niet altijd mogelijk om binnen de gestelde tijd op de opkomstlocatie te zijn. Daarnaast is een deel van de ondersteunende functionarissen niet in een piket georganiseerd.

Vanaf het moment dat de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat (in de praktijk betekent dit vanaf het moment dat de GRIP-regeling in werking treedt) moeten de volgende functionarissen binnen de genoemde tijden zijn gestart met hun werkzaamheden. We streven ernaar om ook binnen de gestelde normtijden op locatie te zijn, maar dat is niet altijd noodzakelijk omdat via verbindingsmiddelen op afstand al afstemming kan plaatsvinden over te nemen besluiten en noodzakelijke acties gecoördineerd kunnen worden.

Team	Functionaris	Norm (Bvr)	Streven VNOG	Locatie
Meldkamer Oost Nederland	CaCo	Geen norm bepaald	Na alarmering binnen 2 minuten op de meldkamer	MON
CoPI	<ul style="list-style-type: none"> • Leider CoPI • Officier van Dienst Brandweer • Officier van Dienst Geneeskundig • Officier van Dienst Politie • Officier van Dienst Bevolkingszorg • Communicatieadviseur CoPI (persvoorlichter VNOG) • Informatiemanager CoPI • 	Binnen 30 minuten gestart met de uitvoering van taken	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 30 minuten op opkomstlocatie	Plaats incident
CoPI (ondersteuning)	<ul style="list-style-type: none"> • Plotter • Logger 	Geen norm	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 45 minuten op opkomstlocatie	Plaats incident
ROT	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal Operationeel Leider • Algemeen Commandant Brandweer • Algemeen Commandant Geneeskundige zorg • Algemeen Commandant Politie • Algemeen Commandant Bevolkingszorg • Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) 	Binnen 45 minuten gestart met de uitvoering van taken	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 45 minuten op opkomstlocatie	MAC
ROT	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieadviseur ROT • Informatiemanager ROT 	Binnen 30 minuten gestart met de uitvoering van taken	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 30 minuten op opkomstlocatie	MAC
ROT – sectie Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsondersteuner/logger • Plotter 	Binnen 40 minuten gestart met de uitvoering van taken	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 40 minuten op opkomstlocatie	MAC
ROT – Secties Bevolkingszorg, Brandweezorg, Geneeskundige zorg en Politiezorg		Binnen 60 minuten gestart met de uitvoering van taken	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie	MAC

Team	Functionaris	Norm (Bvr)	Streven VNOG	Locatie
GBT	<ul style="list-style-type: none"> Burgemeester (voorzitter) Adviseur Bevolkingszorg (gemeentesecretaris) Adviseur Crisisbeheersing (ambtenaar openbare orde en veiligheid) Adviseur Brandweer Adviseur Politie Communicatie adviseur GBT 		Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie	Gemeentehuis getroffen gemeente
GBT	<ul style="list-style-type: none"> Adviseur Geneeskundige zorg 	Binnen 60 minuten gestart met de uitvoering van taken	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 90 minuten op opkomstlocatie	Gemeentehuis getroffen gemeente
GBT (ondersteuning)	<ul style="list-style-type: none"> Informatiemanager GBT Verslagleggers GBT 	Geen norm	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie	Gemeentehuis getroffen gemeente
Actiecentra bevolkingszorg		Binnen 90 gestart met de uitvoering van taken	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 90 minuten op opkomstlocatie	Gemeentehuis getroffen gemeente
RBT	<ul style="list-style-type: none"> Burgemeesters van betrokken gemeenten Hoofd Officier van Justitie (HOvJ) Voorzitter(s) betrokken waterschap(pen) Betrokken Rijksheren Strategisch adviseurs hulpdiensten (Brandweer, GHOR, Politie, Bevolkingszorg) Communicatie adviseur RBT Regionaal operationeel leider Externe deskundigen/adviseurs 	Geen norm	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 90 minuten op opkomstlocatie	Auditorium
RBT (ondersteuning)	<ul style="list-style-type: none"> Informatiemanager RBT Verslagleggers RBT 	Geen norm	Na alarmering in 80% van de gevallen binnen 90 minuten op opkomstlocatie	Auditorium

Bijlage 3

Overzicht wetsartikelen omgevingsvergunningen

Onderstaande wetsartikelen zijn van toepassing en onderbouwen de advisering van de veiligheidsregio aan bevoegd gezag op het onderdeel omgevingsvergunning.

De wetsartikelen zijn op te splitsen naar twee wetten, te weten:

- Wet veiligheidsregio
- Omgevingswet en onderliggende besluiten

Wet veiligheidsregio (Wvr)

Wvr Art. 10 lid b (wettelijke adviestaak= Het adviseren van bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan veiligheidsregio zijn bepaald)

Invoeringswet Omgevingswet (zoals aangeboden aan eerste kamer) verwijzing naar wijziging art 14 Wvr onderdeel B (In beleidsplan veiligheidsregio (VNOG) moet een beschrijving van de omvang van de adviesfunctie van de van de veiligheidsregio t.a.v. omgevingsplannen moet worden opgenomen)

Omgevingswet en onderliggende besluiten

Omgevingswet:

- Art. 1.3 (algemene doelstelling Ow mbt veiligheid en gezondheid)
- Afd. 1.3 met art. 1.6,1.7 en 1.8 (algemene zorg voor fysieke leefomgeving. In andere wet geregeld)
- Art. 4.7 gelijkwaardigheid (voor VRs mbt complex bedrijf en link Bbl en Bkl (zie onderstaand)
- Art 2.24 (grondslag voor het dat algemene instructieregels rijk gesteld worden)
- Art. 2.28 (omgevingsplannen en projectbesluiten)
- Art 2.28 aanhef verwijst naar Art. 2.24 (algemene instructieregel)
- Art. 2.28 Lid C (verplichte algemene instructieregel externe opslag, productie, gebruik en vervoer voor uitvoering Seveso inrichting)

Omgevingsbesluit:

- Art. 4.33 (advies door bestuur VR) t.b.v. milieu belastende maatregelen . VR is adviseur omgevingsvergunning
- Geeft verwijzing naar bijlage III onder 1 (omgevingsbesluit 3 juli 2018)
- Afd. 10.8 w.o. Par. 10.8.1 en Art. 10.27 (gegevensverstrekking externe veiligheidsrisico's)

Bbl:

- Brandveilig gebruik en omgevingsplan Par. 6.1.2 (gebruiksmelding),
- Art. 6.4 (specifieke zorgplicht brandveilig gebruik bouwwerken) en Art. 6.10 (gemeente wijkt af)
- (zeer) kwetsbaar gebouw/locatie; bijlage VI
- Bijlage I onderdeel B

Bkl (besluit kwaliteit Leefomgeving):

- Par. 5.1.2 (instructie regels externe veiligheid in omgevingsplan)
- Art. 5.2 (veiligheidsrisico's bij branden, rampen en crisis)
- Art. 5.3 (Toepassingsbereik gebouwen en locaties) tot Art. 5.35 (Seveso) met verwijzing naar bijlage VI en VII (blz 905 en verder.)

Art. 8.12 (beoordelingsregels activiteit externe veiligheid met verwijzing naar Art. 10 lid A en B Wvr en bijlage VII onder B en E van BKL)

Bal (Besluit Activiteiten Leefomgeving):

- Afd. 3.3 (complex bedrijf)
- hoofdstuk 4 (plaatsgebonden risico's milieu belastende activiteiten)
- Art. 3.101 lid 3c (onder de aanwijzing valt niet het exploiteren van een buisleiding die een activiteit met externe veiligheidsrisico's als bedoeld in bijlage VII uit Bkl.(lees Art. 3.101 lid 3c EN genoemd in bijlage VII)

Omgevingsregeling:

- Art. 4.1 (bevoegd gezag), Art. 4.2 (normadressaat) en Art. 4.3 (maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften), Art. 4.10 (toepassingsbereik), art. 4.11 (berekenen afstanden plaatsgebonden risico) en Art. 4.12 (berekenen afstanden aandachtsgebieden)
- Art. 5.36 (bestaande bouw NEN 2575) en Art. 5.37 (bestaande bouw (NEN 8062)
- Art. 7.132 en Art. 7.133 (voorziening voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken)
- Art. 7.2 sub g (gelijkwaardige maatregel)
- Par. 7.1.2.1 art. 7.5 t/m 7.13 (bouwactiviteit met o.a. veiligheid, gezondheid en veiligheid omgeving)
- Par. 8.2.2 art. 8.4 t/m 8.7a (waarborgen van de veiligheid aandachtsgebieden)
- Art. 9.2 (beoordeling milieubelastende activiteit externe veiligheid)
- Par. 12.1.1 art. 12.1 en art. 12.2 (Externe veiligheidsrisico's)
- Compleet nieuwe Hoofdstuk 16 DSO art. 16.1 t/m 16.15

Aanbiedingsbrief

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Onderwerp: Regionaal risicoprofiel en beleidsplan 2021-2024 (definitieve versie)

Geacht college,

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland (VNOG) heeft op 10 december 2020 het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan 2021-2024 van de VNOG vastgesteld. Wij verzoeken u om deze documenten incl. de begeleidende brief door te geleiden naar uw gemeenteraad.

Proces

Voorafgaand aan de vaststelling hiervan zijn alle gemeenteraden binnen de VNOG in de gelegenheid gesteld een reactie in te dienen. Daarbij is ook het aanbod gedaan om een toelichting te geven voor de raad dan wel een raadscommissie. Door een groot deel van de gemeenten is hier gebruik van gemaakt.

Het bestuur heeft met dank kennisgenomen van de ingediende reacties en deze betrokken bij de definitieve besluitvorming. Op enkele punten heeft dit geleid tot een wijziging in de definitieve documenten.

Aanpassingen

De meest in het oog springende aanpassingen zijn:

Het scenario uitbraak onbekend virus is toegevoegd aan de uit te werken incidenttypen in 2021-2024.

Voor het incidenttype ziektegolf is het scenario van een milde epidemie dan wel pandemie uitgewerkt. In de komende beleidsperiode wordt ook het scenario uitbraak nieuw type virus uitgewerkt met een ernstige pandemie als gevolg. Daarbij worden de leerervaringen van de COVID-19 uitbraak betrokken.

Het incidenttype treinongeval met brandbare en giftige stoffen van 'waarschijnlijkheid' te verplaatsen naar 'Onwaarschijnlijk'.

Nieuwe inzichten zijn beschikbaar gekomen op basis van een geactualiseerde "Rekenmethode risico's doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor". Dit rapport komt van het RIVM en is op 8 april 2020 gepubliceerd. Op basis van de incidenten op het spoor in Europa komt de waarschijnlijkheid uit op onwaarschijnlijk. Zowel de tekst als het diagram zijn hierop aangepast.

Daarnaast is een aantal tekstuele aanscherpingen dan wel verduidelijkingen aangebracht in de tekst.

Definitieve documenten

De vastgestelde documenten en alle reacties van de gemeenten, de multidisciplinaire partners en de buurregio's (incl. Duitsland) en de reactie van de VNOG hierop treft u bijgevoegd aan.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Wanneer u nog nadere vragen heeft dan kunt u hierover contact opnemen met de bestuursondersteuning van de VNOG via het mailadres bestuursondersteuning@vnog.nl.

Hoogachtend,
Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland,

drs. D.G.L. Kransen
secretaris

A.J.M. Heerts
voorzitter